

קולות

אסיף

אין עונשין!

פעם הוא היה חלק בלתי נפרד ממערכת הלימודים. לא עוד. כך נשלח העונש לפינה

בית ה"ועד"

פראמט שכונת דינור

סיירו בבניינים מרובי שכנים ודעות, פגשנו קונפליקטים בלתי פתורים בועד הבית וניסינו לגשר, והעברנו שאלות מהשטח להכרעה הלכתית

לא אמה שחשבנו

הושבנו יחד מאמת אישית ו-6 נשים מוכרות שפקחו את העיניים ונחלצו מתפיסה כובלת

מוכן לא מזומן

כך הולך "חוק המזומן" לשנות את החיים הפיננסיים אצלנו בבית

תפילת לאה

”

תתפללו עלי שאזכה לשוב בתשובה שלימה, נהגה לבקש הרבנית לאה רזנברג ע"ה, אשת חבר לראש ישיבת סלבודקה זצוק"ל. שיחה מרגשת עם בתה, הרבנית חסיה צוקר תחי'

מסירות נפש של בוס יהודי << חיים ולדר <<<

שיר של אמא יהודיה << יהודית פרינד <<<

9771565018007 01

חברת הלומדות

לרווחה.

בשיטות החלוקות הדיטוכומיות של העולם שחוצות את האוכלוסיה באשר היא לשני סגנונות הופכיים אני מוצאת עוד חלוקה אחת, משמעותית מאוד. חברת הלומדים, והחבריה שאינם מוכנים ללמוד.

חברת הלומדים במובן המושאל שלנו בלבד, יכולה לאפיין גם אמהות עמוסות שחוץ מלהציץ ל'קטיפה' עם כוס הקפה, אין להן זמן לפתוח ספר. אבל הן לומדות. מהמשפחה הגרעינית והמסועפת, מהקולגה לעבודה, מהשכנה מהדלת ממול, מפרלמנט הגינה.

זה שהלמידה הבלתי פורמלית יכולה להיות יעילה יותר מזו הרשמית, אנחנו רואות בגיל הינקות. אין ספק שקריטי יותר שילד ידע לצעוד על רגליו מאשר חזקות ומשוואות. גם בפרקים הבאים בספר חיינו חיוני יותר לפתח כלי למידה אפקטיביים מהחיים עצמם, מאשר ללמוד באופן מסודר. מי שאמון על 'מכל מלמדי השכלתי' יכול לפתוח לעצמו אוצרות ידע בכל עת ובכל מקום מתבוננת הקשישים, חכמת ההמונים ופקחות הילדים.

אבל לפני שנצא למסע לימוד, הערת אזהרה על הדרך. דווקא אצלנו האמונים על הערצה למילה הכתובה ולאנשים שקנו דעת, יש לפעמים הכללת יתר לחכמה שאין בה חכמה, כי אם שרלטנות. לא כל מי שמצהיר על עצמו כמאבחן בשיטת צרוף אותיות לועזיות זו או אחרת אכן ראוי לתת פלומבה מקצועית. ולא כל שמלהטט במילותיו ראוי לאמון בלתי מוגבל.

בימים אלו עסוקות קונות הדעת הצעירות שלנו בבית הספר ובסמינר בלמידה אינטנסיבית למבחנים. בל נגשה אותן בתפיסה המוטעית של בזבוז שעות נערות יקרות על לימוד שאין בו תוחלת. לא רק כי גדולי ישראל כבר ראו מטרה בלמידה באשר היא כי טוב לה לבת שתישא עול בנעוריה. יסודות המידע הנרכשים במקצועות בית הספר כמוהם כתבניות לזכרון ואפשר לצקת בהמשך ידע נוסף. בלעדיהן יהא הידע הנרכש כעיסה בלי תחום וצורה. כשהתבניות יצוקות לא כל רוח של מידע מעקרת את כל מה שיענו ברגע אחד. מי שפוקח את עינינו באווחת כף יד מתנופפת, עלול גם לסמא אותן בעת ובעונה אחת. בכלל מי שמציג אמת מהפכנית מדי ראוי לבחינה מעמיקה. פקידת עיניים פתאומית היא מסנוורת ומסוכנת לראייה. גם מהשיטה החינוכית ביותר טוב לחזור הביתה עם חומר למחשבה, ולא חומר פלא לביצוע מהפך בבית. למידה אינה שטיפת מוח אלא טפטוף מרווה בלתי פוסק על שכלו של אדם. צמא דעת אמתי אינו גמל שמגיע לנווה מדבר וגומע את צמאונו בדקות ספורות עד לשעת החסד המיימית הבאה. הלומד הנבון קולט מזה ובודק בזה, מוליך ומביא, מעלה ומוריד, מתקן ומאזן עד בואו בשערי הדעת. עד אשר תאיר הדעת את עיניו לטוב לו כל הימים. איחולי הצלחה במבחנים ללומדות באשר הן.

המכתב של המשפחה היקרה שהגיע אלינו למערכת למטרת פרסום בתקופה האחרונה ריגש אותי כל כך, עד שהייתי מוכרחה לשתף גם אתכן, בשינוי פרטים מזהים, כמובן.

הסיפור שלהם מכיל רקע ופתיח קלאסיים למדי, של משפחה גדולה שמתגוררת בבית קטן מדי.

ופתרון הקסם של ההרחבה? הם כמובן ידעו על קיומו, וגם ידעו שהוא אינו רק קוסם ומקסים. אבל בנוסף לכך שהיו מבורכים ביותר ממניין ילדים, הם התברכו גם במידות נאצלות. התב"ע האפשרית להרחבה היה רק באופן שיחסום לשכנים את האור והאוויר, ולכן היא אפילו לא עלתה על הפרק.

לשמחתם, הם זכו גם לברכה שלישית של שכנים טובים, עד שמי שניגש לברר אצלם מדוע אינם מממשים את זכות ההרחבה היה דווקא... השכן שיקופח באווירו ובאורו אם וכאשר ירחיבו. בעל הבית ה'צפוף' הופתע מההצעה ואמר לו את הסיבה להימנעות מבניה. 'מה פתאום?' התפלא השכן טוב הלב. 'אתם זקוקים להרחבה הרבה יותר מאשר אנחנו צריכים בית מואר ומאוורר'. עוד כמה מילות שכנוע הספיקו כדי להביע את טוהר כוונותיו. הוא מבקש לדחוף את השכנים לצאת לדרך ההרחבה.

דא עקא שלא די היה בהסכמה הלבבית של השכן, ודרוש היה גם אישור מחשבון הבנק שגם כך לא סובל מיתרה עודפת. חשבון משוער של העלויות הותיר אותם נבוכים. ההרחבה הכרחית, השכנים מברכים - אבל מאין יבוא התקציב? כמו בכל שאלה משמעותית בחיים ניגש אבי המשפחה, כך הם מספרים במכתב, אל רשכבה"ג מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א. את התאור המדויק של ההתייעצות תוכלו לקרוא במכתב המלא במדור השכנים, אבל בשורה התחתונה הורה להם מרן שר התורה שליט"א להניח בצד את תוכנית ההרחבה. מה כן? לעצב מחדש את חדרי הבית, בסכום נמוך בהרבה.

ברגע הראשון יצא אבי המשפחה המופלאה הזו מאוכזב למדי. הם צריכים שטח, לא מתיחת פנים. אבל למחשבה ההגיונית הזו לא היה שום קשר עם הצעד הבא של ביטול כל הפגישות עם המאכרים לזרוז הגשת התוכנית, וקביעת תור למעצבת פנים. למרבה ההפתעה, ואולי בעצם למרבה חוסר ההפתעה, התברר שהדירה שנדמית להם קטנה כל כך כוללת הרבה חללים מבוזזים. בתכנון אדריכלי נכון הם בנו אותה מחדש לפי צרכי המשפחה הגדולה ועוד הותירו כסף לחתונות הילדים שבפתח.

עד כאן הסיפור האמתי, הכן והמרגש. ומכאן לכולנו שלא תמיד זוכים שדמות 'גדולי' מאירה לנו את הדרך ופוקחת עיניים עצומות. לפעמים מי שפוקח עיניים הוא דווקא ילד קטן שצועק שיהמלך אינו לבוש או אדם מהסביבה הקרובה או הרחוקה. אנחנו צריכים להיות שם כדי לראות מחדש את התמונה. וזה לא קל. כי לפעמים פוקחים לנו את העיניים, ואנחנו חוזרים ועוצמים אותן

עורכת: רווחה 19
מנהלות מכירות: תמי קליין, רחלי דיקמן
עריכת לשון והגהה: מלכה לבקוביץ

הפקה: פינינה גינצברג
עורכת גרפית: ציפי גרשוני
עיצוב גרפי: אסתר קצנלבוגן, ברנצי קנפמכר, מירי אריאלי

צילום שער: אולגה

צילומים: ב. יערי, שאטרסטוק, 97 לש 90, רויטרס, לע"מ, AP

קציפה, מגישות: אפרת ליבפרינד, ציפי כהן, תהילה לבקוביץ, ציפי גולן

צילום מזון וסטילינג: שושי גרינוולד, שושי סירקיס, דרור קאליש,

הפצה ומנויים: 03-6170844

טלפון שיווק ופרסום: 03-5781715/6

טלפון מערכת: 03-6170800
פקס: 03-6170873

מז"ל:

יחסי ציבור: יתדות ת.ש.מ.1.

לוחות והדפסה: הדפוס החדש

רחמה

30 פתאום נפקחו העיניים
 יום אחד גילתה אפרת ברזל שהיא טובה מדי, בריינה שפירא מצאה שילד יכול לקום לבד בבוקר וצירה דויטש פגשה בחיים היפים והלא מושלמים | במסע אמיץ מושיבה לאה סמילנסקי, מאמנת אישית, 6 נשים מוכרות שפקחו את העיניים והחלו לחשב מסלול מחדש ומעניקה סדנה חינוכית להיחלצות מתפיסה כובלת | **לאה סמילנסקי**

38 מוכנים ומזומנים לשינוי?
 כן, אנחנו יודעים שאת לא אשת עסקים גדולה ואפילו לא מיליונרית, אבל בכל זאת אורח החיים שלך כזו"ציה, אם לקטנים ובתקופת חתונות הילדים, משתנה בימים אלו עם תחולת חוק המזומן, ואת אפילו לא שמת לב. להלן התחזית הפיננסית לתקופה הקרובה בבתיים של כולנו, בכל שלבי החיים | **ציפי גולן**

16 "תתפללו עלי שאזכה לשוב בתשובה שלימה"

כך הייתה אומרת הרבנית לאה רוזנברג ע"ה לבנות שהיו באות להתברך אצלה בשנים האחרונות. בתה הרבנית חסיה צוקר תחי' מספרת על האמא הגדולה אשת חבר לראש ישיבת סלבודקה הגאון הגדול רבי ברוך רוזנברג זצוק"ל | **ש. כהנא**

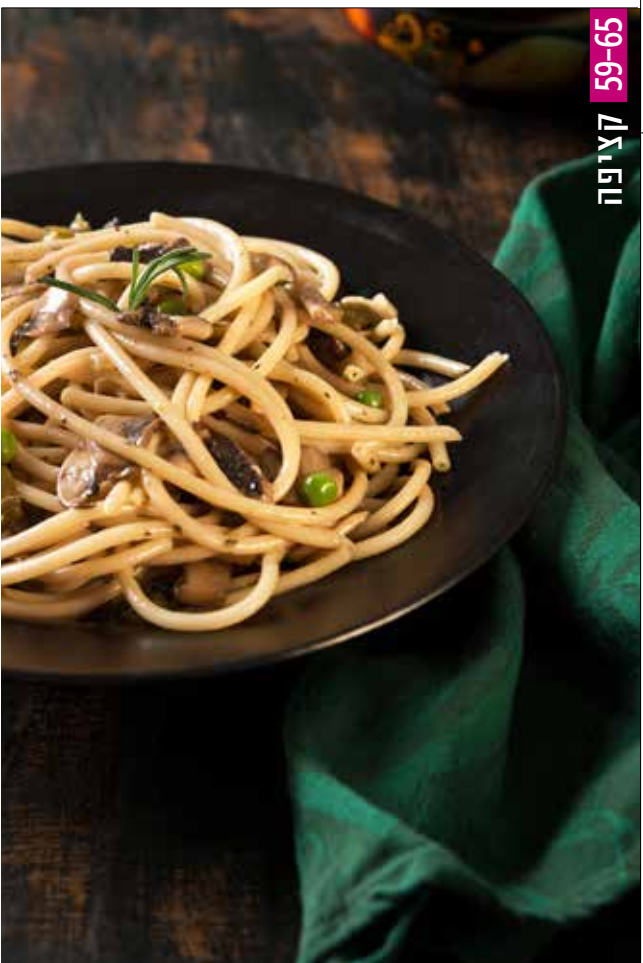
20 חדר המדרגות כמרקחה

רינה זילבר וציפי שטיין סיירו בבניינים מרובי שכנים ודעות, פגשו קונפליקטים בלתי פתירים שהתעוררו וניסו לעזור לגשר, והעבירו שאלות מהשטח הרוחש להכרעות הלכתיות | ומה אומר סעיף 58 בחוק? | **רינה זילבר וציפי שטיין**

40 כשה"עונש"י סולק מבית הספר

הרבה שנים הוא היה חלק בלתי נפרד ממערכת הלימודים, ואפילו תלמידים סוררים ידעו לכבד אותו. לא עוד. בחזור מנכ"ל הוא נאסר, ובכיתות בשטח הוא נשלח לפינה. איך מבססים סמכות ללא ענישה ומהן החלופות? | **לאה סמילנסקי**

קציפה 59-65

יחידת אכ"א אטידוק אכ"א
 המרכז לטיפול בקשרי שידוכים

קבלת מדריך חינוכי "להגיע לשידוך ב-5 שלבים"
 כתבו ל reshimariki@gmail.com

הניה גולדברג 02-6424049
 פסיכותרפיסטית לענייני משפחה ושידוכים
yeutztov@gmail.com

- 48 סיפור מהחיים
- 58 בשביל החיים
- 66 חיים של טובה
- 14 עלה
- 18 כור הברזל
- 37 חריגה
- 47 מזדקנת
- 6 טועמיה
- 8 קטיפאן
- 10 תהילים
- 12 ישיבה

פרשת וארא גם הצער נשקל במאזני הפלס

הוא מלמד כבר שנים באותו מוסד חינוכי, דורות רבים של צעירי הצאן עברו תחת ידו, והוא חש גם את ירידת הדורות המואצת בשנים האחרונות, שהיא כנראה מסימני עקבתא דמשיחא, שאחד מהם בא לידי ביטוי ב"חוצפה יסגיי"...

אבל מעשה כמו שחווה באותו יום - הוא לא חווה מעולם: תלמיד העז פניו בצורה יוצאת דופן לעיני כל הכיתה והצליח להקפיץ את המלמד משלוותו. באותו רגע, הוא העניש אותו בחומרה, בו במקום. בתום יום הלימודים, כשנרגע, הוא קרא לאותו תלמיד, ולאחר שכל התלמידים עזבו את הכיתה שאלו פנים אל פנים: "האם אתה מודה שהעונש היה מגיע לך?"

התלמיד עמד בראש מורכו, שקל את מילותיו וענה: "העונש כן, הבזיון לא!"

"נאלמתי דום על מקומי..." הודה המלמד, "חשתי שתשובתו המאלפת שנאמרה בפשטות היא אמת לאמיתה... הייתה זו אחת הפעמים בה נוכחתי בהתגשמותם של דברי חז"ל: "הרבה למדתי מרבותי, ומחברי - יותר מרבותי, ומתלמידי - יותר מכולן" (תענית, דף ז', ע"א).

"וידבר... אל משה ואל אהרון ויצום... ואל פרעה מלך מצרים להוציא את בני ישראל מארץ מצרים" (שמות ו, יג)
רש"י: **"ציונם עליו לחלוק לו כבוד בדבריהם"**.

מתלקחת בתוך הברד" (ט, כד). פרעה המודאג התחנן למשה שיעצור את המכה - ואומנם משה יצא מהעיר, העתיר בעדו והברד הפסיק. נשאלת השאלה: כשמשה התפלל שהברד ייעצר, הברד הפסיק לרדת. אך מה קרה עם הברד שכבר נוצר ועמד תלוי באוויר בדרכו אל האדמה, האם הוא ירד? הרי תהליך ההקפאה של טיפת המים והפיכתה לברד עד הרגע בו היא ניתכת ארצה אורך מספר רגעים, ומה קרה לאותן טיפות ברד שהיו בדרכן באויר?

חז"ל במדרש תנחומא (וארא, יב ח), ובמסכת ברכות (נד ע"ב) פוקחים את עינינו ואומרים, שאם התורה מדגישה "ומטר לא ניתך ארצה", אזי גם הברד שהיה עדיין באוויר, לא ניתך ארצה. השאלה היא: מה קרה עם הברד שכבר נוצר? עונה על כך המדרש: "ומטר לא נתך ארצה - תלאן ברפיון. ואימתי ירדו? בימי יהושע - על האמוריים, שנאמר: ויהי בנוסם מפני ישראל הם במורד בית חורון ודי השליך עליהם אבנים גדולות מן השמים, עד עזקה, וימותו. רבים אשר מתו באבני הברד מאשר הרגו ישראל בחרב" (יהושע י, יא).

לכאורה, מדוע בורא עולם זקוק לשמור את אבני הברד? וכי אינו יכול לייצר אבנים חדשות כדי להילחם באמוריים? זאת ועוד, רבינו בחיי על התורה מוסיף, שגם הקולות שנגרמו כתוצאה מהברד ("ויחדלו הקולות והברד"), היו תלויים, והבורא השתמש בהם בימי אלישע,

רק אצל בורא עולם אין מושג כזה. לעולם לא יהיה מצב בו מישהו יצטער, ולו במקצת, אם הצער לא מגיע לו.

כאשר משה ואהרן נשלחים לפרעה לבקשו להוציא את בני מצרים הם מתבקשים לחלוק לו כבוד. לכאורה, פרעה היה אדם בזוי וחצוף מאין כמוהו, יהיר וגאוותן שאמר: "לי יאורי ואני עשיתיני", ובהמשך התרברב: "מי ד' אשר אשמע בקולו..." פרעה, שראוי להיענש בחומרה וקבל מכות כה איומות - מדוע משה ואהרון מתבקשים לחלוק לו כבוד? אומר על כך הגה"צ רבי לייב חסמן זצוק"ל בספרו "אור יהל", שהדבר מלמדנו עד כמה מדוקדקת מידת הדין של בורא עולם עם בריותיו: פרעה לא יקבל "גרם" אחד של בזיון מעבר למה שנקצב עבורו. למרות שפלותו והתבזותו בעשר המכות - עדיין מגיע לחלוק לו כבוד כמלך. הכל מחושב עד לדקויות ולא הגיע לו בזיון נוסף ממה רבנו! דקדוק זה של מידת הדין בא לידי ביטוי גם בהמשך הפרשה ובמיוחד במכת ברד שם נאמר:

"ויחדלו הקולות והברד ומטר לא ניתך ארצה" (שמות, ט, לג).

שונה הוא דין שמים שהוא מדוד ומדויק לעומת דין בארץ. בכל מערכת ענישה בין בני אדם, לא קיים מושג של עונש מידתי ומדוקדק. אם אדם נענש, ישנם מעגלים נוספים שייפגעו כתוצאה מעונשו, על לא עוול בכפיהם.

רק אצל בורא עולם אין מושג כזה. לעולם לא יהיה מצב בו מישהו יצטער, ולו במקצת, אם הצער לא מגיע לו. וכן, כשהבורא מחליט שהברירה היחידה היא שיבוא צרות על האדם, הן תיפסקנה בדיוק בזמן המתאים, ואדם לא יקבל ולו "חלקיק" אחד של צער מעבר למה שנגזר עליו.

יסוד זה בולט מאוד בפרשתנו: במכת ברד - הברד לא היה דומה אפילו במקצת לברד הרגיל החורפי שאנו מכירים. הברד במצרים היה אש ומים מעורבים זה בזה, וכפי שמתאר הפסוק: "ויהי ברד ואש

במלחמה של בני" מול מחנה ארם. שוב מתעצמת אותה שאלה: וכי הבורא זקוק לשמור קולות ממכת ברד? מדוע לא ייצר קולות חדשים שירעישו לארם?

עונה על כך הגה"צ רבי חיים אפריים זייציק זצוק"ל בספרו "מעייני החיים" (ח"ב), שטיפות המים שהפכו לברד, נוצרו מדמעותיהן של בני ישראל, והקולות נוצרו מקולות האנחה של בני ישראל. ברד זה, הוא זה שנלחם כעבור שנים רבות נגד אויבי ישראל, משום שהיו אלו ברד וקולות שנוצרו כתוצאה מדמעותם ואנחתם של בני ישראל. אותן דמעות רותחות ואנחות כבדות, הועילו להם למשך תקופה כה ארוכה. למדנו עקרון חשוב על דקדוק הדין של שמים:

מיד כשהבורא החליט לסיים את מכת ברד, אף גרגיר אחד לא ניתך ארצה. גם הברד שעדיין היה באוויר, נעצר ולא ירד! רק בורא עולם מסוגל לתת עונש בדיוק במידה הנכונה.

עוד למדנו, שמסירות נפש אינה הולכת לאיבוד: בורא עולם שמר את אבני הברד שנוצרו ולא ירדו, והשתמש בהן כעבור שנים רבות, נגד האמוריים שנלחמו בבני" משום שדמעות ואנחות של יהודי אינן הולכות לאיבוד אף פעם! הנה, כעבור שנים רבות, מאנחות בני ישראל במצרים נוצר "נשק" כנגד אויבי העם.

דקדוק הדין של בורא עולם עם בריותיו הינו מדויק להפליא. כשם שיש ניתוחים סבוכים ומורכבים שרק מחשב מסוגל לבצע אותם, גם המכות שספג פרעה היו מדויקות באופן שבני אדם אינם יכולים לבצען, שהרי כאמור, תמיד יש "תופעות לוואי" ומעגלים נוספים שנפגעים כתוצאה מעונש כזה או אחר. רק בורא עולם יכול לחשב עד לדקויות מופלאות שלא יהיה אפילו נדנדוד של צער שאינו מגיע, לא רק לנענש עצמו אלא גם לבני משפחתו וסביבתו.

סדנת אימון בריאותית לנשים בהנחיית פיזיותרפיסטית רצפת אגן מרכז רפואי 'מעייני הישועה'

הסדנה מיועדת לנשים בגיל +40 הסובלות מבעיות הקשורות ברצפת האגן:

- קשיי תפקוד באזור רצפת אגן
- צניחה
- overative bladder
- חולשת דופן בטן
- כאבי גב תחתון, אגן ורצפת אגן
- מועמדות לניתוחי רצפת אגן או לאחר ניתוח ועוד

את הסדנה תעביר גב' סיון מור, פיזיותרפיסטית לשיקום רצפת האגן מהיחידה האורוגינקולוגית ב'מעייני הישועה', מנחת קבוצות וסדנאות בתחום בריאות האישה, מאמנת כושר ומדריכת קבוצות פעילות גופנית

עלות: 600 ₪ ל-10 מפגשים (ההרשמה עבור הסדנה במלואה!)

מיקום: במרכז הרפואי 'מעייני הישועה'
מועד: ימי שני בשעה 19:30
משך כל מפגש: 55 דקות
היקף הסדנה: 10 מפגשים
בתאריכים: 11/2, 4/2, 28/1, 21/1, 7/1, 1/4, 18/3, 11/3, 4/3, 25/2

לשאלות ניתן לפנות לגב' סיון מור: 0508534467
morsivan@gmail.com

אתם שאלתם - צפורה זילברצן עונה

היד. כך תימנעו ממגע האצבעות בחומר. ואם לא תרצי להסתכן בטקסטורה רגישה קחי משהו יותר מט ואפילו מחוספס, ובלבד!! שלא יהיה בעל חריצים עמוקים מדי או גרגרים חדים בדומה לנייר זכוכית. אלו קשים ביותר לניקיון. מעבר לזה אני לא רואה יתרון בניקיון משטח חלקלק לעומת מט או מדוגם קל למרות הטענות ששמעתי בנושא. אם כבר מטלית רטובה עלולה להשאיר סימנים על המשטח החלק כאמור...

כשאת כותבת שאת רוצה מראה סולידי ואריסטוקרטי בו זמנית אני לא רואה בכך סתירה וקושי בשילוב. שני קריטריונים אלו דווקא די הולכים ביחד. את צריכה לפנות לעיצובים שקטים יותר, נקיים יותר, יופי פשוט ופשטות יוקרתית. זה שילוב מאוד מאוד יפה שיכול לבוא לידי ביטוי במגוון רחב במיוחד של אפשרויות. בחרתי לך תמונה אחת לדוגמא - תמונה אחת שווה יותר מאלף מילים... בהצלחה

ציפורה

לגב' זילברצן שלום רב

אנחנו עומדים להחליף מטבח, וחשוב לי שיהיה פרקטי מבחינת קלות הניקוי וכן שאם משהו מתלכלך שהלכלוך לא יבלוט. מלבד זאת אם יש לך המלצות איך אפשר שיהיה סולידי אך גם אריסטוקרטי.

בתודה מראש על תשובותיך המחכימות

מינה ש.

מינה יקרה

מטבח פרקטי זו העצה שהייתי מנדבת לך גם אם לא היית מבקשת... יש כמה נקודות שכדאי לך לשים לב:

צבעים - לא מומלץ לבחור צבע ארונות או משטחי עבודה או רצפה או... כל תחום אחר במטבח, בצבע חלק. על משטח חלק ללא דיגום את רואה כל שינוי, בין אם בפגימה ובין אם כתוצאה מכתמים. נכון הוא שיש גוונים חלקים שיחסית פרקטיים יותר מגוונים אחרים ואלו הם גווני הביניים היותר כהים. למשל אפור גרפיטי, אבל דיגום כלשהו פרקטי עוד יותר. למשל דגמי העץ לסוגיהם.

ברצפה הכלל הזה לא כל כך תקף בגלל הברק או המשי שמציף את סימני המים או לכלוך אפילו קל, גם אם הרצפה מדוגמת באופן סוער ביותר. בריצוף אם רוצים להיות בטוחים אין מנוס מלבדוק את הרצפה אצל מי שהתנסה בה, או לסמוך על המלצת המוכר באולם התצוגה במידה והוא אמין עליכם.

טקסטורה - זהו החיספוס או הגימור החלק או הדיגום המוחשי של החומר. חומר מבריק מדי יבליט אפילו טביעות אצבע. במקרה וחשוב לך להשתמש בזכוכית או פורמאיקה מבריקה במיוחד לארונות, אל תשכחי לבקש ידיות ולא לפתוח את הדלתות עם

שאלות למדור אפשר להפנות לפקס. 0774701594 או דוא"ל zIndesi9@gmail.com ולציין מס' טלפון לצורך יצירת קשר.

January

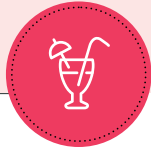
4

Every day a different color

MAXCOVER

What?
is your color today?

תשובות בעמוד 46

בוחר פתע

רינה גליקסון

05

איזה צבע נקבל אם נערבב יחד את הצבעים אדום, כחול וצהוב?

06

לאיזו דמות היסטורית מיוחס המשפט - "אם אין לחם, שיאכלו עוגות?"

07

באיזו שנה הסתיימה מלחמת העולם השנייה?

08

באיזה אגוז יש יותר קלוריות: קשיו, בוטנים, פקאן או אגוזי מלך?

01

מי משני בתי המקדש היה גבוה יותר?

02

מהם שמותיהם של בני תרח?

03

מי הם ה"דילטורין"?

04

לאיזה מלך היה כסא שן גדול?

מי יכין תה לאמא חולה?

מי יביא לאמא שני אקמול
מי יגיד שהיא חזרת קצת פחות מאתמול
מי יבשל מרק עוף בשבילה
מי יזכיר שחפשת מחלה היא קבילה
מי יכין תה לאמא חולה
ויסביר לה שהיא לא כל-יכולה
ומי יסגור אחריה את דלת החדר
ויאמר: תישני קצת, והכל יהיה ב'סדר?

January

3

Every day a different color

What?
is your color today

צוות סופרות קטיפה | סופרת השבוע: יהודית פריינד

אבקש שכל מי שרוצה בטובתי ילמוד כל יום פרק אחד משניות עד גמר י"ב חודש והבנות יאמרו כל יום עשרה פרקי תהילים גם בשבת ויום טוב.
(צוואת מרן ראש הישיבה)

ואבואה אל מזבח א-לוקים אל... שמחת גילי ואודך בכינור... (תהילים מג, ד)

ליוויתי באחרונה אמא צעירה ומבוהלת שלא זזה ממיטתו הקטנה של התינוק החדש שלה. שלושה חודשים. מי חושב על חצאית מפעם? על התעמלות וחילוף עצמות? על שינה בבקרים של חורף, אחרי שהילדים יצאו כולם ורק את התינוק נשארים בבית לישון? מי חושב על מסיבת חברות, על קניות רגילות של אמצע החורף, מרק מהביל או עוגת שמרים נצחית? מי חושב על החוויות הטבעיות והבריאות של חופשת לידה באמצע החורף, כזו שנגמרת כמעט בפסח ועוד ארוכה הדרך לעבודה...

שלושה חודשים עם תינוק קטן וחולה בבית חולים הם חוויה קשה. עצובה. נשים שילדו ביחד אתך מגרורות בהנאה לתינוק שמנמן שמתקשר אתן עין בעין ומתחיל להשמיע את הקולות הכי יפים בעולם, הכי מרגשים, גרר... ומזהה אחים ואחיות ורוצה שיהיו אתו בחדר ו"קורא" לך לבוא, ובבית החולים - אין זכר לכל הדברים היפים האלה, הכאילו מובנים מאליהם. רק צינורות ומכשירים ותרופות ובהלה גדולה וביקור רופאים ואחיות ודמעות. הרבה דמעות.

הייתי לצדה כשסוללה מפחידה של רופאים הקיפה את העריסה הקטנטנה של התינוק שעוד אין לו שם, ושוב דנו באפשרויות הטיפול העומדות על הפרק. הרופאים שלחו ידיים ולחצו פה ושם, בעיקר בכף הרגל, בבטן, ליד האוזן, האחיות הזריקו עוד קצת חומר לגוף הזעיר, ורק אשה אחת שמה יד על הגב וליטפה. כן. ליטפה את התינוק הקטן הזה שנולד ישר לתוך זרועות הסבל, ועוד לא מכיר שום דבר חוץ מקירות של בית חולים וקולות של רופאים ואחיות.

אשה אחת שרה לו שיר, חיבקה אותו כמו שאפשר לחבק תינוק דרך מחיצה של חוטים ומכשירים, נישקה אותו כמו שאפשר לנשק תינוק חולה שרק שוכב ויש לו חמצן ואסור להתקרב יותר מדי. זה יכול להיות מסוכן.

אשה אחת שקוראים לה אמא שרה לו שירים. סיפרה לו סיפורים. השמיעה לו קולות של אמהות. גרר... גרר... אתן מוכרחות להאמין לי שזה היה שיר קשה לשמיעה. תמונה קשה לצפייה. כולם מכאיבים לו כדי לעזור לו בעזרת השם, ורק אשה אחת, אמא שלו, מחבקת ועושה קולות של אמהות יהודיות. קולות של שיר.

שפרה ופועה הצילו את ילדי העבריים ממוות בטוח. במקום להשליך את הילדים ליאור - הן החיו אותם במסירות נפש, אבל לדורות עולם נקבע שמן דווקא על שם הקולות שהן השמיעו לילדי העבריים, דווקא על שם הפעיות שהן פצו להן,

השיפור שהן שיפרו אותן בשיר ובחיבוק גדול של אמא יהודייה. התורה הקדושה לא הנציחה את מעשיהן הכבירים של המיילדות העבריות בנס הצלת הילדים. אפשר היה לקרוא להן בשמות שמבטאים את מסירות הנפש שלהן לא לזרוק ילדים אל המים... דווקא הקולות שהן השמיעו, הגרגורים הטהורים שלהן, השירים ששרו, הפעיות החמות שלחו לילדים טהורים ישר לתוך האוזן, על המעשים הקטנים-גדולים האלה שלהן הנציחו את שמן! כי המיילדות לא הסתפקו רק בשמירה על חיי הילדים אלא דאגו להם כמו אמהות אמיתיות, שלא יחסר להם כלום, אפילו לא פעייה קטנה של אמא.

אמא יהודייה היא אמא ששרה! אמא יהודייה היא אמא שמלטפת! שפועה ברוך, שמשמיעה קולות כאלה של אמהות, אמא שהיא כמו שפרה ופועה שבזכותן אנחנו כאן, ובייחוד בשבועות הגדולים האלה של התהוות העם ושיעבוד מצריים. אמא יהודייה היא לא רופא. הרופא עומד מסביב למיטה ומתאמץ למצוא תרופה, אולי בסוף לא יצטרכו ניתוח, האחות מחליפה חיתול באמצע הלילה ומחברת הזנה לצינורות, אבל אמא היא אמא, והיא שרה ופועה לילד שלה.

אמא יהודייה היא כמו כהן. הבית שלנו, חדר הילדים שלנו - הבית היהודי הוא מעין בית מקדש ורבה המלאכה. מלאכת כהן בבית השם.

והילדים שלנו? טהורים ותמימים, "אשה ריח ניחוח להשם, ואבואה אל מזבח א-לוקים אל... שמחת גילי ואודך בכינור..." אמא יקרה, תשירי להם שירים! תשמיעי להם קולות של אמהות אמיתיות, פעיות רכות כאלה שלא נס ליחן. לא צריכים לדעת לשיר כדי לשיר שירים של אמא. לכל אחת קוראים פועה.

לגזור, לתלות על המקרר ולזכור

יישן עיניך נא עצום / נומה בני נום וחלום / נרדמה כבר החמה / בקינה יונה נמה / הפרחים אספו עלים / וישנים העוללים / ורק אבא טרם שב / הוא לומד תורה עכשיו / הוא שוקד יומם וליל / תורה לומד ומתפלל / נומה ילד נום ושכב / בשמים שם כוכב / מלחש ממתיק לי סוד / גם אתה תלך ללמוד... (מתוך שיר ערש ישן).

Shulamit

Shulamit Povarsky Wigs

קולקציית פאות 2019 עם העיצוב, המגע והרכות הטבעית

ליין של פאות איכות מותאמות אישית. עם השירות הנסיון והאחריות שאתן מכירות. הקולקצייה החדשה עכשיו בסלונים

mutag

בכפוף לתקנון | ט.7.ח.

JERUSALEM GALIT ITALIA שירות ואחריות

סוגרים את 2018 במחירי מבצע!

Camilla Viola | PERLA | SHIRLY | Debbie | GOLDI

סנטר 1 ירמיהו 43 ירושלים טל: 02-5003013 שלוחה 1 | ימים א' - ה', 9:00-20:00, יום שישי 9:30-12:00
קניון רמות ירושלים טל: 054-2208084 | פתוח בימים א' - ה', 9:30-21:00, יום שישי 9:30-12:00

מכתבו של מתמיד - ב \ הערכה אמיתית למתמיד

רוצים להיות מתמידים אך לא כולם מצליחים, ולעיתים קנאת הסופרים שלהם מביאה אותם לריחוק.

בישיבתנו נהוג שבשמחת תורה לאחר ההקפות, מקבל כל וועד ספר תורה ומתמקם איתו באחד מחדרי השיעורים, שם הוא מעלה לתורה את כל תלמידי הוועד.

בקריאת התורה זו של שמחת תורה, בה החברים נמצאים בהתרוממות רוח ובעליזות דקדושה מחמת היין ששתו תוך כדי ההקפות, נוהגים הבחורים לשיר שירים לכל בחור שנקרא לעלות לתורה. לכל בחור שרים שיר המתאים ו.

כשקראו לי לעלות לתורה פצחו בני חבורתו של אפרים, ויחד איתם כל תלמידי השיעור, בשרי: "אשריכם תלמידי חכמים שדברי תורה חביבין עליכם". הסמקתי מאד. זהו אחד השירים הכי משבחים שניתן היה לשיר לי. ניסיתי להתחיל בברכות העלייה לתורה ולעצור את השירה, אך אפרים וחבריו לא נתנו לי להתחיל בברכה. במשך רגעים ארוכים הם שרו בקול חזק ובהתלהבות את השיר. הרגשתי באותו רגע את מה שאמר לי אפרים. אכן אף אחד מחבריו או מתלמידי השיעור לא זלזל בי לאורך הדרך, הם העריכו אותי ושאפו להגיע לדרגות התמדה גבוהות אלא שכל עוד לא הצליחו לכבוש אותם הייתה ההתמדה שלי מדרגה גבוהה מדי בשבילם והם בחרו להתמודד איתה בדרך הלא נכונה.

שמחה עצומה מילאה את ליבי. גיליתי שאכן אני לומד עם קבוצת בחורים נפלאה שבאמת שואפת לדרגות רוחניות גבוהות, וכולם היו רוצים להיות מתמידים. אני משקיע המון בהתמדה, אך כנראה זכיתי משמים באופי כזה שמאפשר לי להיות מתמיד יותר בקלות מאחרים, ואילו חבריי התברכו משמים בכישורונות ויכולות אחרות. התחלתי להעריך יותר את חבריו של אפרים. הבנתי שהם מתמודדים עם קושי שאני פחות מתמודד, והם באמת רוצים להצליח גם בלימוד וגם בהתמדה. אני מבקש ממך שתעביר את סיפורי גם הלאה כדי שבחורים נוספים יוכלו ללמוד ולהתחזק ממנו.

בפעם הקודמת הבאתי את תחילת המכתב שקיבלתי מבחור מתמיד. במכתב סיפר הבחור על זלזול מסוים שחש ממספר בחורים בגין התמדתו.

להלן המשך המכתב:

בערב הגיע אפרים, החברותא החדשה שלי, ומיד התחלנו ללמוד כרגיל. לקראת סוף הסדר ראיתי את אחד החברים שלו מסמון לו מרחוק תנועת קריאה. אפרים עשה עצמו כלא רואה והמשיך ללמוד. בשעה מאוחרת, כשיצאנו יחד מבית המדרש, לא יכולתי להתאפק ואמרתי לו: "שמעתי הבוקר את החברים שלך מתכננים לצאת למקום כלשהו לקראת סוף הסדר וראיתי שעמדת בגבורה מול הפיתוי. אני מעריך מאוד את ההתמדה שלך, אבל תאמר לי למה החברים שלך מזלזלים בלימוד המשותף שלנו?".

"אתה טועה! הם לא מזלזלים!", נזעק אפרים.

"באמת?! רק הבוקר שמעתי אותם מכנים אותי 'המתמיד הזה' כשצליל זלזול נשמע בקולם", אמרתי בכנות, מניח לפגיעה שחשתי לבצבץ.

"הם לא מזלזלים, כואב להם שהם לא בדרגה שלך. אני מכיר אותם טוב, הם מקנאים בך ואני יודע שבסתר ליבם הם מאוד מעריכים את ההתמדה שלך. אתה מכאיב להם מצפונית ולכן הם מדברים ככה".

"אז שישבו ללמוד בהתמדה", צעקתי מעומק ליבי, "הרי הם יודעים בדיוק כמוני שאין דבר יותר מענג מלימוד תורה וזוהי תכלית חיינו וסיבת המצאותנו בישיבה. איך הם יכולים גם לא לעשות את זה וגם לזלזל?".

"שוב, הם לא מזלזלים, הם מאד רוצים להתקדם בלימוד בהתמדה אך הם עדיין לא בדרגה שלך", הסביר אפרים באורך רוח.

לא ממש קיבלתי את הדברים. בליבי הייתה תחושה שחברים כן מזלזלים מעט, אך ממילא לא היה לי דבר לעשות בנידון.

בשמחת תורה התהפכה תפיסתי. בבת אחת הבנתי שאפרים צדק לאורך כל הדרך ואני זה שטעיתי. פתאום תפסתי שכל בחורי הישיבה

משהו לקחת הביתה

יותר ומתמיד, כך הוא מבוקש יותר כחברותא. לצערי ישנם גם מקרים של משבר, דהיינו בחור שמרוץ הלמדנות וההתמדה קשה לו והוא מעדיף לפרוש ולא להתאמץ. לרוב מצב כזה קורה לבחור שאינו מתאים באופיו הרגוע לישיבה תחרותית שבה הוא נמצא, אך גם בחורים תחרותיים יכולים להישבר תוך כדי התחרות. לא כאן המקום להאריך על פתרונות למקרי משבר אך חובה לעזור לבחורים אלה. ובמקרה הצורך אף להעבירם לישיבה מתאימה יותר.

להיות "מתמיד" כמסופר במכתב זו משימה לא קלה, אך כל בחור ישיבה רציני שיושב ולומד הוא "מתמיד" לפי יכולותיו. במהלך שנות לימודיו בישיבה רוכש הבחור לעצמו יכולות התמדה וריכוז ארוכות יותר והבנה עמוקה ולמדנית טובה יותר וממילא יכולת התמדתו הולכת ועולה.

על מנת לרכוש לעצמם יכולות התמדה ולמדנות הולכת ועולה, מחליפים הבחורים תחרותות לפי הצורך, במטרה לנסות למצוא את הבחור המתאים ביותר איתו יצליחו להתקדם בלימודם. ככל שהבחור למדן גדול

ישיב-שערי

שמחת תורה - יום
בו אפשר לראות את חיבורם האמתי של הבחורים לתורה.

תתפללו עלי שאזכה לשוב בתשובה שלימה

כך הייתה אומרת הרבנית לאה רוזנברג ע"ה לבנות שהיו באות להתברך אצלה בשנים האחרונות. בתה הרבנית חסיה צוקר תחי' מספרת על האמא הגדולה אשת חבר לראש ישיבת סלבודקה הגאון הגדול רבי ברוך רוזנברג זצוק"ל

ש. כהנא

נכנסתי לבית האבלים ברחוב השל"ה בבני ברק שם התגוררה הרבנית ע"ה ב-14 שנה האחרונות מאז שבעלה הגדול זצוק"ל נפטר. בחדר הגברים יושבים "שבעה" גם האח הגאון רבי יצחק שליטי"א, הוא נשאר הבן האחרון של מרן המשגיח הגה"צ רבי אברהם גרודזינסקי זצוק"ל הי"ד, אחותו הרבנית ע"ה הייתה גדולה ממנו ולפני חודשיים נפטרה האחות המבוגרת יותר הרבנית וולבה ע"ה. הם גדלו יחד בבית הגדול בסלבודקא שבליטא עד פרוץ המלחמה. אחר כך בגטו קובנא דרכיהם נפרדו. האבא, מרן המשגיח זצוק"ל נשאר בגטו עד שעלה על המוקד הי"ד. והילדים, חלקם נהרגו על קידוש ד' וארבעה נותרו לפליטה. הבת הרבנית קרייזוירטה ע"ה עלתה כבר לפני המלחמה לארץ הקודש. הרבנית וולבה ע"ה עברה את מאורעות הגטו והמנוחה הרבנית רוזנברג ע"ה הייתה מוסתרת אצל נזירה (כמו רבים שהסתירו בימים ההם) ובחסידי שמים נשארה בחיים.

עם סיום המלחמה, מספרת לנו אחת הנכדות, היא הגיעה לאיטליה, משם עלתה לארץ הקודש. יום אחד באיטליה עברה ברחוב, וראתה ילד שהיה נדמה לה כאחיה הקטן, הוא היה לבוש בבגדים מרופטים שכמוהם לא לבש מעודו, אבל הפנים היו מוכרות. היא עמדה והסתכלה עליו ואז... היא זיהתה את איצליה הקטן והוא זיהה אותה, עד אותו רגע היא לא ידעה שהוא נשאר בחיים והוא לא ידע שהיא נשארה בחיים...

אחיות במתנה

בחדר בו יושבות הנשים, יושבות שני הבנות הרבנית צוקר והרבנית זילבר ועוד "אחות", היו הרבה אחיות כאלו שגדלו בבית משפחת רוזנברג. כמה גדלו אצלנו בבית", מספרת בלחש הרבנית חסיה צוקר. "היא, מגיל חודשיים

ללמוד מוסר".

"לפני כמה שנים הגיעו בנות סמינר מארה"ב לבקש ברכה מאמא ע"ה. אמא ברכה אותן שלא יהיה להן כסף. אחת הבנות נבהלה: מה הרבנית מברכת? אמא אמרה להן: 'למה אתן צריכות כסף? כשיש כסף עושים איתו שטויות. אם אין כסף זה חוסך הרבה בעיות!'"

"אחרי שאבא זצ"ל נפטר, אמא ע"ה הביאה לי את שעון הזהב שקבלה מאבא לחתונה ואמרה לי: 'אני כבר לא צריכה אותך, תמכרי ותתני את הכסף לנצרכים'. ניסיתי לשכנעה שתשאיר מזכרת מאבא, אבל אמא חזרה ואמרה שאמכור את שעון הזהב. חבל עליו, הוא יכול להועיל לנצרכים".

זו מתנה לחתן!

נכנסת אשה לחדר האבלות ומבקשת לספר משהו. בעלה למד בחברותא עם האבא הגאון רבי ברוך צוק"ל: "פעם הוא השתתף בחתונת חברותא בירושלים ולאחר שרבי ברוך חשב שכבר יצא ידי חובתו והביע לחתן את רצונו לעזוב ולחזור לביתו בבני ברק, בקשו החתן שישאר עוד קצת בחתונה". "טוב לבו השאירו אותו לשבת עוד ועוד, כמובן שהשעה הייתה מאוחרת וכבר לא היה אמצעי תחבורה סדיר לחזור לב"ב. מחוסר ברירה נאלץ לשלם חצי מחיר של מונית 'ספיישלי' לבני ברק. אחרי שנודע הדבר התבטא אחד הבחורים בפני רבי ברוך, בטענה נגד החתן כאילו הוא מתכבד שראש הישיבה ישב לידו כמה שיותר בחתונה ללא שום התחשבות בשעה המאוחרת ובתחבורה נוחה לחזור לב"ב עבורו".

"מה רבי ברוך ענה? 'מה קרה, אז החתן קיבל מתנה שבעים שקל! מותר לתת לחתן מתנה! כאילו רבי ברוך בכלל לא הנושא בכל הענין. לא השעה המאוחרת, לא טלטול הדרך. כל הנושא זה שמחיר הנסיעה יצא יותר יקר מהרגיל, לזה יש פתרון פשוט, זו מתנה לחתן!"

"שכחתי משהו חשוב"

הנוכחות שנכנסות לחדר האבלות מציינות, כי בדירה הקודמת בה גרו ראש הישיבה זצוק"ל והרבנית ע"ה עד יומו האחרון ברחוב שפת אמת היה צריך לטפס הרבה מדרגות, ארבעים ותשע מדרגות. כאן הדירה בקומה ראשונה. הנכדה שנמצאת בחדר מספרת בעקבות המדרגות סיפור שסיפר קודם הדוד, הבן היחיד של המנוחה ע"ה, רבי אברהם שליטי"א: "היה בחור בישיבה שלמד חברותא עם סבא ראש הישיבה. באחד הימים שסיימו ללמוד בשעה היעודה, המתינה להם מונית למטה בדרך לחופת אחד הבחורים. הם ירדו לאט את המדרגות והגיעו למונית. כשנכנסו כבר למונית. סבא מבקש סליחה מהנהג שהוא חייב רגע לחזור הביתה, 'שכחתי משהו חשוב בבית'. הנהג הסכים כמובן".

"הבחור שרצה לחסוך זמן מראש הישיבה הציע שהוא יעלה ויביא את מה שנשכח. 'לא', אמר לו רבי ברוך, 'אתה לא תמצא את זה'. הבחור ניסה את מזלו שוב, 'אני אשאל את הרבנית', רבי ברוך בשלו, גם היא לא יודעת איפה זה, והוא עלה הביתה ארבעים ותשע מדרגות, חזר למונית כשהוא יורד שוב את המדרגות ובידו עט".

"הבחור הבין שמסתתר כאן סיפור ושאל את ראש הישיבה, מה המיוחד בעט הזו שראש הישיבה טרח לעלות ולרדת שוב. רבי ברוך שבדרך כלל שתק, ראה שהוא לא יכול להסתיר כאן ואמר לו: 'אני נוסע כעת לחופה ובדרך כלל שאני מגיע אני כותב את הכתובה. כנהוג בכל חתונה יש צלם והוא מצלם אותי יושב ליד החתן וכותב את הכתובה. בתמונות האלו של החתונה אחר כך הרבה מסתכלים. אלו תמונות שנשארות לנצח. קניתי עט מיוחדת 'פה' שבתמונות יראו שהכתובה נכתבת בעט יפה. גם הרבנית לא יודעת היכן העט הזו מונחת".

"יש לי כעת בכיסי עט אחרת, אבל את העט היפה שכחתי בבית, מה שאשים החתן והכלה הנוכחים שבתמונות שלהם לא יראו את העט היפה הזו, לכן עליתי וירדתי שוב כדי להביא אותה..."

גדלה אצלנו כבת. אבא גידל אותה וחיתן אותה, היא הקימה בית מפואר והיא כאן עמנו כל הימים יושבת מעין 'שבעה'. היא גדלה עמנו כאחות. והיו עוד שגדלו בתקופות שונות. היו נערות בוגרות 'אור החיים' שגרו אצלנו מסיום לימודיהן עד נישואיהן. לכולן היה מקום בבית הצפוף והקטן".

"על אותה 'אחות' סיפר תלמידו של אבא הגאון רבי ישראל גנס שליטי"א, שכשאבא חיפש שידוך עבורה, הוא בירר וחקר הרבה מאוד. כשנשאל למה הוא מברר כל כך ביסודיות. ענה: בשביל הבן שלי או הבת שלי הייתי מברר אולי קצת פחות, אבל כאן יש לי אחריות כבדה יותר".

אגב, מספרת לנו הנכדה, שלגדל ילדות בבית זוהי מסורת במשפחה. הסבא של סבתא ע"ה היה אחד מצדיקי הדור הקודם רבי איטשע גרודזינסקי זצ"ל (שמרן החפץ חיים זצוק"ל היה מתאכסן בביתו בוורשא) שהיה מגדל ילדים יתומים בביתו. יש סיפור שמתגלגל במשפחה מדור לדור: פעם הגיע לביתו חולה אחד שהיה משותק חלקית וכבד פה והיה רגיל לאכול רק מה שהתחשק לו ומאותו מאכל בכמויות מופרזות, אבל היה קשה לדעת ממנו מה הוא רוצה. רבי איטשע התיישב לידו והתחיל לשאול אותו: א, ב' וכך הלאה עד שהגיע לאות ט' ואז החולה נהגן בראשו. כך התברר שהחולה רוצה טשולנט. רבי איטשע הלך לאופה והזמין טשולנט אותו אכל החולה בתיאבון רב".

למה אתן צריכות כסף?

שאלנו את בתה הרבנית חסיה צוקר תחי', המורה המוכרת לדיינים בסמינר הרב וולף, מה היה יחסה של האם הגדולה ע"ה לעניינים שבחומר.

"בשנים האחרונות כשהיו מגיעות בנות מסמינרים שונים לבקש ברכה מאמא, היא הייתה אומרת להן: 'אני אברך אתכן? תברכו אתן אותי, שאזכה לשוב בתשובה שלימה לפני פטירתתי! מה שכן, היא הייתה אומרת להן,

מירי ברנשטיין מחפשת כישרונות

”

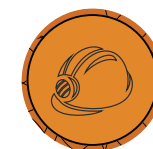
יש לך כישרון שירה נדיר?
אומרים לך שאת זמרת?

בואי להגשים חלומות

מיועד לנשים, נערות ולידות

בלרינה
1-700-707-709
הפקת ארועי במה

ברוך הבא לעולם

אני עוד לא יודעת איך אתה נראה אפילו שעברו כמה שעות מלידתך. עוד לא ראיתי אותך, אבל מאז שנולדת אני בקרבת ד' אחרת בזכות מחשבות עליך. ואתה יודע, הקשר שלנו עם ד' אינו דבר סטטי, הוא חי, הוא פועם. פעם הוא יותר, פעם הוא מתגעגע ליותר.

ריגשת אותי בבואך בצורות להן לא ציפיתי. מתוק שלי. אני עוד לא יודעת איך אתה נראה, אבל יודעת שאתה הולך להיות הילד של הילד הבכור שלי, זה שהפך אותי להיות אמה, זה שישבתי לידו שעות והסתכלתי עליו ישן.

לא רק ספר בראשית מתעסק עם בכורות, גם אני. גם כולנו. אני עוד לא יודעת איך אתה נראה, אבל בארבע לפנות בוקר אני ישבתי על הכורסא וחיכיתי. כי אני מתאמנת בלא להיות פולניה וחופרת, ולא באה לבית היולדות. כמו שהורו לי. מצלצלת כן. מבררת, כן. מדברת כל הזמן עם ד"ר דוליצקי, כן. באה לא.

אמרתי להורים שלך קודם, בערב, שאני בדיוק בדרך חזר מהרצאה מרחובות לבני ברק ושגאוגרפית, 'שיבא' זה כאן, על אם הדרך שלי, ואנחנו ממילא עוברים, וכביש 4 זה כלום, ואני גם יכולה להביא להם אוכל.

אבל הם לא נראו לי מתרשמים מצירוף המקרים. אז לא נדנדתי. אני טובה בלא לנדנד. אין לי עניינים כאלה במערכת. רגוע לי.

בכלל, עם החיים אני גדלה. פעם הייתי צריכה ללמוד מה זה להיות אמה לילד בגן, אחר כך למדתי מה זו 'שיבה', מאוחר יותר חינכו אותי מה זה להיות סבתא לתינוקות מצד הבת שלי. אתה רק בן כמה שעות, ועליך אני מתאמנת בלהיות סבתא מצד אבא. מהלך מיוחד. הרכב אחר לגמרי. הסדרים שונים.

אני רוצה לספר לך מתוק שלי על העולם שלנו כאן. שמעת משהו עלינו בני האדם? אני אעדכן אותך קצת. תשמעי, זה עולם מקסים שהשם ברא. הוא צבעוני, יש בו תכלת ואדום, הרבה צהוב וכתום וירוק.

יש בו ים וגלים, עננים ופרחים, יש בו ברווזים, יש בו קוביות ובובות. יש בו הרבה טעמים של מתוק ומלוח, יש גם חמוץ ומר. יש פה כל כמה זמן סבב חגים, אלה נקראים ימים טובים, וכל שש יממות, באה מלכה לבנה אחת שקוראים לה, שבת. יש פה עולם מלא מרחב לעשות בו מצוות, והזמן מקום לעבוד על המידות ולהבין רגשות. אצלנו בעולם לא כולם יעשו מה שתבקש מהם, לא כולם יקשיבו לך, על אף שבשנים הראשונות ממש ינסו שכן.

תשמעי חמוד, יש פה בעולם הגדול אנשים שיש להם עניינים של כסף ודאגות, כבוד, לא נעים, ומה יגידו, יש פה מדי פעם בעיות בריאות והשמנה, העלבונות, געגועים וציפיות. אבל אתה תסתדר, אני בטוחה.

רובנו ממש נחמדים, באמת אנשים מומלצים. אני סבתא אפרת, אני כותבת על כל מה שאני מרגישה כאן בדף, אתה תתרגל לזה, כל בני הבית כבר התרגלו. תעשה קוקו, אני אכתוב, תתחיל ללכת, אני אכתוב, תפלוט, אכתוב.

ועוד משהו, לפעמים לפני אור גדול ותגליות פנימיות יש חושך ולא רואים כלום. אבל תדעי, ברגעים כאלה, אנחנו עטופים בזרועותיו של בורא עולם שכל כך רצה אותך ולכן ברא אותך והוא יודע בדיוק מי אתה, מה הוא עושה, וכמה זמן זה ייקח, מה הוא מצפה ממך, כמה תגדל וכמה קרוב אליו

GRAND OPENING Sale

בשעה טובה דיאמונד טיים - ירושלים נפתחה!!!
שמחים ונרגשים להזמין אתכם להתרשם ממבחר קולקציות השעונים והתכשיטים העדכניות, האופנתיות והקלאסיות לכל גיל זמן ועת. להנות מחוויית קניה מושלמת. אחריות • שירות • אמינות • מבחר

חדש!

תהיה, הוא כתב לך תסריט ויש לך בו תפקיד. תפקיד ראשי. אני לא אגלה לך את הכל, כי אני סבתא ממש צעירה ואני ממש לא ממש יודעת. אבל אני כן אגיד לך שאבא שלך, זה שהיה ראשון לקרוא לי "אמא", הבאתי אותו בכיתה א' לבית ספר חילוני, בכיתה ב' לממלכתי דתי, בכיתה ג' לבית הספר 'נועם' בכפר בתיה, ובכיתה ד' לבית ספר חורב החרדי ברעננה. אחר כך הוא כבר היה ביישיבת נחלת דוד של הרב זנובסקי, ואז ביישיבת חברון.

אני רק אגיד לך שבפעם הראשונה שקניתי הביתה כשאבא שלך היה בן ארבע את הברכה המפורסמת של 'אשר יצר', לא מפורסמת כי מכירים את הברכה, אלא המפורסמת בהדפסה ההיא, שיש כמעט בכל בית, רקע בצבע תכלת עם בצד ציורים של תינוק שגדל להיות ילד ואחר כך נער, והפך להיות זקן, אני אראה לך כשתגדל למה אני מתכוונת, יש לנו היום כזו בקטן ליד השירותים למטה.

אבא שלך, בתור ילד צעיר, היה שעות מסתכל על הציור הזה ונפעם, נפעם מהגלגל. גלגל החיים, ממחזוריות האדם. מהילד שנהיה איש. ועד היום הוא רגיש ובוכה רק מהרעיון שהנה גם הוא חלק בגלגל הזה.

ותלינו את הציור עם הברכה במסדרון, בשכונה צפון תל אביבית, שלא הכירה לא את הברכה המפורסמת ולא את צבעה התכלת ולא את הציור על מחזור החיים. ואבא שלך המשיך לעמוד לידה עם חברים שלו והסתכל. והסביר להם. הייתה לו תחושת שכל יום כשהוא היה חוזר מהגן הוא היה מתחפש בה, גם בפסח, גם בחנוכה. ואני הרשתי לו. לך תדע באיזה שלב של בנית ביטחון עצמי הוא היה, פירגנתי לו. היא הייתה תחושת כחולה אדומה לא ציפור ולא מטוס, והוא היה רץ איתה מהר במסדרון בבית עם נעלי טימברלנד בצבע קאמל, כדי שהגלימה תתפוס תנופה ותעוף גבוה גבוה לשמיים. וכל פעם הוא היה נעצר עם עצמו ליד הברכה התכלת, מסתכל על הילד שהפך לאבא שהפך לאיש שהפך לקשיש. ואני הייתי מסתכלת מהמטבח, המטבח הזה, שכל פעם הייתי מכשירה ממנו עוד סנטימטר ועוד סנטימטר, בלי שיידעו, ומתפללת על האיש הקטן שלי הזה בגלימה.

זהו מתוק, אני רוצה גם לספר לך שיש לך סבא וסבתא צדיקים מדורי דורות מהצד של אמא, מייסדי עולם הישיבות, אז. היום, שזכויות של לימוד ואהבת תורה זורמים בעורקיך, אני סומכת עליך. אני רוצה שתדע שמהצד של אבא זה פחות, אבל אנחנו גם ממש נחמדים ונחמדות. תיפרד מהמלאך, תבטיח לו שתחזור ללמוד ולדעת.

אם תוך ארבע שעות לא ייאשרו לי לבוא לראות אותך, אנצל את קשרי עם דפנה האחות בתינוקיה. תדעי. הזוגות הצעירים האלה חושבים שהם יודעים הכל, אבל הם בעצם התינוקות שלנו.

גם בהם טיפלה דפנה האחות. מזל טוב נכד אהוב. בוקר טוב עולם, מה שלום כולם. עונג היה לכתוב לך, להיות איתך ברגעי קסם. ברוך הבא לעולם.

אשדוד
ר' יהודה הנשיא 10
08-8670700

בית שמש
ר' יהודה הנשיא 13
02-9928000

בני ברק
ר' עקיבא 104
03-5799111

ירושלים
שמגר 27
02-5015252

הועד הפועל

בניינים חסרי ועד ותאורה מחוסר הסכמה, 20 משפחות ב-8 דירות, ועד בית עסוק מדי או יוזמתי מדי על חשבון השכנים הדלפונים - אלו הן רק חלק מהסאגות הרוחשות מתחת לפני השטח בטריטוריה הנפיצה של ועד הבית. אתם שיתפתם, רינה זילבר וציפי שטיין סיירו בבניינים מרובי השכנים והדעות, פגשו קונפליקטים בלתי פתירים שהתעוררו וניסו לעזור ולגשר, והעבירו שאלות מהשטח הרוחש להכרעות הלכתיות | ומה אומר סעיף 58 בחוק?

[רינה זילבר וציפי שטיין]

פראמט שכונתי דינמי
פרק שמינית בסדרה

אתם שכנים ותושבים אכפתיים?
יש לכם להגיב או להציע כנושא לדיון?
כתבו לנו למייל: PNINA-62@YATED.NET

התכנסנו היום: כדי להבין מהן סמכויות ועד הבית, איך לנהל אותו בצורה הנכונה ביותר ומה, למען השם, מה עושים כשדיירים אינם מוכנים לשאת בעול ולשלם את דמי הועד כמו כולם?

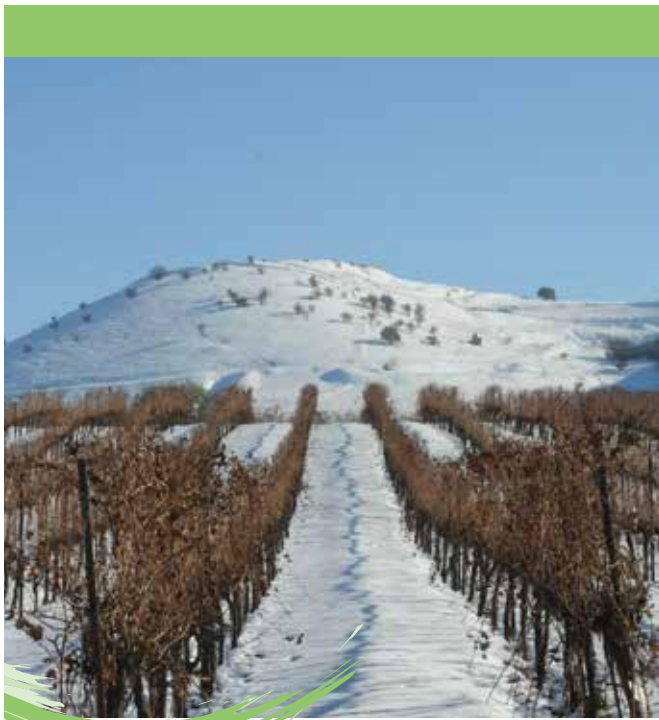
אין לי זמן לוועד הזה

"בבניין שלנו נערכת אספת דיירים אחת לשנה בדיוק על פי הפרוטוקול המחייב. אנחנו עורכים גורל ויוצאים לדרך עם ועד בית חדש", מספרת ברכה גרינשטיין מאלעד, "השנה עלה בגורל שכן, נקרא לו בצלאל, שהודיע שהוא אדם עסוק מאוד ואין לו זמן לנהל את ועד הבית. אף אחד לא מתווכח עם העובדה שבצלאל אדם עסוק. מתפקידו הוא מנהל מוסד, אבל למה בדיוק זה נוגע לשאר הדיירים? בין השכנים עלתה התמרמרות. בבניין כמו שלנו, של שנים עשר דיירים, כל אחד כבר נשא בעול פעם אחת ולא מוצדק שמישהו אחד יחמוק מתפקידו. אף אחד אחר אינו מוכן לקחת את התפקיד וכרגע אנחנו במצב של כמה חודשים בלי ועד בית, על כל המשתמע: אין איסוף כספים, אין טיפול בבעיות שוטפות. נשארנו עם רגשות קשים של ניצול וכרגע כולם פשוט יושבים ומחכים שמישהו יקום ויסכים להיות הפראייר הבא". זו סיטואציה לא קלה לשאר השכנים,

ה רשו לנו לשאול אתכם שאלה: **בבניין שלכם יש ועד בית? מה לדעתכם הציון שלו? מה רמת התפקוד?**

"בבניין שלנו אין בכלל ועד בית מתפקד", מספרת שולמית, אזרחית מודאגת איתה שוחחנו לצורך הכנת הכתבה, "כשנשרפת נורה קם בכל פעם פראייר תורן אחר שקונה מכספו ומחליף לטובת הדיירים, וזה עוד טוב, כי שמענו על בניינים שגם שם זה לא קורה ודיירים נאלצים להשתמש באור של הנייד כדי למצוא את דרכם בחושך. ניקיון? אני מנקה את השטח הסמוך לדירתי ומדי פעם מזמינה על חשבוני האישי מישהי שתעשה את העבודה. לא פעם קינאתי בבניינים שבהם ועד בית מסודר ופעיל, עד שהבנתי שגם בבניינים עם ועד בית צריך הרבה סיעתא דשמיא כדי שהתשלומים ידפקו, הניקיון אכן יתקיים ולא יהיו חילוקי דעות בין שכנים לגבי אופן הניהול ואנשי המקצוע שיש להזמין. יכול להיות שעדיף כמו אצלנו. בלי ועד בית וזהו זה". למעשה, אם אין לכם ועד בית מסודר אתם פועלים שלא על פי חוק, אבל בזה נדון בהמשך. תחילה נתנו לכם טעימה קטנה מהדילמות השונות המקיפות את כל תחומי האחריות עליהם מופקד ועד הבית. כי בדיוק לשם כך

מבצע מיוחד

לקוראי "קטיפה" זמן לגולן ולחרמון

**לינה וארוחת בוקר
בימים א'-ה'
400 ₪ לזוג
100 ₪ לילד**

רק חצי שעה מהחרמון

**להזמנות: טלפון 04-6960009
aloney-habashan.co.il**

**כשרות
למהדרין
גלאט**

התשלום עבור הנאה מתבטל ונשאר רק התשלום עבור מרכיב השותפות בלבד. לכן, כאשר מסיבות שונות קיים תשלום מופחת עבור סולר לאחת הדירות, הרי שהתשלום של בעלי אותה דירה יהיה מופחת גם כן.

כאשר דייר משתמש בפועל רק בחדר אחד מסיבות אישיות, יהיו אשר יהיו, אבל ההסקה פועלת בכל הדירה הרי שהוא יצטרך לשלם תשלום מלא. בשונה מכך, כאשר מחליטים להתנתק ממערכת ההסקה הרי שחובת התשלום תהיה בשל מרכיב השותפות בלבד ולא בשל מרכיב ההנאה. במקרה זה התשלום יהיה רק עבור תחזוקת המתקן, ולא עבור הסולר. התקנות בעניין זה קובעות שלאחר התנתקות ממערכת ההסקה, התשלום יהיה בסך ארבעים אחוז מעלות האחזקה. במקרה שהמערכת משמשת לחימום מים בלבד התשלום יהיה בסך עשרים וחמישה אחוזים מעלות האחזקה. במערכת משולבת לחימום מים ולהסקה התשלום יהיה בסך שלושים וחמישה אחוזים מעלות האחזקה. לדוגמה, אם התשלום עבור הסקה הוא 200 ש"ח הרי ש-35 אחוזים הם שבעים ש"ח וכן הלאה. בכל מקרה כדאי להתייעץ עם מהנדס שיבדוק את סוג המערכת שקיימת בבניין ואת העלויות הנובעות מאחזקתה השוטפת."

טענה דומה שמענו לא פעם מדיירים אשר גרים בקומות הנמוכות ומכיוון שאין להם שימוש במעלית, הם טוענים שעליהם לשלם דמי ועד פחותים מן השאר.

רבי אפרים קורנגוט: "בספרנו 'הלכות הבית המשותף' קיים פרק שלם העוסק במעלית ופרק נוסף בנושא התשלום בכלל. שם ביארנו, כאמור, שהתשלום מחולק לשני מרכיבים היוצרים את התשלום: א. שותפות. ב. מידת ההנאה.

גם באין הנאה ישירה ומיידית, כגון דייר שמתגורר בקומה ראשונה שאינו משתמש במעלית, ישנה מחויבות לשלם תשלום מלא בגלל השותפות. יש לדעת שגם לגבי מרכיב ההנאה חלוקות הדעות, ויתכן שעצם העובדה שבבניין ישנה מעלית מהווה נתון משקלל ביחס לטיב הבניין, כך שיש צד לומר שעקב כך מחויב דייר לשלם גם אם בפועל כמעט ואינו עושה שימוש במעלית."

הם לא משלמים דמי ועד

את הדובדבן שבקצפת, הקרם דה-לה-קרם, השארנו לסוף הכתבה. הדיון באלה שלא משלמים ועד בית. מכירים אותם? בטח, הם שכנים שלכם! איך מתמודדים עם התופעה הנפוצה והבלתי נעימה הזו? "אחד השכנים בבניין אינו משלם דמי ועד בטענה שאין לו יכולת לשלם", מספרת **שושנה**, אחראית ועד בית בבני ברק, "זוהי טענה לא ברורה בעיניי: מדוע את חשבון החשמל בדירתו הוא כן משלם? ואת דמי אחזקת הנייד? למה עלינו השכנים לשאת בחלקו? רצינו להודיע לו שאין באפשרותו להשתמש במעלית עד לתשלום, אך אין לנו יכולת לאכוף את הדבר ובינתיים יש בינינו כעס מאוד גדול."

המגשרת **טובי פקשר**: "העיקרון המהותי ביותר בעת שחיים בבניין משותף הוא להפנים כי כמעט כל השטח, מלבד דירת המגורים הפרטית, אינו שייך לאדם או משפחה אחת בלבד. בעת שחיים בבניין משותף חשוב לקחת בחשבון כי שטח הבניין, הכולל לרוב גם את החניה - שייך לכל הדיירים באופן שווה, אלא אם החניה הינה חניה פרטית ורשומה על שם הדייר.

סעיף 58 לחוק קובע כי כל אחד מדיירי הבניין המשותף חייב לשלם את התשלומים השוטפים להחזקת התקנה ולניהול הרכוש המשותף של דיירי הבניין. במקרים בהם ההוצאות גבוהות מן הרגיל, החוק דורש הסכמה של כל הדיירים בבניין המגורים. במקרה

ניקיון, מעלית, תחזוקה. נראה לי אבסורדי שבעוד שאנחנו בעלי זכות הצבעה אחת, הרי שדייר נוסף בבניין שהוא בעל דירת שני חדרים בקומת קרקע בלי צורך בחדרי המדרגות ובמעלית יהיה בעל זכות הצבעה זהה לשלי. השכנים אומרים שאם ברצוננו להצביע על סמך מפתח של שלוש דירות עלי לשלם קודם כל על שלוש דירות, מה שאינו נראה הוגן, בטח לא ליד השכן מקומה ראשונה."

הפנינו את השאלה אל המגשרת **טובי פקשר**.

כולם רוצים להחליט, ויש מי שרוצה סמכויות יתר. מה היית מיעצת לעשות?

"בערים עם ריכוז חרדי גבוה מצויה תופעה של בנית יחידות דיור כתוספת לבניין קיים. בעקבות מצוקת הדיור הקשה בו נמצא הציבור החרדי, כל בעל 'נכס' שברשותו מטר וחצי מיותרים הופך אותם ליחידת דיור, תוספת ההכנסה מבורכת לכשעצמה, אבל יוצרת לא פעם בעיות, התנגדויות וסכסוכים לא מעטים.

דילמות כמו שמצוינת לעיל קיימות וצצות לא פעם. בניין שבו התגוררו 8 דיירים הופך להיות בנין של קרוב ל-20 דיירים ואם נכפיל בנין מגורים משותף שבמקור אכלס 20 משפחות התוצאה תהיה לא נמוכה... מובן בהחלט שהתחזוקה והבלאי בבניין שעובר שינוי אוכלוסין שכזה מתומחרים קצת אחרת. נראה כי לדיירת שבבעלותה מספר דירות בבניין חשוב מצב הבניין והיא שותפה פעילה לכל הנעשה ולקבלת ההחלטות בבניין. בניין מגורים במרכז הארץ שבמקור הכיל 30 דיירים עבר לאחרונה שינוי קוסמטי לא קטן ובסיום תקופת הבניה הממושכת שסחטה את עצביהם וסבלנותם של השכנים, התגלה כי מספר דיירי הבניין גדל משמעותית. כל דייר שהתאפשר לו ניכס לעצמו יחידת דיור שהתאכלסה במהירות וכמות הנכנסים, היוצאים, המשתמשים במעלית והדיירים בבניין גדלה מאוד. לאחר דין ודברים וביורר הילכתי הגיעו הדיירים להסכם כי כל שוכרי יחידות הדיור ישלמו 50% בתשלום הוועד וכך גם להם או לבעלי הדירות תהיה זכות הצבעה."

לא צריך מעלית, לא רוצה הסקה

העלנו דילמות נפוצות הנוגעות לניהול ועד בית, אבל מסתבר שהבעיות הבעורות ביותר העסוקה כמובן בתשלום. מי משלם? כמה? וכמו בכל מקום בו צריך להכניס יד אל הכיס, תמיד יהיו אנשים טובים שימצאו את הדרך לחמוק מתשלום או מחלקו לפחות. תתפלאו, אבל במקרים מסוימים יהיה אפילו צדק בדברים.

"אני מעוניין להתנתק מההסקה הכללית בבניין שלנו", אומר לנו הרב **משה גולד**, תושב רמות. "יש לי מזגן שעושה את העבודה מצוין ואין לי צורך בדבר המיושן והיקר הזה."

אלא שהתנתקות של הרב גולד מההסקה בוודאי תטיל עלויות נוספות על הדיירים האחרים. מה דעת ההלכה בעניין?

הרב הגאון **רבי אפרים קורנגוט** שליט"א, מו"צ ונותן מענה הלכתי מטעם האגודה לתרבות הדיור: "דייר שיכול להינתק מההסקה הכללית, אי אפשר לכוף עליו תשלומים לגבי דבר שאינו נצרך כלל עבורו. יחד עם זאת הוא אינו להתכחש למחויבות שיש לו בעצם המגורים בבית משותף.

על פי ההלכה, התשלום מתחלק לשני מרכיבים: א. שותפות ב. מידת ההנאה. כאשר מידת ההנאה פחותה הרי שמרכיב

הוא בהחלט מייצגת נקודות עימות שועד בית עלול לייצר. הצגנו את הקונפליקט לפני **טובי פקשר**, מגשרת עסקית, משפחתית, שכנים וקהילה.

טובי, מה היית מציעה לעשות במקרה ששכן מתנגד לשאת בנטל ועד הבית?

"סכסוכים סביב נושא תשלומי הוועד מוכרים מאד לרבים מאתנו. אם במקום שיש שני יהודים ישנן שלוש דעות, מה קורה בבניין משותף שבו מתגוררים יותר משני דיירים?

בבניינים משותפים מגיעים דיירי הבניין המשותף להסדרים מגוונים ביניהם על מנת להגיע להסדרת נושא הוועד, הן מצד הגביה והן בעניין כל ההחלטות הקשורות לבניין כמו מי יהיה ראש הוועד, או האם יש צורך בהשקעות כספיות כאלו או אחרות לתועלת הבניין.

לא פעם ישנם פערים בדעות בין השכנים כמו גם התמודדויות עם הפרעות שכנים, כמו רעשים מעבר לשעות המקובלות או התמודדות עם שימושים נוספים לדירה כאשר ביתו של שכן משמש כמקור פרנסה בצורת גן, משפחתון או מכירה ביתית ומביא לתנועה מוגברת בבניין.

באחת הערים הצפוניות במקרה דומה ממש, מדובר היה בבניין משותף עם דיירים שאינם בעלי אמצעים וכולם בעלי משפחות מרובות ילדים. בישיבת ועד שגרתית הובא הצורך להוסיף שעות ניקיון נוספות לחלקים הציבוריים של הבניין. בעקבות הקושי הכלכלי של רוב דיירי הבניין הוסכם ביניהם כי בין השכנים תתבצע תורנות ניקיון מסודרת וכך ייהנו הדיירים מבניין נקי מבלי להתמודד עם הוצאה כספית נוספת שתכביד עליהם. ההסדר עבד מצוין עד שהגיעה התורנות למשפחת כהן (כמובן בדוי) שהתעלמה מחלקה בהסכם המשותף לבניין בכל פעם שהגיע תורה בתורנות הניקיון. כמובן שהתנהגות משפחת כהן הפריעה לחלק מהדיירים אשר שיתפו בתחושותיהם את שאר הדיירים שפחות שמו לב לכך ויחס השכנים למר כהן ולבני משפחתו הפך להיות פחות ופחות מסביר פנים, כאשר התסכול על הבניין המלוכלך הוסיף לבערה.

בפגישת גישור התברר כי השכן מר כהן מסיבותיו שלו (שהובנו ע"י השכנים אחרי הסבר והתקבלו בהבנה) אינו יכול למלא את חלקו בתורנות והשכן הגר בקומה מתחתיו ישמח מאד בתוספת הכנסה חודשית. הפתרון היה ברור לכל הצדדים והשולם והשלווה חזרו לבניין המדובר.

לאחר שבצלאל ישכיל לדעת מהי מחויבותו לבניין המשותף מעצם היותו בנין משותף, ייתכן ויוכל ליישם פתרון דומה. אם בצלאל אדם עסוק מאד (וזו זכות...) ואשתו אינה יכולה למלא את חלקו בהחלטות הוועד אולי ישנו שכן אחר שישמח לעשות זאת תמורת תמורה הוגנת."

דרושה: זכות הצבעה כפולה

ועד בית הוא רשות קטנטנה שיש לה סמכויות כאלה ואחרות, ובתור שכזו היא עלולה ליצור מתחים בין בעלי דעה ועניין שונים. **שרה רוזנפלד** מירושלים מספרת לנו על תחושת אי צדק שמלווה אותה בכל הקשור לאפשרות ההצבעה של בעלה ושלח בועד הבית: "בבעלותנו שלוש דירות בבניין בו אנחנו גרים. באחת מהן אנחנו גרים, ובנוסף יש לנו דירה מפוצלת שאנחנו משכירים לשני זוגות צעירים. מטבע הדברים אנחנו בעלי אינטרס גדול בכל הנוגע לוועד בית: גובה התשלומים,

שלם - בכדי להוביל לסכסוך מהותי. אני אישית לא ממליצה 'לקחת את החוק לידיים' ולא לנסות 'להכריח' את הדייר בתשלום חלקו בוועד הבית בדרכים כוחניות. באמצעות מגשר ייתכן ותוכלו להגיע להסכם ולפתרון מהיר שיאפשר לשכנים כולם לגור בהרמוניה בלי שיישאו בינכם כעסים או משקעים."

שאוחד מן הדיירים עובר על החוק ואינו משלם את מיסי ועד הבית הוא למעשה עובר על החוק ולנציגות הוועד ישנה עילה להגיש תביעה אצל המפקח על המקרקעין. אי תשלום של מיסי ועד הבית מעורר לא מעט ויכוחים וכעסים בין השכנים בגלל תחושת חוסר ההוגנות שנוצרת עקב כך. מעבר לתחושה, מדובר במעשה לא מתחשב מכיוון שהמיסים אמורים לשמש את כל הדיירים באופן שווה ודי בכך שדייר אחד לא

עוד משהו שרציתי לומר:

"שלום רב

בעקבות הכתבה על הרחבת דירות במחיר חובות סיפור אישי

נכנסנו לדירה שלנו כשהיו לנו ארבעה ילדים. הדירה הייתה רחבת ידיים וענתה על כל ציפויינו. סלון נאה, מטבח רחב ידיים עם פינת אוכל נחמדה, חדר שינה וחדר ילדים, הול בכניסה, מרפסת וחדר שרות מאחור, בקיצור דירה שנתנה לנו את כל צרכינו ברווחה. ב"ה שנה אח"כ נולד בננו החמישי ובסיעתא דשמיא בחלוף עוד מספר שנים מנתה משפחתנו שבעה עשר ילדים (לא כולל הורים) בלעה"ר והמשפחה גדלה וגדלה ב"ה. פתאום הדירה הרחבה והמרווחת נהייתה צרה וצפופה. בחדר הילדים הכנסנו שתי מיטות קומותיים, כשבכל מיטה כזו ישנים חמישה ילדים (שלשה למטה שניים למעלה) סגרנו מרפסת קטנה ושם נכנסו עוד שנים או שלושה ילדים הדבר השתנה מערב לערב ומשבוע לשבוע, ועדיין נשאר האתגר איפה ישנו שני הקטנים, אחד הצטופף עם מיטת התינוק שלו עם שאר אחיו והתינוקת בעריסה בחדר השינה שלנו. ומזרן פה ומיטה נפתחת בסלון.

הצפיפות שלטה בכל, ארוחות במשמרות, תור בלתי נגמר למקלחת, דפיקות על דלת השירותים (צא/צאי כבר) וכמובן חוסר מקום כרוני, אין פינה נוחה לשיעורי בית או לביקורי חברים/חברות ולא שקט להתרכז בספר או משחק.

ניסנו לחשוב על כל מיני רעיונות ופתרונות הגיוניים יותר ופחות עד הזויים לחלוטין (לקנות חדר מהשכן מעל ולעשות מדרגות, לוליגיניות שיובילו לשם) יום אחד אומר לי השכן שגר מתחתי: 'מדוע שלא תרחיבו? נדהמתי, הרחבה אצלי פרושה חסימת רוב האור והאוויר אצלו, אך הוא הציע זאת באמרו: הרי ילדי כבר גדלים ומתחתנים ואני אסתדר גם כך, תרחיבו! ההסכמה שלו דרבנה אותי לפנות לשאר השכנים וכולם הסכימו בעין יפה ובשמחה. נשארה בעיית המימון, אמנם אחרי שנים של לימוד בכולל נתמנית למגיד שיעור בישיבה קטנה, כך שהמשכורת קצת גדלה אך מנגד אשתי צמצמה את שעות עבודתה בתפירה. המכונה הופעלה רק פעם ביום יומיים, ולא הביאה פרנסה מרובה, כך שבקושי שרדנו את היום יום מבחינה כלכלית, אך הלחץ והדוחק בבית היו על קצה גבול היכולת ואולי מעבר לו.

היה זה לפני כחמש עשרה-שש עשרה שנה. העליתי את הדברים על הכתב בתמציתיות מרובה. הצפיפות והלחץ מצד אחד, האפשרות לבנות מצד שני, והקושי הכלכלי מצד שלישי, כשבאופק נראות כבר חתונות הילדים. נכנסתי אל רשכבה"ג מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א. הוא קרא את המכתב בתשומת לב, מילה במילה ובסוף הרים את עיניו ושאל (ביידיש): 'איזה האט איבעריג געלט?' כלומר האם יש לך כסף מיותר? אף שאיני דובר יידיש כ"כ טוב הבנתי היטב את השאלה. 'לא, אני אקח הלוואות'. ואז הוא המשיך ואמר: 'אבא ז"ל הסטיפלער היה אומר ו'וי די דירה איז מער ענג

איז דא מער שמחה וברכה קינדער און געלט'. לא הבנתי את המילה "ענג" ונדמה היה לי שהוא ממליץ על דירה גדולה, אמרתי זאת והוא צחק וביאר דבריו שוב: 'אבא (הסטיפלער זצ"ל) היה אומר לא לקחת חובות אלא לגור בצפיפות וככל שהדירה צפופה יותר כך יש יותר ברכה ושמחה, ילדים וגם כסף'. שאלתי האם אפשר לשנות בפנים כדי שיהיו יותר נוח והרב שליט"א אמר: 'רק אם תשיג כסף בקלות ובצורה נוחה להחזר'.

חזרתי הביתה, ומיד שינינו כיוון. לא הרחבה ולא החלפה, לא קניה, לא בניה, רק תכנון פנים שונה. עשינו כמה ויתורים משמעותיים. המטבח הוקטן בחמישים אחוז. מרפסת השירות בוטלה לחלוטין יחד עם הפינה הקטנה שהייתה לי בהול. ועוד שינויים שנתנו לנו עוד מקום למיטות ולמחיה וילדים. האדריכלית שקבלה את הסקיצה שלנו כמעט התעלפה. מי עושה מקלחת בצד הפרוזדור? איפה תמקמו את ארונות השירות? אין מספיק ארונות מטבח ובכלל כל מי שפותח את הדלת ימצא את עצמו באמצע הסלון שמשמש גם כחדר אוכל לילדים מכל הגילים. נכון, אך אנחנו התעקשנו לצמצם בעלויות, לעשות רק את הנצרך והבסיסי ולהחליף אך ורק את מה שבאמת טעון החלפה. בסיעתא דשמיא מצאנו מרצפות שאחר חצי שנה של שימוש היו נראות בדיוק כמו הישנות, הדלתות הישנות הורכבו מחדש כמו שהן, ריהוט לא הכרחי נזרק וליהודים הייתה אורה ובעיקר שמחה וששון. יצרנו חדר ילדים גדול בהמשך לסלון על חשבון המטבח וההול. והשכנים שכל כך התרגשו מהעניין שלחו לנו מתנה מיטה משולשת לחדר החדש שנוצר בהברקה של רגע ומתוך רצון עז לחסוך בעלויות לא סגרנו את החדר החדש שנוצר עם קיר אלא עם מחיצה נפתחת שסגרה קודם את הסלון. ב"ה ברכתו של מרן שליט"א התקיימה. המשפחה המשיכה לגדול, הבית המשיך להיות חי, שמח ותוסס ובי"ה הילדים התחילו להתחתן זה אחר זה. כל חתונה עם הניסים והנפלאות שלה. ממש מעל דרך הטבע.

כיום יש לנו סלון ענק, למעלה מתשעה מטר אורך, ויש אפשרות לסגור את המחיצה ואז יש לזוג נשוי מקום לישון עם צאצאיו. בסעודות מיטות נסגרות, מצעים מקופלים, ויש מקום ליותר מעשרים איש סביב השולחן ועדיין יכולים הנכדים הקטנים לשחק במקום שנשאר בהמשך החדר. עם השנים קלטנו שהנוטל עצה מן הזקנים לא רק שאינו נכשל אלא מרוויח בגדול. אם היינו מרחיבים היינו מקבלים בסופו של דבר יותר שטח אך מתוכנן ומנוצל פחות טוב, פלוס חובות עצומים. בעקבות דבריו של מרן שליט"א שינינו כיוון חשיבה. עשינו שינוי (שעלה מעט פחות מעשרת אלפים דולר) שהשגנו בקלות ובנוחות, ובעיקר קיבלנו דירה נפלאה שמתאימה למשפחתנו שהתרחבה וממלאת את ליבנו ברכה ושמחה וגם חוסר לחץ כלכלי.

כאמור סיפור אמתי שהתרחש ועדיין מתרחש עמנו.

בברכה ב.ג.

דרכי התנהלות במקרים בהם דייר איננו משלם את דמי ועד הבית

תשובות הרב הגאון רבי אברהם דברמדיקר שליט"א דיין ומו"צ בבית דין צדק ובית הוראה לדיני ממונות וריבית שע"י בית הוראה הישר והטוב

האם מותר לפרסם במודעה בכניסה לבניין את שמות החייבים לועד הבית על מנת לייצר אי נעימות ולגרום להם לשלם את חובם? אם הפרסום באופן שיש בכך באמת אי נעימות ובוזיון, וכרוך בזה לשון הרע, והרי אסור לבזות לחברו כדי לגבות ממנו חובו, אלא צריך לקרותו לבית דין. ולכן יש לעשות אחד מהדרכים הבאים:

- א. פרסום קבוע במסגרת תקופה עונתית, שנועד לתזכורת בלבד.
- ב. פרסום החייבים בזיהוי מספרי דירות, בלי הזכרת שמות משפחה.
- ג. לצורך זירוז אפשר לכתוב בסתם - המעכב פירעון חברו בדמי שכירות פעולה או בדמי הלוואה, והוא תובעו עובר בלא תעשוק, כמבואר ברמב"ם (פ"א מגזילה ה"ב), ועל לאו מדברי קבלה כמ"ש אל תאמר לרעך לך ושוב, כמבואר ברמב"ם (שם, ה"ג) ובחינוך (מצווה ר"ל).

האם מותר לפנות לעמותה המטפלת בענייני ועד בית על מנת שעורך דין מטעמם יטפל בסרבן, מה שמן הסתם יביא לפניה לערכאות על מנת לכפות את החייב לשלם?

במקרה של סרבן תשלום, יש לפנות קודם לבית דין, ואסור לפנות ישירות לערכאות, אלא יש לתבעו קודם בבי"ד, וכשיסרב לבוא או כשיסרב לציית לפסק דין, יש לבקש מהבי"ד היתר לפנות לערכאות (מקורות לזה בספרי 'ועד הבית בהלכה' פרק ג' שאלה ל' הערה פ"ט). וכדי למנוע ספקות בין השכנים, מומלץ לכל ועד בית לתאם מראש עם הדיירים על בחירת בית דין מסוים שיהא לו תוקף כבורר מוסכם, שיכריע בכל דבר בשאלות המתעוררות בוועד הבית.

אחד החייבים לועד הבית מאכסן במקלט הבניין חפצים בעלי ערך דוגמת אופניים יקרים ושואב אבק. האם מותר לועד הבית לנעול את המקלט ולא לאפשר לחייב גישה לחפציו עד לתשלום החוב?

חוב לועד הבית דינו כחוב רגיל שסדר הגבייה בו הוא כפי שקבעו חז"ל. ולכן לכתחילה אין לעשות דין בעצמם במניעת שימוש בחפציו, ויש לחוש משום לא תבוא אל ביתו לעבוט עבוטו. במקרה הצורך יפנו לבי"ד שכשיראו לנכון יטילו עיקול על חפציו לצורך הגבייה (ועיין בארוכה בשאלה זו שם בספרי בהערות לשאלה כ"ז). בשולי הדברים ייאמר שהז"ל תקנו הרבה דברים כדי לבנות מערכת של יחסי שכנות טובים והגונים. וזהו הדרך שידבק בה האדם כדפירש רבינו יונה במשנה (אבות פ"ט מ"ט) 'איזו הדרך שידבק בה האדם שכן טוב' - 'שיהיה בעצמו שכן טוב אל כל שכניו'. ויש לדעת שלפעמים אדם משיא לעצמו שם רע בשכניו כאשר מתעקש על כסף מועט כדמי ועד בנסיבות שונות, או שלטענתו אינו מקבל שירות כמו שצריך. ופעמים שנפשות ביתו מתחנכים בדרך זו לעמוד על המבוקש ולהתקוטט. ומלבד שאין זה מן הדין לעשות דין לעצמו ולהזיק לכל השכנים במניעת התשלום, גם אם הוא צודק יש בזה לנהוג לפנים משורת הדין הנראית לו.

קודם ציור בשיטת האיירבראש

ג. שרביט, רמות

פריידי ר. בית שמש

ת. רחון, רכסים

א. חגבי ביתר

רעות א, יצהר

מ. נאטניו תל ציון

ל. כהנוביץ, נווה יעקב

מ. דניאל הר אדר

צ. משה, עפולה

5 עובדות על האיירבראש:

- סחיר מינימאלי (ציור איירבראש הוא 1000 ₪)
- כשיטת האיירבראש ציור קיר יתבע בתוך שעות בודדות
- ציירת איירבראש יכולה להרוויח משכורת חדשית במספר ימי עבודה
- בטכניקת האיירבראש כל אחד יכול להניע לתוצאה משולמת
- רוב ציירי האיירבראש שנוסקים בתחום הוכשרו בבית ספר אקריל

לנרשמים השבוע אייר בראש וקומפרסור במתנה

א. דלטיצקי, פתח תקוה

בואו להתפרנס מהכשרון שלכם!

אקריל
AIRBRUSH ART

מסלול נברים • מסלול נשים

לפרטים והרשמה:
077-40-70-201

* ירושלים • בני ברק

www.akril.co.il

רחל רפפורט, לייקווד, בעלת "מקסי" - מרצה בינלאומית מרחולת שינוי

יחסי השכנות שלכם?

"יש פה כמה מרכיבים גאוגרפיים שיוצרים תנאים אחרים. אחוז גבוה מהאנשים גרים בבתים פרטיים כך שאין שכנים מלמעלה שזורקים חפצים... ישנה הפרדה די ברורה בין המשפחות. ישנם זוגות צעירים ששוכרים בייסמנטים, ובינם לבעלי הבתים מתקיימים יחסי שכנות. מצד אחד, קיים פער גילאים של בין 10 ל-20 שנה בין המשכירה לשוכרת והיעדר נושאים משותפים שיוצר דיסטנס. מצד שני, תושבים רבים בעיירה מגיעים ממרחקים כדי לחסות בצל הישיבה, ויחסי השכנות משמשים כתחליף למשפחה הרחוקה. אישית, כווג צעיר הייתה לנו חוויה מדהימה עם בעלת הבית שלנו. הגענו ללייקווד לאחר שנה של שליחות באיווה, וכשילדתי את בני, היא הכינה שולם וזכר עבור הרך הנוולד ממש כמו בת משפחה.

קיימים אזורים בהם ישנה בנייה שנקראת 'דופלקסים', או שכונות עם בתים צמודים (ישנם גם כמה בנייני מגורים...) שם נוצרת שכנות קרובה יותר. אפשר לראות נשים צעירות וישובות יחד אחרי צהריים בגינה, אבל התקופה בה שוהים בחוף מוגבלת. בחדשי החורף קר (0 מעלות ומטה!) ומסתגרים בבתים, מה שמונע מפגשי שכנים. בנוסף, אנשים עסוקים ועובדים במשרות מלאות, וכשהורים הבייתה משקיעים בילדים, עניין מאוד חזק כאן. אני נעה בין הבית לעבודה, כאשר אני שבה לביתי אני מניחה למזכירה האלקטרונית להשיב לטלפונים. כאשר הילדים בבית - רק במקרה חריג נענה לטלפונים. כדי שאכן ייווצר קשר עם שכנות צריך מאוד לרצות בזה ולתכנן ביקורים יזומים למשל בחגים (3 ימי שבת-חג שמצויים כאן מאוד!) ועוד, כי אחרת זה לא נוצר באופן אוטומטי בגלל תנאי השטח השונים.

כשהגעתי לשכונה החדשה בלייקווד, התפלאתי על שמעטים באו לאחל לנו 'ברוכים הבאים!'. אחר כך הבנתי שהשכונה היא בהתרחבות ובבנייה תמידית, כך ששכנים שהגיעו שבע לפנינו לא יודעים מי קדם למי, וכל אחד מחכה שהשני יעשה את הצעד הראשון... כאן למדתי מסר שאני תמיד מעבירה ב'מקסי!': 'במקום לחכות שאחרים יעשו עבורך: צרי! אל תחכי שאחרים יפתרו את הבעיות שלך!' ויותר מכך - למדתי שחשוב וליזום ברמה הקהילתית: 'אם אין פתרון בעבורי אז יש בקהילה אנשים נוספים שמחפשים פתרון לבעיה דומה. קומי ותעשי לא רק לעצמך אלא גם למען הכלל!'

יש אצלכם איפה להשיג שקית חלב לקפה בשתיים עשרה בלילה?

"לא אצל השכנה, אם לזה התכוונת... זה נחשב מאוד לא נימוסי. כאשר את הולכת למישהי לבקר או ללוות משהו את מתקשרת ומתאמת הגעה. נושא השמירה על פרטיות מאוד

חשוב כאן.

כשצריכים כוס חלב בשעות סבירות - אפשר לשלוח ילד או להתקשר לוודא תחילה. בשעות הלילה המאוחרות אפשר לקחת את הרכב ולחפש חנות פתוחה, יש כאן כמה שפתוחות אפילו 24 שעות."

עסק או מיום יוצא דופן בשכונה שלכם?

"לפני חמש עשרה שנים הייתי הראשונה שהכניסה ללייקווד את הנושא של מעונות וגני ילדים ממוסדים. בזמנו לא היה פתרון ליום שלם, וכאשר נתקלתי בבעיה, הבנתי שיש עוד שזוקקים למענה. זה היה רעיון מחודש והייתי צריכה לשווק אותו ולפתות אנשים לתכנית. היום יש כ-20 מעונות. המיום פרץ קדימה. השכונה שלי היא גם גלובלית, וכישראלית לשעבר ליבי במזרח ואנכי בסוף מערב, כשפתחתי את ארגון 'מקסי' הבינלאומי, שמטרתו להעצים נשים להגשים את החלומות שלהן, להשתמש בכלים הייחודיים שהקב"ה נתן לכל אחת מאתנו, ולבנות חיים מלאים באושר, עושר וכוח - ההתרחבות לי שכונה הישראלית הייתה נקודת הזינוק שלי. אלפי נשים עברו את חווית 'מקסי!': שהעצימה אותן לזו קדימה! בספר 'קדימה' שהוצאנו לאחרונה, ישנם למעלה מעשרים סיפורים על נשים כמוך, שעשו את השינוי בבית, בעבודה, ובעבודה הפנימית פלוס תרגילים של 'עשה אותן בעצמך'. זהו ספר שכבש בסערה את הנשים המצליחניות בארץ."

משהו שיכול לקרות רק ברחוב שלך?

"בסמיכות לבית שלנו ישנה ישיבה מצוינת, השכנים הכי טובים שיכולנו לאחל לעצמנו. אנחנו זוכים לארח בחורים לשולחן שבת חוג, ולחילופין - בחורים ניגשים לבעלי בית מדרש ומלבנים אתו את הסוגיות הנלמדות, הבנים שלנו יכולים בנקל למצוא שם חברות שמהווים עבורם חברה איכותית. כשעשינו לבן בר מצווה בארץ, בחורים, בוגרי הישיבה שלמדו אז במיר ובבריסק לא ויתרו והגיעו לשבת אתנו. הם רקדו כל השבת ושרו, שמחו ושימחו, כך יצא שמתכננו לשבת משפחתית יצאה לנו שבת כמו שבע ברכות... אנחנו מדברים לא מעט ב'מקסי!' על כוח היצירה, והבחורים האלה הם בדיוק זה - 'המשפחה שברחנו לעצמנו'."

ניפגש בצומת?

"קודם כל בשמחות. מאוד עוזרים אחד לשני, החל ממקום בפריז ועד אירוח לשינה של המשפחה המורחבת של בעלי השמחה. עניין החסד פה ביהדות אמריקה הוא לא יתואר. מעבר לזה - אני אישית לפעמים פוגשת את השכנה בבית הכנסת מראש השנה לראש השנה..."

רעיון ליעול שנגיש לתשומת לב כל הנוגעים בדבר?

"אחד מכללי היסוד שאנחנו חוות בסדנאות הפעילות של 'מקסי!' הוא: קחי 100% לחיים שלך. כלומר, הקב"ה מזמין לך

'אירועים'. בידך הבחירה אם לשבת ולקטר ואז התוצאה תהיה חיים של מסכנות או בידך בחירה לראות את ה'מקרים' כ-הזדמנויות! כאשר תשני את החשיבה ותתחילי לפעול בהתאם - כל חייך יישתנו לעשירים ומועצמים!

לדוגמא: שניים מבנינו לא הסתדרו במוסדות הלימוד כמו שצריך. במקום להתלונן על המסגרות המקומיות, הבנו שהקב"ה זיכה אותנו בילדים מחוננים, ושיאם אין אני לי - מי לי. התייעצנו עם גדולי הרבנים ואנשי החינוך בלייקווד, ניו יורק ופילדלפיה, ומצאנו שזו בעיה קיימת. קבלנו ברכות, הסכמות וקשרים - ופתחנו תלמוד תורה לילדים שכאלו!"

אנשים שהשאירו חותם

"הרבנית רישל קוטלר ע"ה, רעייתו של הגאון הגדול רבי שניאור קוטלר זצוק"ל. הרבנית אירחה אותי כבחורה וכקרובת משפחה מארץ ישראל המחפשת שידוך, והבית הפתוח שלה הוא עבורי השראה לאורך שנים. היא הכניסה אותי לביתה כבת. ממנה למדתי להמשיך ולהודות לקב"ה מכל הלב בכל מצב. לו רצתה - היה לה הרבה על מה להתלונן. התארסה לבעלה זצוק"ל לפני המלחמה, והייתה מאורסת כך שבע שנים. את המלחמה סיימה כיתומה וחולה, וגם הלאה בחייה היו לה לא מעט ניסיונות, אבל תמיד צהלתה על פניה. היא עזרה לאחרים בלבביות וגם בגיל מבוגר טרחה ועמלה לסייע לאנשים הזקוקים לה."

המיקס האנושי שהופך את הרחוב שלנו להיות מה שהוא - לייקווד היא עיר של תורה, וכל בנייתה סביב הישיבה, אותה הקים מרן הגאון רבי אהרון קוטלר זצוק"ל הרחק מהמתירנות של אמריקה. זוהי עיר תורנית ומקבלת, עם הרבה תורה וחסד, עשרות (!) משולחים מתקבלים מדי יום בעין יפה. יהודים שעובדים לפרנסתם גם מקושרים אל הלימוד ואל האווירה התורנית שנושבת כאן."

כשאומרים את שם הרחוב שלך אנשים נזכרים ב...?

"בישיבה כמובן. לייקווד זו הישיבה והישיבה זו לייקווד, זה המרכז וזה הביא את התנופה לכל היהודים שהגיעו לכאן. מבחינה גאוגרפית? העיר כשמה כן היא: אגם ועצים! אנחנו חיים באיזור ציורי: אגמי מים, חורשות ענק, עצים ודשא..."

יש כאן פארק ענק עם מקומות להליכה ולמשחק. כשהגעתי לרבנית קוטלר ע"ה אירחתי שם חברה, יחד עשינו ארבעים יום בכותל, יחד חלקנו את התקווה לבנות בית. היינו יושבות בפארק ומדמינות: יום אחד נבוא לפה עם הילדים ונשב ביחד לארוחת ערב בפארק... היום הפארק הוא ליד הבית שלנו. לחברה שלי, שזכתה להקים את משפחה בשלהי שנות השלושים יש בחסדי שמים ארבע בנות מקסימות. כל חג היא מגיעה להתארח אצלנו עם משפחה (המשפחה שברחנו!) ולעיתים אנחנו יוצאות, בדיוק כמו בחלומות, לטייל עם הילדים בפארק..."

הגזרה שהחלה את דרכה לפני כ-17 שנה יוצאת לקהל התופרות

את כל הסודות תגלי בתוך הגיזרה!

אם נטשת את הגיזרה מעומס תיקונים, הדרך סלולה בפניך

- כוללת 2 ערכות
- גזרה עדכנית
- נבנתה מ-6 שיטות
- הכנסת שרול בקלות
- כמעט ללא מדידות
- הוראות לתפירת סריגים

לרכישה בכל חנויות הסדקית בארץ

סוכן ראשי - האחים שרטר 03-6820924

נייד להשארת הודעות בלבד (יצרנית): 055-6703859

נב על אמינות הגדות: פנינה 050-4114029, 03-9073567

מרוה לצמא

מרוה לצמא ב-2.25 ₪ בלבד, מגיע עד אליך

09-88-999-80

בין כל המנויים המצטרפים. למי שלא השתתף במבצע במחצית השנה האחרונה | ט.ל.ח. | כסף לתקנון.

כאשר אתם דנים בזכויותיכם וחובותיכם כפועל יוצא מהיותכם דיירים בבית משותף, כדאי שתדעו שלבניין שלכם יש תקנון. תקנון? מעולם לא שמעתם על מושג כזה. ובכן, אין זה משנה. אי ידיעת החוק אינה פוטרת מעונש, או במקרה זה - משמירה על החוקים השונים המחייבים את דיירי הבית. בספר החוקים מופיע תקנון המחייב כל בית משותף במדינה והוא מוחל באופן אוטומטי במידה ואין תקנון אחר. בין השאר קבועים בתקנון אופני בחירת ועד הבית, אופן חישוב דמי ועד הבית, כללי כינוסי אספות ועד בית ואופן ההצבעה על החלטות שונות ועוד. במילים אחרות: אם ברצונכם לדעת את אופני הניהול החוקיים של הועד, עליכם להשיג טופס של התקנון וללמוד את הסעיפים המרכיבים אותו. אלא אם כן נמצא ברשותכם תקנון בעל תוקף חוקי אחר.

אתנו היום עו"ד **סמי ישראל**, היועץ המשפטי של האגודה לתרבות הדור, בהסבר על מהות התקנון ותוקפו:

מהו התקנון המצוי המופיע בחוק לגבי סמכויות ועד הבית והתנהלותו?

"בחוק המקרקעין ישנו פרק ו' שעוסק בבתיים משותפים, ובסופו מפורט תקנון שנקרא 'תקנון מצוי'. התקנון למעשה מוריד את הוראות החוק לרמת הביצוע הטכנית בשטח. הכנסת אישרה את החוק והעבירה אותו מהממשלה לרשות המבצעת. עקרונית התקנון המצוי מוחל מכוח ברירת מחדל על כל הבתיים המשותפים ברחבי הארץ, למעט אם אושר תקנון אחר.

כאשר הבית המשותף הוא בית סטנדרטי אין לדיירים בעיה לאמץ את התקנון המצוי. רצון לשנות מהתקנון יכול להתעורר כאשר המבנה שונה בהרכבו, כמו למשל מבנה המכיל דירות למגורים וחנויות מסחר, מבנה שבו דירות קטנות וגדולות או מבנה עם חנויות משותפות. באופן כללי, כאשר סגנון המבנה שונה מהמקובל, כותבים תקנון ספציפי לאותו בית. תקנון כזה נקרא '**תקנון מיוחד**' והוא אינו עובר באסיפת דיירים רגילה. על מנת לתת לו תוקף חוקי על הדיירים להביא אותו להצבעה באסיפה הכללית ולאחר מכן לרשום אותו בטאבו כדי שכל מי שרוכש דירה בבניין ידע שיש בו תקנון מיוחד.

תקנון נוסף המצוי בשימוש הוא '**תקנון מוסכם**'. תקנון כזה הוא תקנון שאושר באסיפה כללית של דיירי הבניין והוא מכיל סעיפים שונים מאשר אלו המופיעים בתקנון המצוי. בתקנון כזה יופיעו סעיפים המוסכמים על כל הדיירים, בהם למשל שדיירי דירות קטנות ישלמו דמי ועד בית מופחתים או שדיירי קומת קרקע לא יישאו בעלויות התקנת מעלית חדשה. על מנת לשנות את התקנון המצוי נדרשים לרוב של שני שלישי מהדיירים בהצבעה המתקיימת באסיפה הכללית. לצורך העניין, אם בבניין גרים מאה דיירים, נדרשים לשישים ושישה דיירים שיתמכו בתקנון המוסכם. התקנון הוא מעין חוזה שנחתם בין דיירי הבית לבין נציגות הבית עבור ניהול הבית המשותף."

אילו סמכויות מוקנות לוועד הבית?

"נציגות ועד הבית היא גוף שמבצע את המטלות עבור דיירי הבניין האחרים בכל הקשור להתנהלות השוטפת של הבניין. כך מוסמך ועד הבית להתקשר עם בעלי מקצוע כמו מנקה וגנן ולהזמין בעל מקצוע שיטפל בנוזילה וכן הלאה מכוח הכספים שהוא גובה מדי חודש. סעיף 58 לחוק מאפשר לוועד הבית לתבוע את סרבני התשלום בהליך משפטי.

לא פעם מתעורר צורך להוצאות מיוחדות החורגות מן התקציב הרגיל של ועד הבית, כגון זיפות הגג או הנחת יריעות ביטומניות בעלות של אלפי שקלים. במקרה כזה מכנס ועד הבית אסיפה כללית ומקבל החלטה ברוב של 51 אחוזים. לאחר קבלת ההחלטה רשאי ועד הבית לגבות תוספת מכל דייר ולבצע את השיפוץ הנדרש. חשוב להדגיש שוב שגם אם הדיירים אינם מודעים לתוקפו החוקי של התקנון המצוי, המסמך מחייב והוא מוחל באופן אוטומטי מכוח

ברירת מחדל על כל הבניינים המשותפים גם על אלה שלא חתמו עליו."

יש לך דירה גדולה? תשלם יותר!

לתקנון המצוי ישנה השפעה בין השאר על קביעת גובה דמי ועד הבית ועל חלוקת הנטל הכספי בין השכנים. הידעתם שעל פי התקנון המצוי משלמים דמי ועד הבית על פי גודל הדירה והחלוקה אינה נעשית באופן שווה בין התושבים? במילים אחרות: מר קורנגולד שדירתו היא בת מאה וחמישים מטר רבועים ישלם הרבה יותר משכנו מר זלצברג שהוא זוי"צ שגר בדירת ארבעים מטרים רבועים.

הרב הגאון **רבי אפרים קורנגוט** שליט"א, מו"צ ונותן מענה הלכתי מטעם האגודה לתרבות הדור, מפנה את תשומת לבנו למשמעות התקנון המצוי מבחינה הלכתית עבור הדייר החרדי, ושחשוב לדעת אותו בהתייחס לדמי ועד הבית, אבל לא רק:

"במידה וקיים בבניין 'תקנון מצוי', הוא מחייב את חלוקת התשלום לוועד הבית על פי שטח הדירה. חישוב התשלום מבוצע באופן שבו שטח הרצפה מחושב באופן יחסי לשטח כל הדירות בבניין.

אופן התשלום מחייב על פי דין תורה כדין כל תנאי שבממון קיים (בבא מציעא צד ע"א), לכן 'התקנון המצוי' מחייב את כל בעלי הדירות, ובכללם גם בעניין תשלום דמי ועד הבית. גם אין יכול בעל דירה לטעון שלא ידע על קיומו של התקנון ולכן זה אינו מחייב אותו (שו"ע חו"מ סא טז).

דיירים שהוסיפו תוספות לדירותיהם יצטרכו לשלם לפי שטח הדירה החדש, אך אין לכלול מרפסות כשטח הדירה. לכן בבניין שבו בעלי הדירות הוסיפו תוספות בנייה ונשארו רק מספר דיירים שלא הוסיפו, יגיע הועד להבנה עם אותם הדיירים לגבי הסכום שישלמו, וכל היתר ימשיכו לשלם בשיטה שהייתה מקובלת עד היום.

חשוב לדעת שתקנון הבניין אינו חוק בלתי ניתן לשינוי, אלא המחוקק של המדינה מעודד את הציבור לקבוע תקנון לעצמו, וכך גם עולה מפורשות מחוק המקרקעין. לכן הציבור החרדי והדתי צריך וחייב לקבוע תקנון שיהיה גם על פי ההלכה. אם אין עושים כך הרי שחל התקנון המצוי, שעל פיו כל בעל דירה צריך לשלם על פי חישוב שטח רצפת הדירה שלו. ההסכמה בעניין זה כמוה ככל הסכמה בדני ממונות החלה על כל שותף בעניין (בבא מציעא צד ע"א). במקרה שהייתה הנהגה על תשלום שווה וכעבור זמן התברר ש'התקנון המצוי' עפ"י החוק מחייב את הדיירים בבניין, יכולים הדיירים שלדעתם זכויותיהם קופחו לדרוש שהתשלום לוועד הבית יהיה עפ"י גודל הדירה (פתחי תשובה חו"מ קסג ס"ק טז, שו"ת מהרי"ק ק"פ, שו"ת נודע ביהודה מהדו"ק סימן כ).

למרות האמור לעיל, הרי שההנהגה הנכונה שיש בה מהישר ונכונה על פי דין, שתשלומי ועד הבית יהיו באופן שווה. וזאת מטעם, שקשה לשקלל מהי מידת ההנאה השונה, שעל פיה יקבע התשלום. כי יתכן שבעל הדירה הקטנה גר בקומה אחרונה ואילו בעל הדירה הגדולה גר בקומה הנמוכה, כך שבעל הדירה הגדולה הנמוכה משתמש הרבה פחות במעלית, וממילא ההוצאות לבניין הן נמוכות יותר. ויתכן גם מקרה, שבעל דירה קטנה יש בדירתו הרבה יותר דיירים מאשר בדירה הגדולה ולכן העלויות של דירתו תהיינה גבוהות יותר. וכיוון שקשה החלוקה, והאופנים הם רבים ומגוונים, קובעים שהתשלום יהיה שווה משום 'דרכי' שלום' (שו"ת משכנות ישראל טז יב).

אבל בכל האמור בתיקונים גדולים, שהם בעיקר בבניין עצמו ואינם קשורים לתחזוקה השוטפת של הבניין, וגם העלויות משמעותיות יותר, הרי שצריך לתת לגורם ה'שותפות' לקבוע את המדד העיקרי, ולכן התשלום יהיה בכל מקרה על פי גודל ושטח הדירה (חו"א ב"ב ד יט בשם ה"ד רמ"ה וראה ים של שלמה ב"ק פ"ב טז).

בעולם הפטיסרי השמים הם הגבול.

| שף-קונדיטור אפרת ליבפרינד |

אפרת ליבפרינד | צילום: שושי טירקיס

פטיסרי שף
10 שנים | 56 מפגשים
גלית בוש, אפרת ליבפרינד ומלכי אדלר

מגמת פרימיום שתקפיץ אותך לדרגת שף קונדיטור, תעניק לך יכולות, השראה ושיטות עבודה בינלאומיות. המגמה שתאפשר לך להשתלב כקונדיטורית-על ופתיחת עסק עצמאי בתחום.

שף בריאות ומדרכת תזונה
שנתי | 38 מפגשים
סוזי גלר M.Sc וצוות שפיות ותזונאיות

מגמה ייחודית בתחומה המכשירה שפיות עם התמחות בבישול לתזונה בריאה. מקיפה את שיטות הבישול השונות תוך מציאת פתרונות קולינריים בריאים מיוחדים. הבוגרות תוכלנה גם להשתלב כמוכילות בריאות ומדריכות תזונה.

קונדיטורית בוטיק
10 מפגשים
שף קונדיטור אפרת ליבפרינד קונדיטור מלכי אדלר

אמנות הקונדיטוריה המודרנית. מאפי בוטיק בפרזנטציות מעוררות השראה והטמעת טכניקות מגדולי השפים בעולם לשימוש מקצועי ועסקי.

מאסטר למתקדמות
6 מפגשים
לבוגרות ומתקדמות

מפגשי מאסטר מתקדמים עם טכניקות מתקדמות במגמות:

- גורמה עם מירי זורגר ואורנית עובדיה
- קונדיטורית בוטיק עם מלכי אדלר
- קישוטי עוגות עם גלית בושי

מרתון קולינריה וקונדיטוריה
השתלמות קולינרית מקצועית במלון לייק האוס טבריה כ"ח שבט-ב' באדר

ערכה מלאה מתנה לכל אחד מקורסי הפרופשיונל!

סדנת לחם
סדנה חד פעמית לגברים להיכרות ועבודה נכונה עם לחם ומתאבנים בתנור הביתי

חגיגת בשרים
8 מפגשים לגברים להכיר את חלקי הבשר השונים, ולהבין תהליכים ועבודה נכונה.

בישול גורמה
10 מפגשים מקומות אחרונים בקורס הגורמה, עם מירי זורגר

חובלים בהשמה ועבודה!

תעודה מקצועית מטעם איגוד השפים הישראלי
עמדות עבודת אישיות HANDS ON
טגל מורות ושפיות בינלאומיות
מוכר לצבירת שעות ושבתון

בית הספר החרדי היחיד ללימודי קולינריה
טל: 02-6522227
גבעת שאול 40 ירושלים
פרקטיקה מעשית שלא ילמדו אצלם בשום מקום!

פתאום נפקחו העיניים

יום אחד גילתה אפרת ברזל שהיא טובה מדי, בריינה שפירא מצאה שילד יכול לקום לבד בבוקר וצירה דויטש פגשה בחיים היפים והלא מושלמים | במסע אמיץ מושיבה לאה סמילנסקי, מאמנת אישית, 6 נשים מוכרות שפקחו את העיניים והחלו לחשב מסלול מחדש ומעניקה סדנה חנימית להחלצות מתפיסה כובלת

[לאה סמילנסקי]

פסיכיאטר אחד טיפל באדם שהאמין שהוא גוויה. למרות כל הטיעונים ההגיוניים שהביא בפני המטופל, נשארה אמונתו כפי שהיא: הוא גוויה! בהברקה פתאומית, שאל הפסיכיאטר את המטופל: "אמור לי בבקשה, האם גוויות מדממות?" חייך המטופל: "כמובן שגוויות אינן מדממות!" לאחר שביקש את רשותו, דקר הפסיכיאטר את אצבעו של המטופל. כשנוצרה טיפת דם, הביט המטופל באצבע המדממת בהשתאות ואמר: "אני לא מאמין, גוויות בכל זאת מדממות!"

מסתבר, שהתפיסות שלנו אינן מבוססות על ההיגיון. להפך - הן עמידות בפני ההיגיון. כשאדם מחזיק בתפיסה מסוימת, הוא יחפש ללא הרף הוכחות במציאות שיתמכו בתפיסתו. וכל מידע שסותר את התפיסה הפנימית שלו - "יזכה" להתעלמות.

תפיסות, כמוהן כהרגל. התרגלנו לקום כל יום בשש ולהעמיד ארוחת צהרים, התרגלנו לחיות בבלגן, התרגלנו להתקשר כל יום שישי לדודה זלדה שבבית האבות, התרגלנו להדליק גרות שתי דקות אחרי הצפוף. כך גם התרגלנו לחשוב שאנחנו חסרות אחריות/ לא יוצלחות/ שקטות מדי/ רועשות מדי וכולי וכולי...

חז"ל אומרים לנו: "עבר ושנה נעשה לו כהיתר", וכל כך הרבה מובא במקורות על הכוח ההרסני של ההרגל. התפיסות שלנו, כמו המעשים, הם סוג של הרגל. דברים הכי לא הגיוניים, עוברים על ידי כוח ההרגל "עבוד מציאות" והופכים להיות ריאליים כאילו הם המציאות עצמה.

פנינו לנשים מוכרות, כאלו שעובדות על עצמן ומתקדמות ללא הרף, ולא שוקטות על הרגלים ותפיסות, הן משתפות אותנו בשינויי תפיסות מעוררי השראה שעשו בחייהן. ומחייבות את כולנו להתבונן פנימה אל התפיסות שלנו, שהפכו למציאות חיינו, עד ששכחנו שהן רק תפיסות.

ילדה טובה מדי

נתחיל מאפרת ברזל, **מרצה ויועצת רגשית**, המעידה על עצמה: "אני מלכת המאמינות בשינויים. ומלכת ההבנה כמה שינוי דורש כוח וחיים שלמים!"

כשאנחנו שואלים אותה איזו תפיסה השתנתה אצלה, אפרת מתלבטת: "קשה לי לבחור תחום אחד. השתנתי בחיי כל כך הרבה. באמהות, בבישול, בהיגיון, בניקיון, בעבודה, בדרכי העבודה. אבל אני בוחרת לתאר כאן את אחד הקשים ליי".

"אני ילדה טובה".

"תמיד הייתי. ייס מנית'. עושה חסד וטוב, נחמדה וחייכנית. ביהדות זה תחום הנתינה. כשהתחלתי לחזור בתשובה היה לי כל כך קל להתחבר אליו. לא היה מי שביקש ממני עזרה ולא נתתי לא. לא ידעתי גבול. לא ידעתי להגיד לא. פחדתי להגיד לא.

פחדתי שאולי הצד השני ייפגע, פחדתי שהוא באמת צריך אותי ויש לי מה לתת לו".

עד ש... ?

"עד שיום אחד. די. נגמר לי הכוח. אוי זה היה נורא.

עשיתי ועשיתי ונתתי ונתתי. נתתי זמן, נתתי כסף, נתתי כוח, נתתי שימת לב.

היו צריכים לשכנע אותי, שזה לא מה שבורא עולם התכוון. שבכל אחד יש גם כוח להגיד: די. לא. גבול. מספיק. עצור.

והתחלתי לנסות. בזהירות. בקטן.

וכמו כל שינוי, פתאום האדם רואה שהוא עשה אחרת וכלום לא קרה. רחל אשתו של רבי עקיבא יושבת מולי כעת. יומיים צחקו על החמור והפרחים. וזהו".

מה קורה היום?

"היום אני אומרת כן ואני גם אומרת לא".

מתי?

"כשאני מחליטה. באופן שקול. מדוד. הגיוני. בוגר. אמיתי. בלי שום

רגשי אשם על ה'לא' הזה. אני שולטת על הדבר ולא הוא עלי..."

נשיקה גם מרחוק

ומכאן אנו פונות לברינה שפירא, מטפלת רגשית, מפתחת שיטת קשר תודעתי. מרצה ועורכת סדנאות, מחברת ספר "מי אמר שלא"

מה הייתה התפיסה שלך בעבר?

"לבריאות הנפש של הילד - אמא צריכה לשלוח את הילד כל יום למקום הלימודים עם חיבוק, נשיקה, וברכת שלום. כל חיי התנהלותי כך, השתדלתי להיות כזו אמא."

וא?

"תפסתי שזו תפיסה שגויה כי היא תפיסה תרבותית, חברית, סביבתית-עדרית. כי אני מתנהלת מתוך שצריך. מי אמר? מי באמת הצריך אותי?"

בזמן האחרון (מכל מיני סיבות אישיות) ילדי בן העשר מוציא את עצמו כל היום!

זה כולל להתעורר עם שיעון מעורר, לחפש לעצמו בגדים בארון (אל תיבהלו... אני דואגת למלא את הארון...) להכין לעצמו סנדוויץ', ולצאת בזמן ללא אמא שתאמר לו בערך כל שלוש דקות - נו... מאוחר... והכל טוב! כי היום אני מאמינה שהכל פתוח. מתאים לך? מסתדר לך עכשיו? אולי אני עוברת עכשיו איזו תקופה - ואני רוצה ל...?

אולי אני מזועזעת את אמות הסיפין. אולי נראה שערערת על התפיסה מתוך עצלות. אבל, לא. אני מאמינה, שכל חיינו (אם נהיה ערניות) נוכל לגלות כמה לא נכון להתנהל בלי לבדוק.

ובלי לחשוב: מתאים לך??? אולי אפשר אחרת? מי אמר שלא? (זה שם הספר שכתבתי)."

ברינה מוסיפה עוד כמה מילים על התפיסות המגבילות אותנו: "ישנם תפיסות שגורמות לקשיים/מחלות.

לדוגמה תפיסה כמו 'אמא טובה עוזרת לבת שלה בשיעורים ומעורבת בכל מה שקורה לה בבית הספר'. זו תפיסה שיכולה לייצר קשיים, ואפילו בעיות פיזיות. התפיסות הללו לא אבסולוטיות. וכל עוד זו לא תפיסה תורנית אלא זמנית/תרבותית. אני יכולה לעצור ולבדוק אותה דרך משקפיים של: מי אמר שלא?

בשיטה שפיתחתי 'קשר תודעתי', ההתייחסות היא לגוף ולנפש במבט יהודי - בהבנה שכל מחלה ניתנה לנו כדי שנתעורר ונבין מה בחיינו דורש תיקון. גם בספר 'מי אמר שלא' ובסדנאות אני מעבירה לקהל הנשים את התובנות הכל כך יהודיות, ומשתפת במסע המרתק אל תוך הנפש פנימה, שנותנים כלים להתבוננות מעמיקה שמאפשרת שינוי תפיסה/ התנהגות".

אפשר לא לעשות כלום

ומכאן אנחנו ממשיכות ליעל זלץ, שכל כך הרבה נשים עשו שינויים מרחיקי לכת בזכותה, יעל, היא לא רק נאה דורשת - אלא לפני הכל: נאה מקיימת. "כשהתחלתי לעבוד, ובכלל כשהייתי צעירה, החשבתי

מאד את הכישורים של יצירתיות, אילתור, מעוף, נכונות לעבוד קשה. חשבתי שזה המפתח להצליח בחיים - בעבודה ובכל מקום ושזו הדרך הכי טובה להתמודד עם אתגרי החיים.

בכל פעם שמשהו היה קשה - הסיסמה שלי הייתה 'אני אתאמץ יותר' ואתמודד. הייתי מוכנה לקום מוקדם, ללכת לישון מאוחר, לטרוח ולהשקיע וללמוד ולגזור ולהדביק, ולהישאר שעות נוספות ולהתנדב להכין קיר נושא ולקרוא עוד חומר על כל נושא".

ואז...?

"בשלב מסוים קלטתי שלא בכל התמודדות צריך לעשות משהו ולא תמיד העובדה שאני אלמד על זה עוד, ואשאר ערה ואדבר עם אנשים ואפעיל קשרים זה מה שיפתור את הבעיה. עם הזמן למדתי שהזמן עושה את שלו. ושצריך לתת לדברים לקרות בעצמם, לא הכל אני צריכה לעשות".

והיום?

"היום אני לא נלחצת כשיש משהו מטריד/ מדאיג. לא כל בעיה אני צריכה לפתור. יש בעיות שייפתרו מעצמן, עם הזמן, במשך הזמן, וככה זה, וזו תקופה, וזה יעבור, אם רק ניתן לזה לעבור.

היום אני מעריכה: ניסיון יותר מאשר יצירתיות. תכנון יותר מאשר אילתור. סבלנות יותר מאשר עבודה מאומצת. כי 'לחכות' אין פירושו של דבר 'לא לעשות כלום'. לפעמים לחכות זה להרפות כל הזמן, להאמין, להתעודד, להתפלל, לקוות, לחזק ולהתחזק ולחכות".

מופע מוזר מדי

ואנחנו מעבירים את המיקרופון למירי קצנלבוגן, מפיקת תכניות ומופעים לנשים ובנות סמינר. מירי יצאה לפני כמה שנים עם תכנית חדשנית, היא הייתה אולי קצת תמימה עדיין... אך חדורת מטרה, האם ציבור הנשים ינעל על תפיסות מגבילות, או יפתח ויעז לקבל? התשובה מפתיעה את כולנו!

"מירי קצנלבוגן? זו את מהמופע של המשיח? ככה מזהים אותי. בוגרת הסמינר 'החדש', בת למשפחה ליטאית, זכינו ומרן הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל היה סנדק של הבן הבכור שלנו, ומרן הגר"ח קניבסקי שליטי"א לבן השני.

זה היה אז מופע חדש ומקורי, לאחר עבודה מאומצת של כמה שנים. קראתי לו 'חכי לוי' - והיה ברור לי שמי שתשמע כזה שם מיד תבוא. תמימות של התחלה! פרסמתי וחייכתי בעצמי. הטלפונים מצלצלים... 'שלום מדברת פלוגית אני רכות של מתניס/ סמינר/ קבוצה אלמונית...אני מחפשת מופע לנשים, מה יש לך להציע? ספרי לי על המופע החדש...'

אחרי נאום חוצב להבות שלי... על כמה המופע קרוב לליבן של כל הנשים וכמה זו זכות גדולה וכמה... וכדאי לך להזמין אותו. הגיע משפט המחץ הקבוע: 'טוב, נראה... אני צריכה לבדוק...' וכך אחוז ניכר מהטלפונים נגמרו בלא כלום. ההזמנות הגיעו אבל ממש לא כמו שציפיתי.

אבל טלפון אחד קשה לי לשכוח: היא הקשיבה

ברצינות והייתה ממש חביבה כשסיפרתי על המופע ואז אומרת לי בנחמדות: 'ולמה בחרת כזה נושא אההמממ... מוזר. חבל. לא עדיף לך לעבוד על נושא אקטואלי?' היה ברור לה שזה נושא משונה ולא ילך טוב בקהל של נשים... סגרתי את הטלפון בלב פועם. ההוצאות על הפקת מופע כזה הן ענקיות. אולי לא אצליח לכסות אותן? ואולי כל העבודה הזאת הייתה טעות אחת גדולה? אולי זה לא אקטואלי לדבר על המשיח? ועוד במופע שאמור להיות מרתק ומושך? עובדה שכל הטלפונים המתעניינים נגמרים בלא כלום!

הייתי מוכרחה להחליט. או שאני מקפלת את הכנפיים וגונזת את המופע הזה, ומתחילה לחשוב על משהו אקטואלי שירופץ. או שאני מתעקשת והולכת עד הסוף דווקא עם המופע הזה, עם הרעיון המוזר והשונה, שיכנס למודעות ויהפוך ממוזר למקובל... כי הכל ענין של תפיסות!

ההחלטה נפלה - אני ממשיכה וביתר שאת. עבדנו על השיוק בכל הכוח, משוקות מכל גווי הקהילות, פרסומים והזמנת נשות מפתח לצפות במופע לדוגמה ובחסדי שמיים, היום אני יכולה לומר בוודאות שזו הייתה אחת ההחלטות הטובות בחיי.

ובבין הזמנים האחרון אני מקבלת טלפון... מאתה אחת שכמעט ניפצה את החלום שלי, אותה זו ששאלה למה לא לעבוד על נושא אקטואלי יותר. היא אומרת לי: 'אני רוצה להזמין את המופע על המשיח'. אני מזהה אותה ומגיבה בהלם. והיא, אולי לא זכרה את השיחה הרחוקה ההיא ממשיכה: 'שמעתי שזה מופע שחייבים לראות וכמה מהמשתלמות שלנו ביקשו שנביא את זה...'

מה החזיק אותך, מירי בתקופת ההתחלה המהוססת לפני שהגיעו הזמנות והדים מרוצים איך העזת לפרוץ מוסכמות ולנסות לשנות תפיסות?

"לפני שהפקתי את המופע, הייתי בפרשת דרכים וממש לא ידעתי לאן לפנות. ידעתי שיש לי מופע חזק עם רעיון נשגב וחשוב שאין עליו עוררין ומצד שני גם הבנתי שזה רעיון קצת לא מקובל... ויש הרבה פחד ומסתורין סביבו שזה מרתיע נשים... אבל הקב"ה ממש הוביל אותי ובחר בשבילי. חזיק אותי שנשים נגשו ואמרו 'יצאנו עם מבט חדש מהמופע הזה'. זה נתן לי עוד כוח לעמוד בפני הספקות שכרסמו בי".

והיום?

"היום אני רואה בחוש איך שגם אם נשים חוששות ויש איזו דעה שמרתיעה אותנו לדבר על זה, בכל זאת האמת מנצחת! והמופעים שלנו בשנה האחרונה, הם ההוכחה הכי מוחצת לכך. פתאום נשים מגלות שאפשר לשבת במופע ולהינות אפילו שמדובר במשהו שלא התרגלנו לדבר עליו... וגם אם יש איזה פחד או רתיעה מהנושא הזה, ברגע שמעלים אותו לבמה הדרך הרבה יותר קלה. כך נשים יוצאות מהמופע כל כך מופתעות שהן מיד רצות לספר הלאה 'את לא מאמינה מה שיש שם... תשמעי זה משהו... הוא כנראה ממש קרוב...'

ואסיים במדרש שבו המופע נפתח - 'מי שמצפה לו, זוכה לגאולה הפרטית שלה' (האר"י בשם זוהרה). שווה לחכות לו כי מקבלים על זה שכר מידי, וכמובן מקרבים

אותו יותר. ומי לא זקוקה לישועה?"

הגוף קורא לך

צירה דויטש, בעלת מרכז "גדלות - משנים חיים, הורות וזוגיות ומודעות". מנחה, יועצת ומרצה, מפעימה אותנו בסיפורה האישי, ונותנת לנו כמה מתנות כצידה לדרך: "נישאתי לפני 20 שנה לבעל מדהים, טוב לב באופן מיוחד. אחרי שנה נולדה בתי הבכורה ולאחריה עוד 3 בנות. לכאורה, החיים היו נהדרים, הכל זרם, הדברים הרגילים היומיים, מירוץ החיים בבית ובעבודה. הילדים, הכביסות, הנקיונות, הבוס בעבודה וכו'...

אך לא הייתי שמחה. להפך, הייתי מתוסכלת ביותר, לא הצלחתי להיות ה'אמא הטובה' עליה חלמתי שנים רבות. הרגשתי בודדה, מרידה, ביקרתי את כל הסובבים אותי, לא הייתי מרוצה, גם לא מעצמי, ונלחמתי שהכל חייב להיות מושלם.

הרגשתי שבשביל להיות מאושרת צריך שיקרו הרבה דברים סביבי, שהדברים יראו אחרת. ילדים יותר משתפי פעולה, בעל יותר... הורים יותר... עבודה יותר... יותר כסף. הרגשתי מחנק נוראי. כי זה פשוט לא קרה. התמוטטתי. חליתי בפיברומיאליגיה. עזבתי את העבודה ובמשך כמה חודשים הייתי מרותקת למיטה, כאובה ומרוסקת".

ואז...?

"יום אחד נכנסתי לרופא, פרופסור גדול מאוד כדי שיעזור לי להתרפא ולחזור למסלול. לא אשכח את היום הזה. כשבנסתי אליו אמר לי מיד: 'אני לא מכיר אותך אבל את נראית אדם שסוחב את כל העולם על הכתפיים שלך. הריפוי האמיתי שלך', הוא אמר לי, 'לעשות שינוי מבפנים'. לא הבנתי למה התכוון.

אבל הבנתי שהריפוי שלי תלוי בזה. התפללתי שהשם יאיר את עיני ויכוון דרכי ויצאתי למסע חיפוש שנמשך זמן רב. קראתי לו אז המסע לתוך עצמי, מה שהתברר כהפוך, המסע היה יציאה מתוך עצמי, יציאה מהבועה שבה חייתי. המחשבה שליוותה אותי מהיותי קטנה בה הייתי בטוחה ללא ספק בשני דברים: ראשית, אני מרכז העולם, אני האובייקט והתפקיד של כולם למלא לי את החסרים שלי: ההורים שלי, בעלי, כמוכן. החברות ועמיתי בעבודה. כמוכן שעשיתי זאת בצורה מאוד עדינה ויפה, אך זו הייתה האמת שמאחורי הקלעים. כולם אמורים להתגמש למעני, הוד כבודה.

בנוסף תמיד חשבתי שכשהדברים ישתנו אני אהיה יותר מאושרת. האושר והשלווה שלי היו תלויים בדברים חיצוניים לגמרי. מה שהתברר כמובן כמוטעה לחלוטין".

מה היה השינוי בפועל?

"קמתי מהמיטה, התחלתי לחיות, התחלתי לנשום. הבנתי שמרכז העולם זה לא אני. בורא עולם יצר את העולם כמו חוליות של שרשרת, ששורות אחת בשניה. הבנתי שאף אחד לא חייב לי כלום! אם לא טוב לי, זה שלי. ובהבנה עמוקה ומרגשת גיליתי את המפתח להבנת הנשמה שלי, הבנתי שאני חלק מהבריאה, מרגע הלידה ולכן אני שווה: תמיד. גם כשקורים דברים סביבי ואצלי. אף אחד לא יכול לפגוע בשווי שלי, השמחה שלי? הרוגע

צירה דויטש:

"נישאתי לפני 20 שנה לבעל מדהים, טוב לב באופן מיוחד. אחרי שנה נולדה בתי הבכורה ולאחריה עוד 3 בנות. לכאורה, החיים היו נהדרים, הכל זרם, הדברים הרגילים היומיים, מירוץ החיים בבית ובעבודה. הילדים, הכביסות, הנקיונות, הבוס בעבודה וכו'..."

דבורי וקשטוק:

"מיותר לציין שברגע שראיתי אחרת, נפתחתי בצורה שונה, לקבל דברים, לאהוב, להרגיש שמחה, לתת אמון באנשים, ולראות את הטוב"

שלי? לא תלויים בשום דבר, הם בלי תנאים. הם פשוט בתוכי, רק אני צריכה לבחור בלהרגיש את זה. הפכתי להיות אדם מאושר, יצאתי מתוך כלא של תנאים לאושר, לשלווה ובמיוחד במיוחד השתחררתי מהתנאים להורות. כבר לא רדפתי אחרי התואר 'אמא טובה!' פשוט המשכתי להיות אמא. אמא שלא תלויה בילדים ובצינונים שהילדים מעניקים לה, אמא שיכולה להרגיש טוב ובלי רגשות אשמה גם כשהילדים לא מושלמים, אמא בלי טובה, בלי רעה. פשוט להיות אמא."

איך הייתה ההרגשה אחרי ההבנה הזו?

"זה היה שחרור ענק! כמו צרור מפתחות שקבלתי במתנה. וזאת הסיבה שלפני 13 שנה בחרתי להעביר את המתנה הלאה, לאפשר לעוד אנשים לחוש רוגע וביטחון בבואה עולם, בעצמם ובמשפחתם.

פתחתי את מרכז 'גדלות' לנשים שרוצות להגיע לרגעי גדלות עם עצמם, לעוף גבוה ולהחזיר את הביטחון והשקט לחייהן. מרכז גדלות הינו מקום המאפשר לכל אחד באשר הוא, שינוי אמיתי וצמיחה בעצמך ו/או במשפחה שלך. המרכז הוא בית, משפחה וקהילה לרגעים של גדלות וביטחון. המרכז שהקמתי כולל בתוכו: סדנאות, אירוח קבוצות וערבי גיבוש, הרצאות, ויעוצים וליווי אישי."

אילו טיפים את יכולה להעניק לקוראות?

"לעולם, אל תוותרו על החלום שלכם לחיות בביטחון ובשמחה. אין סיבה שגם לכם לא יגיע ליהנות מהילדים, מהזוגיות ומעצמכם. הרבה אנשים נתפסים לשינויים חיצוניים שמתבטאים במעשים, ובדרך כלל הם שינויים לטווח הקצר. שינוי במתחיל בראש, בהבנה בנעשה פנימה. ככל שאדם יותר מבין מה מפעיל אותו ומה מפיל אותו, הוא מבין את המנוע הפנימי שלו, וכך השינוי אמיתי יותר, מחזיק יותר. ולא תלוי אף אחד, אתה מקבל את המפתח לשינוי והוא שלך.

אם קשה לך לעשות את השינוי לבד, תעזרו באנשים, אך יש להיזהר מאוד ולבדוק מי האדם, הרבה פעמים מגיעות אלי נשים אחרי שהיו שנים רבות בטיפולים ארוכים והשינוי לא הגיע או שקרו דברים בצעדי צב. אם אדם רוצה לעשות שינוי הוא פשוט קורה ולא חייב להיות תהליך ארוך!"

דרושה: גמישות מחשבתית

דבורי וקשטוק, מומחית ליצירת שינויים לטובה, מנכ"לית מרכז סוויטש לשינוי, מפתחת את שיטת SWITCH, ומחברת הספר "מסע כבד" משתפת אותנו בסיפור אישי מרגש במיוחד, ומדריכה אותנו בנתיבי המוח הגמיש והמופלא שלנו:

"כל מי שקראה את הספר שלי 'מסע כבד' (שנכתב בשם העט פרידי דביר) יודעת שהתפיסה שלי במשך כמעט 25 שנים הייתה שהעולם הוא מקום אכזר חלילה. לא רצייתי להקים משפחה, משום שדאגתי לילדי העתידיים. כשהייתי בת 20, לאחר פירוק הבית שלי, הודעתי שאני לעולם לא אתחתן כי... היה לי ברור שאנשים הם רעים מטבעם, פוגעניים ואינטרסנטיים. הייתי מאד פגועה מכל מיני מערכות יחסים קרובות ורחוקות, התפיסה שלי הייתה

מרוכזת כל הזמן במה לא בסדר, וכשקרה משהו טוב, הייתי אומרת: 'טוב, זה אדם מיוחד, זה נדיר'. בערך כמו שכשחילונים נוהגים לומר לחרדי שהם פוגשים: 'טוב, אתה לא כמו כל החרדים'. בערך ככה חייתי את העולם ואין ספק שזה השפיע ישירות על החיים ועל מערכות היחסים."

ומה גרם לך לנטוש את התפיסה הזו?

"השינוי המטלטל קרה לי במהלך קורס הכשרת מאמנות (קואוצינג), הייתי בת 26, גרושה, ובדרך ללא מוצא בחיי. שם פשוט נפתחו לי העיניים. אני לא יכולה אפילו לשים את האצבע על הרגע שזה קרה כי זה תהליך. וזה תהליך אל-חזור. ברגע שהתודעה שלי נפתחה וגיליתי שאפשר גם אחרת, ויש עוד המון דרכים להתמודד ולחיות ולראות - כל החיים שלי השתנו מהקצה אל הקצה.

פתאום הבנתי שלבן אדם יש בחירה: מה לראות, על מה לחשוב; מחשבות הן לא משהו אוטומטי! האדם יכול לשלוט בהן. פתאום התחלתי לשמוע ולראות סיטואציות מוכרות מזווית חדשה. כל ההסתכלות שלי על העולם השתנתה ב-180 מעלות.

מיותר לציין שברגע שראיתי את העולם אחרת, נפתחתי בצורה שונה לקבל דברים, לאהוב, להרגיש שמחה, לתת אמון באנשים, ולראות את הטוב.

זה היה שינוי מהפכני, בין השינויים הדרמטיים ביותר בחיי, אור קטן שרק הייתי צריכה להדליק וזה האיר את הכל. ומאז, כשקורה משהו טוב אני חושבת: 'טוב, זה ברוך ד' הנורמה', וכשקורה משהו רע, או כשיש מישהו שמועל באמון או פוגע בי, אני אומרת: 'יש גם אנשים כאלה אבל הרוב לא' ואז מיד מוצאת דרך ללמד זכות על אותו אדם ולהבין מה יכולות להיות הסיבות שהוא פעל כפי שפעל. זו גמישות מחשבתית מופלאה.

בכל שיעור שאני מלמדת את תלמידותיי בקורס הכשרת מאמנות שלי, אני מתרגשת לראות ולחוות את התהליכים שנשים עוברות. אפשר הרבה פעמים לראות את העיניים שלי מבריקות מרוב התרגשות!, זה בעיניי רגע שבו הקב"ה נוכח בחדר."

והיום?

"אני מאמינה שהעולם שלנו הוא טוב והמטרה של הקב"ה היא לעשות לכולנו טוב ושכל אחד בטה"כ מונע ממקום של להרגיש טוב בעולם הזה. והדרך הכי טובה לגרום לנו להרגיש טוב היא לדאוג לאחרים, להיות אכפתיים, ואז אנחנו נמצאים בחברה הרבה יותר נעימה וטובה.

מיותר לציין שיש לי ארבעה ילדים שאני חושבת שהם עשו את פיס חייהם שהם הגיעו לעולם הזה ושהם בחרו בי להיות האמא שלהם, בזמן שפעם חשבתי שאני אהיה האמא הכי אימה בעולם."

אז איך עושים את זה?

"שינוי תפיסה מתחיל קודם כל מהמוח, מהקשרים שיש במוח, כי בו ניתנת הוראה לעיניים מה לראות, לפה מה לדבר ולאוזניים מה לשמוע ולכן הכל בעצם מתחיל מהחלק הקוגניטיבי.

אין מי שאין לו תפיסות מחשבתיות. בשפה המקצועית קוראים להן: פרדיגמות - תבניות מחשבה. תבניות מחשבה הן 'חוקים' שקבענו לעצמנו באופן לא מודע, שמאפשרים לנו לחיות את העולם בביטחון

יחסי. ככה אנחנו קמים בבוקר ויודעים שעכשיו בוקר, וככה יש לנו סדר פעולות ברור: נוטלים ידיים ואחר כך מצחצחים שיניים וכו'. אנחנו לא צריכים בכל פעם מחדש לשאול את עצמנו: 'רגע, מה עכשיו עושים? רגע, לאן אני הולך? רגע, מה אני עושה פה?' כלומר, אין דרך אחרת לחיות את החיים בלי הפרדיגמות האלה. בניגוד למה שרגילים לחשוב, הן לא רעות ולא טובות, הן עובדה. זה כמו שיש לנו שתי רגליים ושתי ידיים - יש לנו גם פרדיגמות. ולכל אחד יש תפיסות אחרות, שהן תוצאה של חוויות עבר שהוא חווה.

הפרדיגמות בשפה העממית נקראות 'אמונות'. לרוב קוראים להן 'אמונות מעכבות', אבל זה לא נכון שהן מעכבות, כי כל פרדיגמה נוצרה כדי לשרת איזושהי מטרה לא מודעת שלנו, למשל, בחורה שמפחדת לטעות בבחירת בן הזוג שלה עשויה לפתח פרדיגמה שאומרת: 'בחורים לא אומרים את האמת' ולכן היא לא מצליחה למצוא בן זוג. האמונה מאד מודעת, אבל סיבות היווצרותה לא מודעות. האמונה הזו שירתה אותה מעולה במצבים מסוימים עד לשלב שכבר לא. ולכן **הן מעכבות רק כשהן לא משרתות אותנו יותר.**

חשוב להבין שתבניות מחשבה הן גמישות כמו תבניות אלומיניום ולא כמו תבניות ברזל. המוח הוא האיבר היחיד שעדיין לא פוענח דיו ואם פעם חשבו שהמוח הוא קופסה ברורה ומקובעת היום יודעים שהוא האיבר הכי גמיש שיש.

ישנם כל מיני תרגולים שמגמישים את המחשבה. כדוגמה, אביא אחד מהתרגילים שאני עושה הרבה בסדנאות ובקורסים שלי. אני מבקשת ממישהי שיש לה דעה ממש מוצקה באישהו נושא, להביע את דעתה, למשל, בנושא של תזונה בריאה. באה מישהי ואומרת: 'מרגינה זה זבל, אסור לאכול אותה והיא פוגעת בעורקים ו...'. וברור לכל הצופות שהדעה שלה נגד התזונה המערבית היא חד משמעית ושהתזונה הטבעית היא הנכונה. ואז אני אומרת לה: 'אוקיי, אנחנו עושות עכשיו תרגיל, את מתחילה לדבר בעד התזונה הטבעית, באישהו שלב אני אמחא כף ובאותה שניה את חייבת לדבר נגדה ובעד התזונה המערבית'. זה תמיד מתקבל בשוק. זה פשוט לא יאומן, אנחנו מתחילות את התרגיל, אחרי 10 שניות אני מוחאת כף ואז 'מאלצת אותה' להגיד דברים בדיוק הפוך ממה שהיא אמרה קודם ואז שוב מוחאת כף ושוב היא חוזרת לדבר נגד מה שהיא לפני רגע דיברה בעדו. התרגיל הזה מדדהים. דרכו אפשר לראות שהמוח שלנו יכול לייצר כל דבר. הוא יכול להאמין בכל דבר, הוא יכול לחשוב כל דבר, השאלה במה אנחנו בוחרים.

אפשר לעשות את זה עם ילדים, עם חברות, במפגשים, ומסיבות, זה רעיון נפלא לתוכנית. כדי להבין שאין דבר כזה 'ככה אני'. אין דבר כזה 'זה העולם וזה מה יש'. **הכל ניתן לשינוי כשאנחנו רוצים לשנות.**

אחד מהדברים שאני מתרגלת המון עם הילדים שלי זה גמישות מחשבתית. פעם אחת הלכתי עם הילדים ברחוב ועבר לידנו בחור עם מכנסיים קרועים, אלו היו מכנסיים לבנים, צחים, היה ברור שזה מכנס חדש.

הילדים שלי היו קטנים. בני ארבע-שש ועוד אחת ממש קטנה. הבן אמר: 'אמא תיראי, הוא הולך עם מכנסיים קרועים'. מיד רציתי להגיד לו, 'אצלנו לא הולכים ככה' וכו' ואז תפסתי את עצמי ואמרת: 'רגע, בואי נלמד אותו גמישות מחשבתית' **כי גמישות מחשבתית בעיניי זה אחד מהדברים הכי חשובים כדי לחיות את העולם הזה בצורה הכי נוחה, הכי חלקה והכי מאושרת.**

כבולה? תצאי מזה

"ומי שמעוניינת בהדרכה מעשית קצת יותר איך לצאת מתפיסה כובלת, הרי היא לפניכן בשישה שלבים, מתנה אישית ממני, בכובעי השני כמאמנת אישית בשיטת - NLP (ל.ס.ו.):

1. נאתר את התפיסה המגבילה. איך? על ידי שנחשוב - מה אנחנו רוצות להגשים? מה מונע מאתנו את השגת המטרה? נקשיב למחשבות שעולות ונזהה אותן.

2. נבחר מחשבה אחת דומיננטית ונתחיל להטיל בה ספק: 'הממ... אולי מה שחשבתי עד היום הוא לא כל כך נכון?'

3. זניחת התפיסה הישנה. 'אני מבינה כעת שהתפיסה הזו לא נכונה ואני ממקמת אותה במגירה ביחד עם עוד דברים שהאמנתי בהם בעבר, כמו 'המבוגרים אף פעם לא טועים' או 'אמא טובה מכינה כל יום שלוש מנות כולל קינוח לארוחת צהרים'."

4. נאתר את התפיסה החדשה המועילה והמקדמת. נרשום אותה מולנו.

5. נסכים להיפתח לתפיסה החדשה. 'הממ... אולי המחשבה הזו שחשבתי שהוא לא נכונה או לא קשורה אליי, הוא כן נכונה וכן קשורה אליי?'

6. נוסיף את התפיסה החדשה למערכת התפיסות הבסיסית ביותר שלי. 'כן, המחשבה הזו נכונה, ממש כמו שנכון שיאסור לפגוע בילדים' וממש כמו ש'מסוכן לנסוע בכביש באופניים' וממש כמו ש'ילדים צריכים שינה מספקת ותזונה טובה כדי לגדול'."

ניתן לכל שלב מן השלבים מספר ימים, עד שנבחין כיצד התפיסה הנושנה התמוססה לה, ותפיסה חדשה ומצמיחה התקבעה בתוכנו.

אמרת: 'נכון, יש לו מכנסיים קרועים. מה נראה לך הסיבה שיש לו מכנסיים קרועים?' ופה התפתח שיח מדהים. שני ילדים, כל אחד בתורו, מצא דרך אחרת להסביר את העניין. הבן: הוא עובד בבנין, אולי הוא עכשיו סיים את העבודה ונקרע לו המכנס.

הקטנה אמרה: אולי אין לו כסף והוא עני.

הבן מצא עוד אפשרות: אולי הוא נפל ברחוב והמכנס נקרע לו. היו כל כך הרבה תשובות, והאמת, השארתי אותם ככה באוויר. לפעמים אין תשובה. כי אנחנו באמת לא יודעים מה האמת מאחורי מה שאנחנו רואים. אנחנו לא מכירים את הבחור, לא דיברנו איתו, אין לנו מושג. **הכל יכול להיות, כל האפשרויות פתוחות.**

אני עושה את זה כל הזמן איתם, עם בעלי, עם הלקוחות וגם עם עצמי. למשל, כשהילד שלי משחק ונגמרו לו החלקים של הקפלה, או המכוניות והוא מתחיל להשתולל, 'נגמרו לי החלקים ואני לא יכול לעשות את הגן חיות שאני רוצה!' זו ההזדמנות לומר: 'נכון, באמת נגמרו לך החלקים. בוא נחשוב איך עדיין מייצרים גן חיות כמו שאתה רוצה בדרך נוספת'."

הדברים הכי מדהימים קורים אז, כשאין את התשובות ונשאר איזה מרחב פתוח לבחור בכל אפשרות אחרת. זו אחת מהמיומנויות הכי חשובות שמאמנת מתרגלת עם לקוחה שלה, היא מלמדת את המתאמנת שלה **לפתוח אפשרויות, לראות עוד אפשרויות, לקבל עוד אפשרויות ודרך זה להשיג את מה שהיא רוצה.**

בשורה התחתונה: **כל הבעיות שלנו הן בגלל תקיעויות, שנוצרות משום שאנחנו חושבים שיש רק דרך אחת לפתור בעיה."**

העיירה בוערת!

מירה דביר

שעד שאין בעיה עם הילד לא מסתכלים עליו! **ילד שידוע שאבא ואימא אוהבים אותו זו השמירה הגדולה ביותר. הוא באופן טבעי ישמור על הגבולות**, לא יחצה את הקווים". **ושהבית שלנו יהיה שמח!** יש המון ריגושים בחוץ, צריך שהריגושים יהיו בבית פנימה, שהילד לא יחפש אותם בחוץ, אצל הסיטרא אחרא. החזו"א אמר, שבליטא היה הרבה מאד תורה ויראת שמיים ואף על פי כן ההשכלה נכנסה כיוון שהשמחה הייתה בצד השני. לנשות המדבר היו המחולות מצד הקדושה של שירת הים, זאת הסיבה שהן לא התפתו למחולות שעשו סביב העגל. הורים לא מבינים את הילדים שלהם מספיק כי הניסיונות חדשים. כשלא מבינים את הניסיון העצום שהילד עומד בו - הוא מתרחק. ועוד: **דוגמא אישית**. מי שלא מקפיד על עצמו, משחק עם החיים הרחניים של הילדים שלו.

והעיקר: תפילות! כמה כוח יש לתפילות של אימהות. אחרי 120 הילדים יבואו אלינו בתביעה. למה לא התפללתם עלי יותר? יכולתם להציל אותי.

הרב צוקר קושר את הרשימה בחוט מסכם ומרגש של משי. "הקב"ה שתל אתכן בדור הזה כי הוא מביע בכך אמון. הוא סומך עליכם שתבאנה לו ילדים שראויים לראות פני משיח. צריכים לגשת למשימה הזו מתוך אמון ואמונה ותקווה. אתן פה כי אתן יכולות!"

לאחר מכן הועלתה מצגת מרגשת ממשנתו של **מרן הגרא"ל שטינמן זצוק"ל**. המשפט שתפס אותי במיוחד היה משפט שאמר לרבנית תמר, "כל מה שיש לנו **יותר** פה - יש **פחות** למעלה". את הערב חתמו הרבנית **מנוחה לוי** והגברת **דבורה גינצבורג**, אמם של הילדים הטהורים שנשרפו ל"ע בביתר.

"לא צריך לחכות לאסונות", היא ביקשה ואף עין באולם לא נותרה יבשה מול גבורתה של האם האצילה. "בבקשה, תאהבו זה את זה ותהיו מכבדים זה את זה. אהבת חינם. תאהבו **לפני** האסון הבא. הילדים שלי נשרפו באש המחלוקת". מישהו יכול לומר לה לא, לאם ששכלה את האוצרות היקרים לה מכל? בשר מבשרה. והיא ממשיכה האימא הגיבורה הזו ומרעיפה על הקהל דברי אמונה חזוק והוודיה לבורא עולם. תודה שנתרו הבנות האחרות לפליטה וזה לא מובן לה חלילה מאליו. "כל יום אני עוברת ליד הבנות שלי ומודה אלף אלפי פעמים להקב"ה, יודעת שבשתי שניות חלילה, זה יכול היה להסתיים אחרת. כל כך אחרת".

הערב מסתיים במילות האמונה היוקדות, המטלטלות, התובעות, המחייבות.

עמוסת הרהורים, תובנות, מחשבות ורגשות אני חוזרת לביתי. אף אחד לא מתכחש לניסיונות, לקושי, להתמודדות הלא פשוטה. אבל איך צעק הרב ארלנגר מנהמת ליבו: "מה את שמה מול מה? מה את שמה מול הילדים שלך, מול שלמות הבית, מול החיים בעצמם?"

קר היה בחוץ, גשם ורוחות. אבל בפנים היה חם, ושייך, ועוטף. בכנות גמורה, הופתעתי מהאווירה החיובית, המחברת מלאת התקווה. לא ידעתי לקראת מה אני הולכת, יש לנו נטייה להתחבר יותר להרצאות על אמונה לצורך הדוגמא מאשר לשמוע חזוקים על צו השעה. 'חוץ מזה', חשבתי לעצמי, 'אני הרי כל כך בסדר בתחום הזה, גדורה וקשורה אז למה?' מסתבר, שאין מזרזים אלא למזרזים. האולם מלא מפה לפה במאות נשים צדקניות, אימהות, נערות, סבתות, עקרות בית, עובדות, מחנכות. באוויר מרחפת תחושת הדחיפות, ההבנה של גודל הרגע, האחריות. לפני שאגע במשא הנוגע, המטלטל ומעורר המחשבה של הרבנים והרבניות שדיברו בכנס, אני חייבת לנסות ולהעביר לכם ולו במעט מתחושה חזקה מאד שליוותה אותי לאורך הערב כולו והרבה אחריו. לא בטוחה שאצליח, כי לפעמים, דווקא לרושם אדיר כל כך לא נמצאות המילים המתאימות, אבל אנסה

לפחות לתאר, ואם לא יעלה בידי, תעזרו לי אתן. היה מסך דמעות שקופות שלא הצלחתי להסיט פנימה ככל שניסיתי, היו דפיקות לב מהזן שקורא ומניע לפעולה, לרצון כן לשינוי והייתה תחושת שליחות באוויר, ההבנה שזכינו אנו אבל יש לעשות כל שלא ידינו שלא נרדם בשמירה - לא שלנו עצמנו ולא של ילדינו. נדמה לי שבמילה אחת קוראים לזה - **שייכות**.

הרב הגאון רבי יחיאל צוקר שליט"א הזכיר את מפקדי חיל האוויר המעוטרים שנכנסו למרן ראש הישיבה הגרא"ל שטינמן זצוק"ל וכשנשאלו לעיסוקם אמר להם מרן, "כלומר אתה 'בעל עגלה' בשמיים". לאחד המפקדים הבכירים שהתשובה לא נעמה לו הסביר מרן זצוק"ל: "יש לכם כוח לנצח במלחמה הקטנה, אבל אם אין לכם כוח לנצח במלחמה הגדולה, מה זה שווה".

אותו מפקד עטור תהילה אולי לא הבין את תשובתו של גדול הדור, אבל אנחנו, הנשים הלוחמות שישבנו באולם הבני ברקי החמים, הבנו, אוהו הבנו. באנו לאגור כוח, להתמלא כוחות ותעצומות נפש בעיצומו של הקרב, בשיאה של מלחמה על הבית. גם סיפורים על בנות שניצחו בקרב הגדול סיפר הרב. על תלמידה שלהם שדחתה עבודה מכובדת ורצינית ששכר רב בצידה כי לא הסכימה בשום אופן ופנים לפרוץ כמלא נימה מהגדר ולהחזיק סמארטפון לקבלת הודעות אך ורק בתחומי עבודתה. הם תמיד נמצאים שם, 'המרכז לביצור חומות הדת בא"י'. לכל שאלה, לכל תהיה בנוגע למקום עבודה, **רק תשאלו**.

הרב הגאון רבי פנחס ארלנגר שליט"א פילח את הלבבות כשהציב חמישה פרמטרים נוקבים, כלי נשק הכרחיים בעומדנו מול הקשה שבמלחמות. שלא נצטרך לבכות אחר כך "הילד איננו... אנה אני בא". הראשון - 'ישוב הדעת, שכל וס"ד. כעס, לחץ, חרדה, האשמה, לא רק שלא מסייעים אף מדרדרים את המצב. מתוך לחץ וחרדה נעשות כל הטעויות האפשריות. השני - להיות בקשר עם הילדים. זעקתו של הרב ארלנגר חתכה את האוויר, חדרה והרעידה. "זה קריטי! לפעמים,

על כישרונות מוסיקליים נעלמים וקולות אחרים באולם הכינוסים

אותה אל האחראית שחיפשה את נעמה והוציאה אותה באמצע תוכנית הווי פעילה ואמרה לה "יש לך טלפון מאמא שלך".

עכשיו מספר המרצה על דרך אמאטו שעמד מעל הקצה הרדוד של בריכת השחייה שלו וקרא לחברו לזרוק לו כדור פוטבול. הוא זינק באוויר, בקפיצת ראש, ידיו פרוטות לצדדים. הוא חשב שהוא יוכל להתגלגל על כתף אחת, לתפוס את הכדור, ואז להחליק על המים. זאת הייתה טעות חמורה. קצות אצבעותיו של אמאטו נגעו בכדור - ואז ראשו התגשגש ברצפת הבטון של הבריכה בעצמה כה גדולה שזה הרגיש כמו פיצוץ. הוא דחף את עצמו אל פני המים, מצמיד את ידיו אל ראשו, משוכנע שהמים שזרמו במורד לחייו היו דם שפורץ מאוזניו.

בקצה הבריכה, התמוטט אמאטו לתוך זרועות חבריו. השנה הייתה 2006, והחברים הסיעו אותו במכונית לביתה של אמו, הוא איבד את הכרתו מספר פעמים. אמו לקחה אותו בבהילות לחדר המיון, שם אבחנו הרופאים שאמאטו חטף זעזוע מוח קשה. הם שלחו אותו הביתה עם הוראה להעיר אותו משנתו בכל כמה שעות.

חלפו שבועות לפני שההשפעה המלאה של פגיעת הראש של אמאטו התבהרה: אובדן שמיעה של 35 אחוז באוזן אחת, כאבי ראש, אובדן זיכרון. אבל ההשלכה הדרמטית ביותר הופיעה ארבעה ימים בלבד לאחר התאונה שלו. אמאטו התעורר מטושטש אחרי שינה מתמשכת והלך לביתו של חבר שהיה לו סטודיו ארעי למוזיקה. היה שם פסנתר ואמאטו התחיל לנגן עליו.

הוא מעולם לא ניגן על פסנתר, מעולם לא הייתה לו אפילו את הנטייה הקלה ביותר לעשות זאת. עכשיו נראה היה שאצבעותיו מוצאות את הקלידים באינסטינקט, ולהפתעתו, הן נעו על פניהם. ידו הימנית התחילה בתווים הנמוכים ועלתה בשרשראות ליריות של אקורדים משולשים, מדלגת על פני אינטרוולים מלודיים וארפג'ואים, נוחתת על התווים הגבוהים ואז מתחילה שוב בתווים הנמוכים ובונה את דרכה חזרה למעלה. ידו השמאלית עקבה קרוב אחריה, מנגנת את צלילי הבס, משלימה את ההרמוניה.

אמאטו האיץ את נגינתו, האט אותה, נתן לטונים מהורהרים להיתלות באוויר, אז פתר אותם באקורדים עשירים כאילו הוא מנגן שנים. כשאמאטו הביט למעלה לבסוף, עיניו של חבריו היו מלאות דמעות. על השיקופית במצגת נראה אמאטו. שומעים אותו אומר "התאונה הותירה אותי עם זעזוע מוח קשה, אבל גם עם יכולת מפתיעה לנגן על פסנתר".

המרצה מסביר שתיאוריה אחת היא שהמוח שלו ארגן את עצמו מחדש, והפך זיכרונות מוזיקליים קיימים לנגישים, אבל אנחנו חושבים - וכך גם הרופאים של אמאטו שהניחו את היסודות לטיפולים החדשים בפגועי מוח, שאמאטו פיתח תסמונת סוואנט.

"מה זה תסמונת סוואנט?" שואלת אמא של נעמה בקול, "אני מכירה את זה! לבן של רותי יש את התסמונת הזו, את זוכרת את רותי, אחיינית של פייגה, בת דודה של אבא מכפר סבא".

היא שוב מדברת בקול ושוב משפדות אותן עיני המאזינים שמקשיבים בדממה לסיפור. אולי גם הם יפתחו את התסמונת הזו ויגייסו כישרונות שלא היו להם קודם!?

למה לא מכבים את המוסיקה ברקע? שואלת אמא של נעמה ומסובבת את ראשה לאחור כדי לחפש את מוקד הרעש. קולה גבוה מעט מהרגיל ואפשר לשמוע אותה מסוף האולם ועד סופו. אחרי הניתוח אמא איבדה את ההימצאות שלה במרחב. היא מתקשה להעריך מרחקים, לאמוד קושי, לארגן פרטים בתוך מסגרת תחומה. הקול הגבוה בעיצומה של הרצאה שכבר החלה הוא רק דוגמא.

דממה באולם על שם פול לאשין וגריהאם מורדוק. עכשיו מראה המרצה מצגת ומלווה את השיקופיות בהסברים. ברקע - מוסיקה שמשרה אווירה והמרצה מבטיח שאפילו המוסיקה שמתנגנת ברקע היא תוצאה של גגיעת מוח קשה, אבל קודם לסיפור של דרך אמאטו.

מי זה דרך אמאטו? אמא שוב שואלת בקול. נעמה מניחה יד על רגלה. כך אמר להם הרופא לעשות. זה מרגיע. היא מסבירה לאמא בלחש על מה מדברים. אמא שלה. אמא שלימדה אותה כל כך הרבה. אמא שהיא חייבת לה הכל. אנשים גוערים בהם. הלחישות קוטעות את הרצף ומפרות את הריכוז. בהרצאה לא מדברים באמצע. זה מפריע. נעמה מסובבת את ראשה ומתנצלת בלי מילים. היא מנמיכה עוד יותר את קולה אבל אמא לא שומעת. "למה הוא קפץ לבריכה? קפיצת ראש זה מסוכן. אף פעם לא הרשתי לכם לקפוץ קפיצות ראש, את זוכרת את זה, נעמה?!"

הוא מעולם לא ניגן על פסנתר, מעולם לא הייתה לו אפילו את הנטייה הקלה ביותר לעשות זאת. עכשיו נראה היה שאצבעותיו מוצאות את הקלידים באינסטינקט

בטח שהיא זוכרת. אמא רושמת אותם לחוג שחייה. בבית שמש של ימי ילדותה לא הייתה בריכה, אבל אמא לא ויתרה. ילדים צריכים לדעת לשחות. היא לקחה על עצמה עבודה נוספת. נעמה זוכרת אותה יושבת שעות נוספות ליד המחשב ועובדת מהבית. אבא שלה מרים גבה. "בשביל מה, אסתר? את עובדת מדי קשה", ואמא שלה אומרת "הילדים צריכים לדעת לשחות".

בקפיץ הם נרשמו לחוג שחיה ואמא הייתה מאושרת. היא ליוותה אותם עד לבריכה, נשארה בחוץ כדי "שתרגישו יותר בנוח עם החברות", כך היא אמרה ויצאה לשבת בכניסה. נעמה הייתה אז בגיל "מתביישים". החברות היו מרכז עולמה. היא לא רצתה שייראו את אמא. אמא כיבדה את זה ולא חיכתה להם ביציאה כשהחוג הסתיים. הן נפגשו אחר כך, ברחוב השני. "לא קפצת קפיצת ראש, נעמה, תבטיחי לי שלא קפצת קפיצת ראש, ולא תקפצי אף פעם". אמא פחדה מהקפיצות הללו וכל פעם שיצאה אל הבריכה, ליוותה אותה האזהרה החמורה הזו של אמא, שהתקשרה אפילו למחנה הקיץ בסמינר ואמרה לנעמה בקול רועד "את זוכרת לא לקפוץ קפיצות ראש". נעמה כבר הייתה גדולה, חברותיה היו כמעט כלות, אבל אמא שלה בכל זאת התקשרה למרכזת שהעבירה

מדומן, לא אוסמן

כן, אנחנו יודעים שאת לא אשת עסקים גדולה ואפילו לא מיליונרית, אבל בכל זאת אורח החיים שלך כזו"צה, אם לקטנים ומשיאה ילדים, משתנה בימים אלו עם תחולת חוק המזומן, ואת אפילו לא שמת לב. להלן התחזית הפיננסית לתקופה הקרובה בבתיים של כולנו, בכל שלבי החיים | יעל שטרן

זו"צים בראי החוק

חשבתן: "לחם, חלב ומיוזג. מה זה משנה אם אני משלמת עליהם באשראי ובמזומן. כל המשכורת של שינינו אינה מגיעה למחצית מסכום החוק, למה הוא אמור להטריד אותנו?"

החוק אומר: בעסקה שעלותה הכוללת מעל אחד עשר אלף שקלים התשלום חייב להיעשות בצ'ק, אשראי או העברה בנקאית.

העם דורש הסבר: "לפני שנתייחס אל המשמעות בפועל אני רוצה להתייחס למשמעותו העקיפה של החוק", אומר הרב אריה ליבוביץ', מנהל גמ"ח "יד שמשון" במודיעין עילית, מחבר ספר "תקציב המשפחה" ומומחה לכלכלה נבונה. "חוק המזומן הופך את האזרח לחלק מרשות המיסים. אם בעבר פקידי הבנק היו לטובת הלקוח, הם סייעו לו להפקיד כספים ותרמו אחר דרכים שיעזרו לו להזדכות ממס, היום הפקיד הוא פקח. נטל האחריות עבר אליו. במידה ותיערך בחשבון הלבנת הון שהוא יכל לאפיין דרך פעולות החשבון והוא לא דיווח על כך לרשויות הוא יתבע אישית על המחדל. זהו שינוי תפיסת עולם מדהים. אם עד היום נדרשתם לתת דו"ח לרשות המיסים בלבד, מהיום תצטרכו לתת אותו גם לפקיד הבנק שלכם, ולא, הטלר הפשוט ביותר לא ימשוך או יפקיד לכם כסף".

צפי דור המחר: "הפקידים יהפכו להיות מאוד לוחמניים. הם יחששו על החיים שלהם ושל הבנק ויבקשו אישורים על כל הכנסה שאינה נערכת בהעברה בנקאית. אזרחים שומרי חוק וסדר עלולים למצוא את עצמם טובעים בתוך שרשרת דפים ואישורים אין סופיים שעליהם להגיש לבנק".

חוק המזומן הופך גם אותנו, הקונים, לחלק מפקחי החוק. במידה והחוק מופר והקונה משלם מעבר לסכום המותר במזומן (11,000 שקלים או עשרה אחוז מסכום העסקה, הנמוך מבניהם) לא רק בעל החנות ייקנס, גם הוא עצמו ייקנס בחמישה עשר עד שלושים אחוזים מגובה הקנייה. במילים פשוטות, הגעתן לרכוש רהיטים והציעו לכן לשלם במזומן ולקבל הנחה? אתן אמורות להפנות גב למוכר ולפי תקוות רשות המיסים גם לדווח להם על כך. אם תיענו להצעה והמוכר ייתפס אתן תתבענה לשלם קנס מוגדל על הרכישה. ולרשות המיסים יכולת לקנס אתכן גם שבע שנים לאחור.

לתשומת לב הזו"צים: "החוק, בכל צורותיו, מתייחס אל העסקה הכוללת. אם קניתן ריהוט בעסקת חתנים והסכום הכולל עולה על אחד עשר אלף שקלים, גם אם חילקתם אותו למאותים תשלומים לא תוכלו לשלם אותם במזומן. בשכירות לשון החוק משנה מאוד. כיוון

שהמדובר בסכום העסקה הכוללת החוזה שלכם מול בעל היחידה הוא זה שיקבע האם מותר לכם לשלם שכירות במזומן או לא. במידה והחוזה הוא שנתי ומדברים על ארבעים אלף שקלים בשנים עשר תשלומים, אסור לכם לשלם אפילו תשלום אחד במזומן, אך במידה וחתמתם על תשלום של שלושה אלפים ושלוש מאות שקלים חודשיים, תוכלו לשלם כל חודש במזומן".

תקופת גידול הקטנים בראי החוק

חשבתן: "הכסף שלנו לבן בכל מקרה, הפרשנו ממנו מיסים כחוק, הרווחנו אותו ביושר, אין לנו קשר לחוק!".

החוק אומר: כאשר משלמים בצ'ק לגורם פרטי מותר להשאיר אותו פתוח עד לסכום של חמש אלפים שקלים בלבד, מעל לסכום זה יש לכתוב את שם המוטב ותעודת הזהות שלו.

העם דורש הסבר: המשפחה התרחבה, ברוך השם, ולאחר שנים ארוכות של סחבת קיבלתם סופסוף את האישורים הנדרשים כדי להרחיב את הבית. הזמנתם קבלן. הוא ערבי מעסיק ערבים ומשלם על כל יום עבודה במזומן. גם את הכסף שלו הוא רוצה מזומן. אסור לכן. גם אם תבקשו לעגל פינות ולהסתדר איכשהו, מנהלי הבנק לא ייתנו לכם למשוך סכום גבוה מן הנקוב בחוק בלי שתביאו קבלות שיוכיחו כי אכן שילמתן את הכסף בחנויות שונות.

"זה רק ההתחלה", מסביר הרב ליבוביץ'. "התשלום במזומן יפגע בכך גם כאשר תעברו דירה. מכירת בית מחויבת הרי במס שבח. עד היום, כאשר אדם מכר דירה וביקש להקטין את מס השבח שלו על ידי קיצוץ עלויות שהושקעו בשיפוץ הבית במהלך השנים ממס השבח (מותר לפי החוק לעשות זאת), די היה לו בהצהרה על השיפוץ ורשות המיסים הייתה משערת את עלותו ומקצצת אותה מסכום מס השבח, מהיום יהיה על כל אדם להמציא את הקבלות על השיפוץ לידי רשות המיסים ורק במידה והקבלות יינתנו על תשלום בצ'ק, בהעברה או במזומן בסכום הפחות מאחד עשר אלף שקלים, הוא יוכל לקבל את ההחזר. אם לא יהיו בידי קבלות או שהקבלות יעידו על תשלום מזומן הוא יפסיד את הזיכוי במס השבח".

צפי דור המחר: "חסל סדר שיפוצים על ידי קבלנים מבני ישמעאל. אי אפשר לצפות מה יעשו כולם. בני דודינו מבקשים תשלום יומי ומסודר פר עבודה, במידה ולא ניתן יהיה לשלם להם כדרכם שוק השיפוצים עלול להתייקר מאוד מאוד! אגב, אין גם דרך לעקוף את החוק כיוון שלא ניתן יהיה למשוך מן הבנק סכומים העולים על עשרת אלפים שקלים".

לבני גיל גידול הקטנים: "שימו לב, עד היום הכירה הממשלה בצורת התשלום הנדרשת לבני ישמעאל וניתן היה להציג מול הבנק חוזה שנחתם מול קבלן ערבי על מנת לאפשר משיכה חריגה, היום הלוקוסוס נגמר. לא משנה מול מי חתמתם את החוזה, התשלום לא יתבצע במזומן והבנק לא יאשר משיכה חריגה עבורו. חשבתם להתכונן חודש מראש ולמשוך בכל שבוע סכום מותר? לא כדאי. פקידי הבנק מחויבים לדווח לרשות המיסים על משיכה חריגה כמו זאת ואתם תידרשו לשלם קנסות עתק".

על יתרה המידע

סעיפים נוספים מן החוק שנוגעים אליכן

1. תשלום בצ'ק לכל עוסק שהוא חייב להיות מופנה למוטב בלבד על שם העוסק. חיוב זה תקף בכל סכום. קניתן גרביים ושלמתן שלושים ושישה שקלים בצ'ק? עליכן להוסיף קרוס ושם העוסק.
2. לכל מעסיק ולכל עוסק אסור להוציא אף צ'ק שאינו למוטב בלבד, לא משנה באיזה סכום.
3. לא ניתן לתרום לאף עמותה סכום של מעל אחד עשר אלף שקלים במזומן.
4. ניתן לרכוש מוצר מאדם פרטי בסכום של עד חמישים אלף שקלים במזומן. שימו לב, ההחרגה מדברת על מוצר שנמכר על ידי אדם פרטי. כמו קניית רכב יד שנייה או ריהוט יד שנייה. בעצם, כלל עולם היד השנייה.

גיל שיזוני הילדים בראי החוק

חשבתן: "לפחות לחתונות הילדים שלנו אין לחוק קשר. הזמר, המאפרת, המתסרת, הצלם וחבריהם לוקחים על עבודתם פחות מאחד עשר אלף שקלים ועל הדירה מילא ניקח משכנתא".

החוק אומר: בעת קניית דירה לא יעביר הבנק למשכנתאות את הכסף במידה והאחוזים המושגים על הלקוח שולמו שלא כחוק.

העם דורש הסבר: "שוק השידוכים הולך להתהפך מן הקצה אל הקצה", אומר הרב משה כהן, שדכן ירושלמי מבוקש, "איך זוגות חרדיים קונים היום דירות לילדים? מגמ"חים, מעזרה של הורים, מקרובי משפחה שמסייעים ועוד. כל מאה אלף שקלים מורכבים מקוטייל בלתי אפשרי של ידיים הנוגעות בדבר. אם תגיעו עם שלוש מאות האלף שקיבצתם אל המוכר הוא יסרב לקבל מכם סכום מזומן כל כך גבוה, אך אם תבקשו להפקיד אותו בבנק שוב תיתקלו בקיר אטום. יש לכם שלוש מאות אלף? בבקשה, פרטו, נמקו והסבירו מאיפה הגיע כל שקל. הסברים כמו 'שמרתי מתחת לבלטות' אינם עוברים מסך".

"החוק מתיר לאדם לקבל מתנה מקרוב משפחה בכל סכום שהוא", מסביר הרב ליבוביץ' פן נוסף של החוק, "אבל, כאשר תגיעו אל הבנק ותבקשו להפקיד מאה אלף שקלים שקיבלתם מתנה מן ההורים, הבנק יכול לקרוא להורים ולבקש מהם להסביר מניין הגיע להם הכסף הג"ל. הלוויתם לחבר לפני עשור ואתמול קיבלתם החזר? תשובה כזו עלולה להיות לא קבילה".

"במבט פשוט אני צופה משבר של ממש בשוק השידוכים", אומר הרב כהן, "אנשים לא יוכלו לעמוד בעלויות השידוך כיוון שמקורות המימון שלהם יאבדו. הורים יחששו לתת לילדים מחתנים מתנות, אנשים יחששו להלוות כסף לחברים, כל אחד יתחיל לחרוד לעורו. מה שיצמצם לכל האברכים את אפשרויותיהם הדלפוניות ממילא. התוצאה הישירה תהיה משבר וזה ייצור, אולי והלואי, מציאות חדשה בה הסכומים הנדרשים לחתונות ילדים יהיו אפשריים יותר".

צפי דור המחר: "כיוון שהאחריות לדיווח על אפשרות להלבנת הון מוטלת על הבנקים, בנקים יסרבו לקבל העברות כספים מן הבנק למשכנתאות כל עוד לא הוכח להם שההון העצמי הגיע ממקור כשר", מסיק הרב ליבוביץ' לקחים ממקרה שביקש את עזרתו רק לא מזמן על צרה זהה. "הבעיה היא שגם כל היכולת 'לגלגל' תחסם", הוא חובש את כובע מנהל הגמ"ח הגדול של מודיעין עילית. "כאשר אדם מרכיב את פסיפס הכספים הבלתי אפשרי שנדרש מהורים בדרך שלנו על מנת לחתן ילדים, הוא משתמש הרבה בהלוואות מגמ"חים גדולים המוכרים על פי חוק כעמותה, אבל משלים אותם מהלוואות מחברים, מגמ"חים קטנים שאדם פותח כדי לעזור לשכניו, ומהלוואות מאחים. כל אלו הינם בלתי קבילים. יהיה על כל אחד מהם להצהיר מניין השיג את הכסף ועם כאב ראש כזה סביר להניח שאנשים יעדיפו שלא להלוות כספים מלהלוות ולהסתבך".

אם חשבתם לבקש מבעל הגמ"ח השכונתי לקבל מכם את כל המזומן (הכשר! והלבן! כל חטאו שהוא מזומן...) ולערוך לחשבונכם העברה בנקאית מסודרת כנגד, רדו מראש מן העץ. "לבעלי גמ"ח אסור לקבל הפקדת מזומן של מעל חמישים אלף שקלים", אומר הרב ליבוביץ'. אז מה יהיה ואיך נסתדר עם החוק שככל שמעיינים בו יותר הוא נראה מסובך יותר ויותר? תפילה ואמונה שדי עוזר לילדיו. אין דרך אחת.

30 שמחים ומשדכים הנה זאזא

שקים מלאים ברזבות של הערכה

אבא: הביטו איך חני שטפה יפה את הרצפה. כולם לבוא לראות. חני (בת 7) מתמוגגת. למחרת היא שוטפת עוד חדר.

אמא: סבתא, את יודעת שצבי סידר לבד את החדר? צבי (בן 4) מחייך מאוזן לאוזן.

אמא: איזה כתב יפה ומדוייק? והחרוזים שהמצאת? ממש נפלאים. שושי (בת 10) מנסה לשמור על ארשת רצינית אך מרגישים שהיא נהנית.

אבא: אמא, תראי איזו בת גדולה ואחראית יש לנו? חזרנו מאוחר, מצאנו מטבח מסודר, את הילדים ישנים (אחרי אוכל), תענוג להגיע הביתה. חיה (בת 15) אומרת: טוב, לא צריך להגזים... ובכל זאת, ניכר שהיא נהנית מהמילים הטובות.

מה עשו המילים האלו לילדים? ביג דיל! סך הכל הביעו תודה? נתנו מקום והערכה למעשה היפה של הילד? ומה הבעיה של הבעל לפרגן לאשתו, או האשה לבעלה?

עברו שנים. חיה היום בת 28. נשואה ומגדלת בשמחה את משפחתה, אך אמא נשארה ידידתה הטובה: את יודעת, אמא, לא כל חברותי מרגישות כל כך טוב עם האימהות שלהן. הייתי אומרת שזו הצלחה שלך

אמא: את מתכוונת, הצלחה שהי נתן לי אותך (ואני מודה לו כל יום על כך)?

חיה: לא. הצלחה בדרך שלך להעביר לי יכולת לפרגן. שושי גרפיקאית מצליחה, אוהבת את עבודתה ומציגה אותה בהנאה לאמא. הערכה נותנת עידוד להמשיך. אך אם זה מאמא, יש כאן שני מרכיבים. גם אמא (וזה הרבה יותר עצמתי) וגם הערכה. התוצאה כפולה ומכופלת. רק תיראו את האור על הפנים של שושי ותבינו.

צבי (היום בן 13) וחני (20) הם שני אחים אירגוניים שנהנים לסדר ולשטוף, ולדבר על כך (אני כל כך אוהב/אוהבת את הפעילות הזו. כמה נחמד שמסודר כאן).

ועכשיו עיצמו עיניים ונסו לדמיין, איזו אווירה נוצרת בבתים שילדים כאלו מקימים? מי "מניע" שיצר את האווירה הזו? מה יותר קשה, לחולל שינוי ולהתחיל לתת הערכה אמיתית? או לטפל באינסוף בעיות של שלום בית, שאנחנו יודעים רק איך הן מתחילות, אך לעולם לא במה הן נגמרות? מתי להתחיל לפרגן לילדים? אתמול, היום, מחר... ?

מה דעתכם על הסיפורים שעלו כאן? רוצים להתיעץ?
כתבו להנהיג גולדברג פסיכותרפיסטית משפחה
ושידוכים בנות, הורים זוגות אישי קבוצתי והרצאות
hgolberg10@gmail.com 026424049

סקר ילדים

פנינו לכ-40 ילדים במגוון גילאים בשאלות וזה מדגם מייצג מן התשובות שקיבלנו:

- מה העונש הכי מפחיד/ מצער בעיניך?

להישלח למנהל/ת/ לסגנית/ למפקח, חתימת הורים, שמוציאים מהכיתה, ששמים במחסן, כשהמורה כועסת וכל הכיתה מסתכלת, סטירה מהמפקח, שמשאירים בבית ספר שעה אחרי הלימודים, שיקחו אותי למשטרה ולכלא... שינעלו אותי לבד בחדר, להוריד את הילד לכיתה גן, לסלק מהחידור, שלא מקבלים ממתק או פרס, שמתקשרים לאבא לספר לו מה עשיתי, שהורגים אותך, שמכניסים אותך לשירותים.

- איזה עונש קל בעיניך?

לכתוב משהו 100 פעמים, לצאת החוצה, לעמוד בפינה, סימון ביומן של המורה, שהמורה צועקת, כשהמורה קוראת ומעירה בשקט שאף אחד לא שומע, ללכת הביתה ואז יהיה חופש, שכותבים לאבא ואמא הערה במחברת קשר, סטירה חלשה, שקושרים אותך באזיקים, שלא נותנים ממתק.

- איזה עונש לא תרצה לקבל בחיים ולדעתך צריך להוציא מן העולם?

לא לאכול יומיים... להישלח הביתה, המון-המון שיעורי בית, שההורים צריכים לבוא לבית הספר, ללכת למנהלת, סקילה באבנים! שיתלו על העץ... צריך להוציא מן העולם את כל העונשים, שלא ירביצו, שלא יוציאו ילד מהכיתה, שכולם מקבלים פרס ורק אני לא, שמתקשרים למשטרה.

- תן רעיון לעונש משלך?

כאן הילדים היו מחמימים במיוחד ברעיונותיהם: לא לענות לשום בקשה של הילדה. לשלוח לשובע הביתה, לכתוב את כל מהלך השיעור ולהגיש. לשבת שיעור שלם אצל המנהלת, להיות המון זמן מחוץ לכיתה, לכתוב משפט ארוך ומסורבל 300 פעמים ולהביא על זה חתימה מההורים, המפקח והמנהל... להחרים לילדה את הילקוט, לעשות בית כלא בבית ספר לתלמידות משתוללות, לתת שתי סטירות, לשבת יום שלם בחדר המנהלת, לכתוב מכתב סליחה, להגיד לילד לשכב על הרצפה הרבה זמן, לא רוצה להמציא עונשים. לשים את הילד מתחת לספה ולזרוק עליו דברים.

- כמה עונשים אתה מקבל לחודש?

כל הילדים ללא יוצא מן הכלל ענו בין 0-1 !!!

כשאנחנו נותנים הוראה, צריך פשוט להיות שם ולראות שהיא נעשית. כשרואים שהמורה/ אמא חד משמעית ולא מתפשרת, יותר נשמעים לה".

כאן לא מדברים!

רחלי רוזן, מחנכת מהדרום נזכרת: "בשנה הראשונה שלי בהוראה השתמשתי הרבה בעונשים כמו לצאת מהכיתה וכדו', ככל שצברתי ניסיון אינני משתמשת בהם כמעט. אני פשוט עומדת על שלי. זה לא ש-דברת, אז תצאי מהכיתה'. אלא- 'את פשוט לא תדברי כאן! אני לא נותנת לך לדבר. אני לא נותנת לילד להפר משמעת'. לא תמיד יש לך את הכוח מולו לגמרי, ולא תמיד אפשר להשתלט על פטפטת של תלמידות. לפעמים אנחנו חייבות להגיע לעונש אבל היכולת שלנו לעמוד מולו ולעצור אותו בגופנו

דמות זקופה, הליכתה בטוחה, עיניה יציבות, ידיה שלובות, הכירו את "סמכות" ואבני הבסיס שלה.

עצור, גבול לפניך

אילה ברגר, מורה בבית ספר יסודי, סבורה שאפשר ליצור גבולות כדי למנוע ענישה עתידית: כשילדים מתחצפים, בפעם הראשונה זאת בדיקת גבולות. אם שותקים, זה מעביר מסר ברור: הגבול פרוץ!

אילה מביאה דוגמה מהגזרה הביתית: "הקטנה שלי בת השלוש בודקת לאחרונה גבולות. יש דברים שאני מעלימה עין בכוונה כאילו לא ראיתי ולא שמעתי. אבל כשהיא הרביצה לי, הייתי נחרצת מאד כשנעצתי מבט חמור ואמרתי לה 'לא מרביצים לאמא'. אחר כך היא ניסתה 'רק בכאילו'. המבט שלי נשאר חמור ואמרתי בתקיפות 'גם לא בכאילו'. זה עובד. כך גם אצל תלמידות. כשניגשת אלי תלמידה לבקש משהו, והיא משלבת ידיים/שמה ידיים על המותניים בהתרסה או לחילופין דיבור מתריס, אני אומרת לה, 'הוריד את הידיים, כך לא מדברים למורה'. אחר כך אני מוכנה לשמוע מה שיש לה לומר. אבל התנועה המתריסה הזאת של התלמידה מול המורה היא גבול מאד ברור. אני מוכנה לסבול פטפוט פה ושם, צעקת תשובה בלי הצבעה, צחוק שלפעמים בלתי נשלט. אבל חוסר דרך ארץ שנובע מחוסר ידע מה מתאים לעשות/לומר מול מורה ומה לא, זה קו אדום בשבילי. מה שחשוב הוא שתהיה אמונה עמוקה בפנים שאני כאן המורה ומחובתה להתנהג בדרך ארץ. אם מאד מאד ברור לך על החוצפה הראשונה שנחצה הגבול - את אמורה להגיב בהתאם. לבסס את הגבולות, לא לאפשר פרצות".

גם **ריקי פריד, המורה הבניברקית** משקיעה בביסוס הגבולות: "עמידה עקבית מהווה הרבה פעמים תחליף לעונש. לדוגמה: בבוקר הבן שלי בן הארבע התעורר מוקדם מאד, ונכנס לפעילות מגוונת... בתחילה זה היה בסדר, אבל אט אט הפעילות נהיתה רועשת יותר. ואני הייתי שם ברקע לשמור שלא ירעש. והסברתי לו שאי אפשר להעיר את כולם. כמובן שכשהוא הדליק את הטייפ, כיביתי והרחקתי מהישג יד. כשהוא התרגו והתחיל לצעוק, לקחתי אותו לחדר שלא ישנים בו. נכון שעונש היה מקצר את התהליך ומשחרר לי יותר זמן פנוי, אבל כמו שאמרתי לא תמיד קיצור דרך זה הדרך..."

אמור מעט ועשה

ריקי פריד: "יש הבדל בין ילדים קטנים לגדולים. בגיל הקטן נכון הכלל של 'אמור מעט ועשה הרבה'. בדרך של להכביר בדיבורים ולחזור שוב ושוב על הוראות, ויאמרתי לך כבר אלף פעמים' הילד מתרגל לא לשמוע' בפעמים הראשונות. הילד מתרגל שעד שאמא לא אמרה 3 פעמים, זה לא רציני... גם הדרך של 'אני סופרת עד 10 ואתה מתלבש / נכנס להתקלח / בא לאכול', משדרת אותו דבר. לכן אומרים את ההוראה, ואם הילד לא בכיוון 'עוזרים' לו לבצע. "תרים את התיק מהרצפה", ואם לא מרים, אפשר בעדינות לקחת את היד שלו ולהרים יחד איתו.

אצל גדולים, כמורה בבית ספר יסודי, אני מרגישה שאם הגענו עד עונש היתה פה איזו טעות בדרך, בתקשורת.

נפגעים זה טוב. זה אולי לא קל אבל מי אמר שקל לחנך? אנשים אוהבים לדבר בהתרפקות נוסטלגית על החינוך של פעם ושוכחים שזו הכללה תמימה, כי לא כל האנשים של פעם היו כמו החפץ חיים. היו כאלו שחינכו נפלא והיו כאלו שהזיקו. אם פעם הכל היה כל כך נפלא אז איך זה שכל כך הרבה אנשים נפגעו? חוזר המנכ"ל של משרד החינוך מסייע לנו להסתכרן מחדש בנושא רגיש זה. ואם בזכות זה ניצל מפגיעה בנפשות הרכות של ילדי ישראל והיה זה שגרנו. הלא מטרת העונש אינה התעללות אלא סיוע לילד לחזור לתלם. בואו ונשקיע מחשבה איך אפשר לבסס סמכות בתוך המסגרת הזאת, של האיטורים והגבלת הענישה, זה אפשרי! יש משפט שאומר שגבולות נבנו בדם. אם קבעו שלא מוציאים ילד מהכיתה כנראה שהיו סיפורים שלא נגמרו טוב. האם בגלל זה לאסור את זה באופן גורף או לתת אמון במחנך מה מתאים ונכון לעשות למי ומתי? לא יודעת. אני מאמינה שעדיין יש מרחב פעולה סביר למורים".

למה דחקו את העונש לפינה?

ריקי פריד, מורה מבני ברק, ישנה משנה סדורה בעיניך: "עונש לוקח את האחריות מהילד ומעביר את האחריות על מעשה להורה/ למורה. לכן, לדעתי, יש להשתמש בו במשורה וכמוצא אחרון, אחרי שניסו דרכים אחרות של תקשור, הקשבה והבנה. רצוי לדבר על העניין בשעה שקטה ונינוחה. לברר מה קרה? למה הילד לא עשה מה שהורו לו?"

עונש זו הדרך הכי קצרה לסדר את העניינים, אבל זו דרך קצרה שהיא ארוכה, אני רואה בעונש נסיגה מהזירה של עבודה אמיתית". עם זאת, ריקי פריד מסייגת: "לא נוותר על הגבולות. אני לא מתכוונת שנהיה רכרוכיים וסלחנים. להפך, חשובה העקביות והעמידה על המשמר. סמכות איכותית בעיני היא שהילדים עושים מה שאומרים להם בלי עונש. ומגיעים לזה אם עומדים בתוקף ובסמכותיות על מה שאמרנו ולא מוותרים".

"גם אני מענישה לפעמים..." ריקי מודה, "אבל ברור לי שזה בא ממקום של חולשה ולא של חוזק. במקום לעבוד קשה ולחנך בורחים לענישה. הכי קל לשלוח למחנכת / למנהלת / למשטרה/ למיטה. ויותר מזה עונש יכול להוריד מהסמכות כי מה נעשה כשהילד יתרגל לעונש? נעלה את הרף? אלו הילדים האהובים שלנו, ויש דרכים פנימיות ויפות להרגיל אותם להנהגות ראויות. ואם בכל זאת יש ממש התנגדות לביצוע, זה המקום לבדוק אולי באמת יש פה משהו שלא מתאים לילד הספציפי הזה.

חשוב לא להיות בפחד ובחרדה, שאם לא נעניש / נגער / נוכיח, הילד יחשוב שנהג כראוי, ומעכשיו הוא ימשיך כך לעולם ועד. הילדים שלנו טובים ומחונכים בדרך כלל. ילדים גדולים יודעים מה נכון וטוב ומה לא.

ולא על כל מעידה ואי התגברות צריך לבוא עונש. אולי רק על משהו שיטתי וקבוע.

גם אנחנו שמחות כשמעלימים עין ולא מחטיפים לנו בקורת כל פעם שלא היינו בסדר".

הקדם רפואה לענישה

הזנו הצידה את דמותו המצומקת של "עונש", את הבמה תופסת

היא הדבר הנכון והראשון והיא גם נובעת מהביטחון שלנו במעמדנו ובצדקת הזכות שלנו לדרוש את שאנו דורשות. אני האמא, אני המורה. ד' נתן לי את החובה לחנך ולדרוש כאן. הילד רק מרוויח מזה.

ככל שיש יותר שלמות פנימית, כאמא או כמורה - אז העמידה מול הילד מספיקה, ולא צריך להגיע לאיום 'אם לא תעשה את זה אז...'. סמכותיות היא גישה יציבה שמהותה - אני כאן בשביל להוביל. אף כי אשמח לשמוע אתכם, ולסייע לכם, אף כי אני כאן בעצם בשבילכם - בכל זאת אני היא זו שאקבע עבור כולנו מה כאן יהיו התכנים, מה תהיה הצורה, מה יתכן יהיה לומר כאן ולהתנהג כאן. מה לא ומה כן. אתם יכולים לסמוך עלי ולתת בי אמון שאעשה עבור כולנו את הטוב ביותר שאפשר לי".

הסברה, שותפות ואמון

ריקי פריד מדגימה: "ילד שמבין את חשיבות השינה, שוחחו איתו, הסבירו לו וגם - הבינו את הקושי שלו, יהיה לו יותר כוח ללכת לישון למרות העובדה שהוא מפסיד חגיגה של האחים הגדולים שחזרו מהישיבה, מאשר ילד שמקבל פרס על זה שהלך לישון, וודאי יותר מילד שמקבל עונש..."

הילדים שלנו איכותיים, מוסריים, בוגרים, רוצים לשמוע ולהקשיב, להיות בסדר. לכן נשים דגש על חינוך לנכבדות, גבולות, שליטה עצמית, התגברות ודחיית סיפוקים".

יצירת מרחב מאפשר וקרוב

ברכה איזן, מורה בסמינר: "יצירת מרחב מאד מאפשר וחס וקרוב עם ילדים ועם תלמידות - אמור ליצור אווירה כללית של משמעת. כשכולנו שותפים, חשובים ומשמעותיים - יש פחות התנגדויות וממילא פחות צורך להעניש. אורה כמו זו גם די עובדת על האמא / מורה: היא מגלה בתוכה פחות צורך להטיל 'משמעת ברזל'. אני מרגישה על עצמי שכל שאני משתדלת 'לאסוף' את הילדים - להכיל, ליצור תחושת שייכות, להיות שם בשבילם ולתת להם להיות 'כאן' איתי, פחות מטריד אותי בגד או משחק לא במקום. וכמורה - פחות מפריע לי אישית שיעורי בית שלא הוכנו. מה כן? למען הסדר הטוב, אני מאד מקפידה על מילוי החובות, אבל זה לא ממקום שדורש ציות, אלא מחוייבות לנדרש, עמידה במטלות. לדעתי אין גישה מסויימת שעל פיה אפשר לנהוג, כי אז אני חוששת להחמיץ התרחשויות והתנהגויות שראויות להתייחסות. דוגמא: אם מבחינתי זה חד משמעי שתלמידה לא תצא באמצע שיעור מהכיתה - עדיין תמיד אקשיב לבקשה ואשקול, אפילו בשביל הפעם הבודדת שהדבר אכן יהיה חיוני. אם בת מאחרת למרות אלף סיכומים שנעשו איתה, והכל מסביב מאותת 'סתם' זלזול - עדיין היא משאירה סדק צר של ניסיון להבין מה שאיני מבינה, לקחת בחשבון גם מה שלעולם לא אדע אם הוא נכון או לא".

הכרות עם העולם שסביבי, הטרמה

רבקה גלושטיין מנחה ומרצה בשיטת השילוב המכיל מציעה לנו כלים שיכולים למנוע התנהגות בלתי הולמת ולא ראויה אצל ילדים, שימוש בכלים אלו מהווה הקדמת רפואה לסטירה.

"ניתן לילדים מידע מסודר על מה שקורה סביבם, לפעמים ילדים לא מבינים את מה שלנו, המבוגרים, נראה מובן מאליו, למשל מתי יוצאים מהגינה והולכים הביתה? אם כל האנשים והילדים עוד משחקים כאן, מה פתאום שרק אנחנו נלך? רק מקודם הגענו ועוד ממש מוקדם.

ואז כל הטעם וההנאה הקודמים שהיו לילד, עולים בעשן האיום שיותר לא ניקח אותך לגינה, אם אתה לא יודע לשמוע בקול אמא ולעשות מה שאומרים לך' ואז עולים הביתה, ילד ממורמר/ בוכה ואמא עצבנית. דבר שיכול היה להימנע עם קצת הכנה מוקדמת על הבנת הארוע. 'יוסי, בשעה ארבע אנחנו יורדים לגינה, בחמש וחצי הולכים הביתה. אפילו שיש עדיין ילדים בגינה. אנחנו מתקלחים כבר ברבע לשש. כל משפחה מתארגנת בצורה ובזמן שונים' ואז עשרים דקות לפני עזיבת הגינה לתזכר אותו: 'יוסי, אתה זוכר, עוד עשרים דקות עולים הביתה'".

הבנת סיבה ותוצאה

לרבקה גלושטיין כלי חשוב נוסף לתמלול לילד סיבה ותוצאה: "מדוע אתה מוריד את הכלים לכיור? כדי שהשולחן יהיה מאורגן לארוחה הבאה, כדי שיהיו לנו כלים, כדי שלא יבואו נמלים".

או 'היכן המקום של התיק, מדוע תולים אותו בדיוק על הוו הזה? איזו תועלת תצמח לנו מלהיות מאורגנים? תולים את התיק במקום - כדי שכאשר נחפש את התיק מחר בבוקר נדע איפה הוא נמצא...' לא דרישה שרירותית, אלא פעולה תועלתית".

סמכותיות נרכשת

אנחנו שואלים את **אסתי הס, מאמנת אימהות להצלחה:** **קראנו את כל ההמלצות איך להקדים סמכותיות לענישה, ונתרנו בתהייה הגדולה - ואם אני לא סמכותית, ופשוט 'אין לי את זה', מה אעשה?**

אסתי הס בטוחה שדברים גדולים מורכבים מפרטים קטנים שאותם ניתן ללמוד וליישם. "היכולות הקיימות בתוכנו הן אינסופיות. בפוטנציאל יש את זה לכל אחת ואם היא רק רוצה היא יכולה בעזרה להסיר את האבן מעל פי הבאר; להגיע אל אותו מאגר של כישורים ויכולות בלתי נדלים ולהוציא אותם מהכוח אל הפועל.

הפעולה הבסיסית ביותר שיכולה לחבר אותנו בעוצמה אל אותן יכולות היא האמונה. תאמיני שבעזרה את יכולה. תאמיני שיש לך את זה. ציירי לעצמך בעיני רוחך את תמונת ההצלחה שלך כשאת מתנהלת כמו שהיית רוצה להתנהל. כשאת כזאת כמו שאת רוצה להיות. איך את נראית באותה תמונת הצלחה? מהי שפת הגוף שלך? מהי הבעת הפנים שלך? איך את נשמעת? אילו רגשות מציינים אותך שם? תני לתמונה הזו את הצבעים המתאימים. את המוזיקה המתאימה. את הקצב. דמייני אותה במירב החושים.

אפשרי לעצמך להתענג על תמונת ההצלחה הזאת פעם אחר פעם. השינוי מתחיל כבר עם הפעם הראשונה שאת עושה את זה. גרעין ההצלחה מתחיל לנבוט. ועם כל פעם שאת חוזרת על פעולה זאת השורשים מעמיקים ויום אחד את מגלה עלה, ניצן, פרח, עץ לתפארת. פתאום את מגלה שהנה את כבר שם ויש לך את זה. רק תאמיני!"

רחמים ועונש?

בספר 'תומר דבורה בשפה ברורה', שיצא לאור על ידי מכון סימנים, ובו ביאור משולב על ספרו של הרמ"ק ז"ע, ישנה הרחבה והעמקה במהותן של מידות הרחמים, מתוכן נלמד למעשה. **חנה ורטהיימר שסייעה בהוצאת הספר ומרצה בנושא**, מקשה, "האם כשמרחמים לא מענישים? לפעמים דווקא להיפך, אם אני מרחמת - אז אעניש, כי יש כאן טובה לטווח הרחוק ואין בררה. יש מושג של 'אין רחמים בדין', הרי אם ילד שולח יד לכבל חשמל פתוח ח"ו, וזה מצב דין, אז אין רחמים, ואנחנו ניקח אותו משם בכוח גם אם הוא יצרח. אבל, היא מדגישה, "יש בחינה אחרת של רחמים, וזה כאשר יש נגיעה אישית והפגיעה של הילד היא בי: באמא או במחנך. לילד יש מצוה של כיבוד הורים, אבל להורה יש אפשרות הלכתית למחול, וזו זכות להשתמש באפשרות הזאת. עלינו להבדיל בין העבירה ח"ו לבין פגיעה בכבודי. כשילד אינו נוהג כראוי יש לו שתי בעיות: אחת - כלפי הקב"ה ועצמו, ואחת כלפי ההורים.

בחלק שכלפי ההורים יש הרבה יותר גמישות, וכשמתגברים על הכעס/ פגיעה/ בושה, אפשר לשקול את התגובה בפלס, ובעזרה לא לעשות טעויות קריטיות.

ניתן כמה דוגמאות מהספר לחינוך עפ"י מידות הרחמים. למשל המידה, 'מי ק-ל כמוך', משמעותה, לתת לילד את היכולת לפעול על אף שהוא עושה נגדי. לא לקחת לו את הבחירה, ולהתאזר בסבלנות. במילים אחרות, לתת בו אמון שהוא יצליח, למרות הסיכון ועל אף שפעמים קודמות הוא הוכיח את עצמו באופן שלילי.

דוגמא נוספת, מידת 'עובר על פשעי' - ילד שפך את העיסה של העוגה. באופן טבעי הכל התלכלך והוא צריך לנקות הכל! לפי מידת עובר על פשע, האמא תנקה הכל, ולילד היא תתן רק קצת לטעום מהמאמץ של הניקוי. מי שעושה את העבודה העיקרית הקשה זאת האמא. הרבה מאד פעמים אנחנו צריכים לתקן מחדלים של ילדינו. יש כאלה שאומרים שצריכים לתת לילד לשאת באחריות, אבל המידה הזאת מנחה אותנו אחרת - האמא לוקחת הרבה על עצמה ומסדרת מה שהילד שלה סיבך.

'לשאריה נחלתו' למשל, זה נגיעה אישית. הוא הבן שלי, אכפת לי ממנו, כואב לי מה שעובר עליו, ואני אעזור לו למרות העובדה שלא מגיע לו. אחת הטקטיקות החינוכיות נלמדות מ'ישוב ירחמנו'. לפעמים נוקטים עם ילד יד קשה, ורואים שזה לא הולך. הוא ממשיך במעשיו הרעים. ואז פתאום, בלי קשר למעשים, פותחים דף חדש של רצון לקשר ואהבה, אולי זה ישפיע לטובה.

אלו רק מספר דוגמאות מתוך הספר 'תומר דבורה' שמביא את העניין בהרחבה. הכיוון הוא חסד וענווה, וגם זהירות מיוחדת בכבוד הילד והתלמיד. כאשר לומדים את זה מתרחקים באופן טבעי מהצורך בעונשים. הכיוון הוא כל הזמן חיובי, לשאת בעול גידול הילדים ולהבין שהם נמצאים בתהליך של צמיחה.

להשתמש במידת הבינה שהופכת רע לטוב ובמידת החכמה של השפעה לנבראים".

ואיך נתמודד עם הטענה שמשמיעות אימהות רבות "אני לא רוצה שהבית שלי יהפוך להיות קסרקטין צבאי. בית צריך להיות נעים. המילים משמעת, סמכות וגבולות מבטאות נוקשות יתר וחוסר גמישות"

אסתי הס משיבה: "אם תשאלו אנשים מהי מהות של בית? הם ישיבו- 'בית זה חמימות, בית זה הקשבה, בית זה זרדים מתפצצים באח המבוערת. בית זה לקרוא ספר על השטיח או על הרצפה. בית זה לשחק שבע על הקיר'. בית זה ריח של עוגיות וניל או מרק אפונה. בית זה 'היצירה שעשיתי בגן ותלויה על החרסינה במטבח'. בית זה המגירה שלי עם כל הסודות, זה הקופסה של הגוגואים שאני שומר מתחת למיטה. אך דבר אחד ברור ומשותף לכל הדעות: בית הוא קודם כל גג וקירות. אם אין קירות - אין חלונות שדרכם אפשר להסתכל על השמים ולחלום; אין יצירות על החרסינה במטבח; אין מגירה פרטית ומקום להתחבא במשחק המחבואים ואין לאן לברוח מפני הרוח והגשם. בית הוא קודם כל גג וקירות - גבולות.

במקום לקרוא לזה הצבת גבולות אפשר לקרוא לזה הענקת גבולות. הגבולות והמשמעת שאנחנו מציינים לילד מעניקים לו את הבריאות הנפשית ואת הכלי לקבל את השפע שההורים שלו מרעיפים עליו".

העונש וחלופותיו

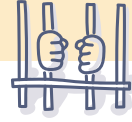
מורות יצירתיות משתפות בפתרונות חילופיים לענישה. **יהודית שפירא, מורה בסמינר:** "לא פעם ולא פעמיים נתתי ל'מאשמת' להציע עונש בעצמה (לפעמים מתוך היצע קיים).

לדוגמא: 'מכיוון שזו פעם שלישית שאני מעירה לך השיעור בנושא המסטיק שעוד נשאר בפה. אני רואה בכך חוצפה שעוברת גבול ורוצה לשמוע מה את מציעה לי לעשות כעת. התנצלות או התחייבות לא מספקות אותי כעת. אני מוכנה להציע בעצמי מה לדעתי יעזור לך להבין מה עשית עכשיו, וישנעך אותך לא לחזור על הטעות הזו, אבל אני מוכנה שתציעי את מה שיהיה לך הכי יעיל".

ברכה איזן: "אני מרבה לומר לתלמידות: 'אנו יחד בדרך לאותה מטרה', הרבה שימוש במילה 'אנחנו' ולא 'אתן'. אני גם ממש מאפשרת כמה דקות בתחילת שיעור לשיחה חופשית, סתם, מישהי שאחותה התארכה אז עם מי? ואיך היה? או איך היה לכן בטויל. קצת גם מרשה לעצמי לצחוק איתן על פשלות של הסמינר... כשיש מטלה בדרך כלל הרבה בנות יכולות לענות או להביע דעתן גם אם זה לוקח יותר זמן ומסרבל. אם תלמידה מתקשה אקרא לה לשיחה, אשתדל להיות פחות מורתית ולשאל בכנות מה קורה, זה יוצר אוירה נינוחה שמאפשרת למידה".

יפי שרייבר מורה בסמינר: אני עובדת עם בחורות בה'ו' ומשום כך, מרגישה שהנכון הוא לכבד אותן, להתחבר אליהן, ופחות לאכוף משמעת. כלומר, אני מנסה לגייס אותן, בצורה דומה לבוס שמגייס את העובדים שלו: מנסה ליזכר אותן אישית, להביע אכפתיות והתעניינות אישית, להדגיש את החזקות שלהן. כמו כן, אני משתמשת בהומור, שהוא כלי לשיפור אווירה. האמת היא, אני גם **מבינה** את הבנות שיושבות מולי. החומר שאני מוסרת אולי יבוא לעזרתן בעבודה עתידית, אבל כרגע פחות מעסיק אותן, משמעסיקים אותן השידוכים שלהן, למשל.

מה שיכול לסייע עוד, זה עניין העלאת רמת העניין בשיעור, פעילויות התנסות - שקצת מורידות את החומר לרמה יישומית ומהנה, חיבור אישי - מנסה לאזכר תכנים שהן מכירות וקשורות אליהם. מבקשת מהן

לדרגה גבוהה יותר של יראת הרוממות, ושל אהבה - אבל לא שוללים את צורת עבודת ד' מתוך יראת העונש. זו רק דרגה פחות גבוהה)

לעיתים קרובות כשאני נאלצת להעניש ילד או תלמידה - אני חוזרת ומסבירה תוך כדי העונש על מה נתתי אותו. לדוגמא: תלמידה נשלחה להביא אישור הפרעה בשיעור (אחרי שקיבלה רמזו לשתוק, ולא התייחסה אליו, קיבלה גערה הדורשת ממנה לשתוק ועדיין המשיכה לדבר) - אני אומרת לה מפורשות: 'פלונית, את מדברת ומפריעה כאן - לכי להביא אישור שהפרעת בשיעור. זה הנוהל כאן בסמינר' - כל הפרת משמעת או סטיה מהתקנון מתועדת בתוכנה שמכניסה לתיק האישי של הבת.

עונש בסגנון של 'כתבי מאה פעמים יותר לא אדבר בשיעור', זה לא עונש, זו התעללות.

מבחינתי זו טיפשות לתת כאלה עונשים. שום תועלת לא תצא מזה מלבד השפלה של הילדה והעבדתה.

אבל לשלוח בת להירשם כמפריעה - מה שיתן לה לראות עין בעין מה המצב שלה מבחינה התנהגותית, כאשר ידפיסו לה את התיק האישי והיא תראה בכמה שיעורים נשלחה להירשם (כתוב שם תאריך, שם המורה, ובאיזה שיעור זה היה) - לפעמים כשרואים את זה שחור על גבי לבן, זה מוציא אדם מאדישותו וגורם לו להתעורר. באחת הכיתות שאני מלמדת, היה מצב גרוע מאוד מבחינת דרך ארץ. בתחילת אחד השיעורים כשניסיתי להשתיק אותם על מנת להתחיל שיעור, אמרה לי מיאשת היושבת ראשונה בטור - 'המורה, אין סיכוי! ככה הכיתה שלנו'. אמרתי לה - 'אין כזה דבר אין סיכוי, יש סיכוי! התערבה זו שיושבת מאחוריה והציעה - 'שהמורה תענישי!!' הדהים אותי שבנות בכתות התיכון מרגישות את הצורך בעונש, כדי שיעזור להן לחזור למוטב.

אגב, הכיתה הזאת עכשיו נכנסה לתהליך רציני של חזרה למוטב - וזאת רק באמצעות יראת העונש".

דוגמאות משלהן וכו'. חשובה לי האווירה הטובה שילמדו במקום שליבן חפץ. לכן אני כן פונה לצד האנושי שלהן, לא כנוזקת וכפושטת יד, אבל מזכירה להן שיש כאן מישהו, שגם הוא בן אדם, משפט כמו: כשאת דיברת - כל כך השתדלתי להקשיב לך בשקט ולא להפריע... הוא גם קורץ וגם אישי".

העונש לא פג

מה עושים כאשר למרות הכל מוכרחים להעניש?

ריקי פריד: "לפעמים חייבים להעניש, אבל חשוב מאד לא להישאר בכעס. זו לא הייתה מריבה בין האמא לילד/ בין המורה לתלמידה. לכן אחרי העונש נראה לילד שהיחסים הקרובים בינינו נותרו כשהיו - חיבוק נשיקה ו'תדעי לך שאני נורא אוהבת אותך', 'אכפת לי ממך מאד, את חשובה לי, אני חושבת שאת נהדרת'".

רחלי רוזן: "אני מענישה כשאני מגיעה לאיזה קצה מבחינתי. או שנראה לי שהבת חצתה איזה קו מבחינת דרך ארץ, ואז - אי אפשר לברוח ממשו נחרץ".

ברכה אייזן: "כשאין ברירה יש פה ושם הוצאות מהכיתה, אם כי איני אוהבת זאת גם כי התלמידה מרויחה חופש. אז אם יוצאים זה רק לעשר דקות. לפעמים אני מענישה בבוחן כיתתי כדי לנער כיתה שנסחפה כבר כמה שיעורים. לא זכור לי הרבה מעבר לזה".

אלישבע פרידמן, מורה בסמינר: "עונש הוא לא מעשה אגרסיבי שאינו קשור כלל לסיבה שבגללה הגיע במטרה לגרום להרגשה רעה לילד, מתוך מחשבה של המחנך - שכך יגרום לילד להמנע לעתיד ממעשים לא ראויים. אני מתנגדת בתוקף לסוג כזה של ענישה.

מהו עונש נחוץ בעיניי? כאשר ברור לחניך על מה ולמה הוא נענש. הרי חלק מעבודת ד' שלנו זה יראת העונש. וזה מה שמחזק אותנו לקיים את המצוות (נכון שרוצים להגיע

05 שחור

06 מארי אנטואנט

07 תש"ה (1945 למניינם)

08 פקאן

01 בית המקדש השני

02 אברהם, נחור, הרן

03 מלשינים

04 לשלמה המלך

בוחן פתע

יש שזכר לעמלו

שמונה שנים חלפו מיום פטירתו של הגאון הגדול רבי יששכר מאיר זצוק"ל, ומורשתו הגדולה עודנה חיה ופועמת במוסדות שהקים ובקרב הקהילה בנתיבות | כעת הסמינר במגמת התרחבות ופוחח בשנה הבאה יתחיל המשך י"ג, י"ד המהווים בשורה של ממש | על המורשת הנצחית של הגר"י מאיר זצוק"ל, שממשיכה להחיות את המערכת

כדי לגייס כספים למענם. שמחת החיים הייתה טבועה בו. היום כל איש חינוך יודע ששמחה היא תנאי ליכולת עמידה בניסיונות. הייתי יושבת בחדר ומקשיבה לקול הלימוד שלו - הוא למד בכזה 'זיסקייט', כזאת מתיקות כובשת ומרגשת. הייתי מקליטה אותו... הניסיונות היו בשבילו 'נס להתנסות', הוא בנה לא רק את עצמו אלא גם את עיירת נתיבות כולה, שהייתה בתחילה מקום שממה עזוב, וכיום היא פורחת ומלאה באברכי כולל, ובתלמידי חידר ובית ספר שממלאים את רחובותיה. הקשר שלו עם התלמידים היה קשר אבהי. הוא היה דואג לכל צורכיהם, הרוחניים כמו גם הפיזיים. מבוגרי ישיבת הנגב יצאו לתלמידי חכמים גדולים, וכשמתוודעים להשקעתו של רבי יששכר, להשקפה היצוקה והברורה שעיצב הן בישיבה והן בסמינר, כאשר מתחקים על עבודתו האישית, מבינים כי השורשים הם שהצמיחו פירות מפוארים."

חינוך שמאיר לדורות פתיחת סמינר הרב מאיר כיתות י"ג י"ד

האכפתיות לכל תלמיד ותלמידה, גם לאחר שסיימו את הלימודים והקימו את ביתם - ממשיכה עד היום. העשייה היא לשם שמים, עם התמסרות אמיתית לתפקיד ולחזון. גישה אינדיבידואלית, מעצימה הרואה כל בת - כפוטנציאל עולם מלא. ברוך ד', בימים אלה שוקד הצוות על התרחבות הסמינר. בשנה הבאה תיפתח כיתה י"ג, וזוהי בשורה של ממש לכלל ההורים מכל רחבי הארץ המחפשים סמינר איכותי לגדל בו את בנותיהן ולהכינן לקראת הקמת ביתן.

הכיתה הסמינריונית מיועדת לבנות איכותיות מאוד שמבינות את מהותן של השנתיים בסמינר ורוצות להתחנך בדרכו של רבי יששכר זצ"ל להקמת בית של תורה. הסמינר יכלול פנימייה מצוינת ברמה גבוהה מאוד למעוניינות, וינתנו מלגות גבוהות למתאימות. בין מסלולי ההכשרה שייפתחו יהיו ספורט טיפולי, אדריכלות, מחשבים, ויעוץ ארגוני, וכמובן - אפשרות לתעודת הוראה. הצוות כולל בעלות תפקידים מהשורה הראשונה וצוות מורות מעולות שיבואו מהמרכז. "החזון שעומד בפנינו בפתיחת הסמינר הוא להעניק לכל תלמידה בפני עצמה כלים וכוחות להעמיד את הדור הבא, אנו רואים אותה כפי שראה רבי יששכר אותנו: הבת שלו. בתו של ראש הישיבה ממש".

לפרטים: סמינר הרב מאיר נתיבות: 052-7151033.

"במה נמדד מחנך טוב?" שואלת הגב' רחל ארליך, מנהלת סמינר 'אוהל חיה' בנתיבות, ועונה מיד: "כאשר החינוך מתמיד לאחר לכתו. כל עוד המחנך נמצא - ניתן לתלות את התנהגות התלמידים ביראה שלהם כלפיו, אך אם החינוך נשאר והמורשת מתמידה כשהייתה - הרי שזוהי הוכחה לכך שדרכו הייתה אמתית, יסודית, שורשית, ובזכותה הפירות ממשיכים לצמוח.

"שמונה שנים חלפו מפטירתו של הגר"י מאיר, ואנחנו כאן בסמינר מתפעמים לגלות כמה שורשית ועמוקה הייתה השקעתו הרוחנית, וכמה אמתית הייתה גישתו החינוכית".

"בשביל רבי יששכר - כל תלמיד היה בן יחיד", מתארת מורה בסמינר, שאביה היה תלמיד בישיבת הנגב, "כל מי שלמד בישיבה, וכל מי שלמד בסמינר, לא משנה מה היה הרקע האישי שלו - הרגיש כמו בן יחיד. הוא אמנם לא זכה לבנים, אך תלמידיו ותלמידותיו היו לו כבנים - הוא עשה הכול למענם".

בעבר, כאשר למדו בישיבה תיכוניסטים צעירים שהתקרבו, הוא הגיע עם מגבעות לישיבה, וביקש מהבחורים שיבחרו לעצמם מגבעת. הוא ידע כי בבית ההורים הם עלולים להיתקל בהתנגדות ולא רצה שהכסף יעכב אותם מרכישת לבוש ישיבתי.

גם לבנות התיכון היה יחסו כאב לבת. אירע בעבר שאחת התלמידות לא התקבלה לסמינר בירושלים. הוא הגיע לסמינר והתיישב שם על כיסא ליד חדרי ההנהלה. שאלו אותו עד מתי יחכה. "עד שבת פלונית תתקבל לסמינר", השיב.

"אבל אין מקום בסמינר", ענו לו.

"הנה, הכיסא שאני יושב עליו - פנוי", השיב, "יש מקום בשבילה..."

ניסיונותיו היו לו ל'נס'

הרבנית ברונפמן תחי', מחנכת בסמינר הרב וולף בני ברק, היא אחייניתו של הגר"י מאיר זצוק"ל וזוכרת היטב את תחושת החמימות שזכה לחוש בה כל מי שנכנס לבית הרב והרבנית, וכמובן את אהבת התורה היוקדת ששרתה בבית.

"לרבי יששכר כידוע לא היו ילדים, ובתור אחיינית נסעתי הרבה מאוד לביתם בנתיבות. תמיד חשתי כבת אהובה ותמיד נשמתי עמוק את מתיקות התורה ששררה בבית.

לרבי יששכר היו ניסיונות רבים, הוא היה יתום מגיל צעיר מאוד ובבית אמו הייתה מצוקה כספית, כאמור לא זכה לילדים וגם סבל מסוכרת קשה, אבל הוא היה תמיד מאושר! שום דבר לא הרתיע אותו, גם לא המצוקה הכספית במוסדות שהקים, ואשר חרף נפשו

“ בגלל הנוחות וקצב החיים המהיר אין לנו זמן ובעיקר סבלנות להשקיע בשימור הקיים, אין שום ערך לדברים שיישאר איתנו לאורך זמן.”

מישהו מהצעירים ראה משחת נעליים אפורה?

לפני מספר חודשים קניתי נעליים חדשות. כולם יודעים מה קורה לנעלים מאד נוחות שפוסעים בהן יום יום. הם מזמן איבדו את מראן החדש והלכו וקיבלו תדמית מתאימה יותר לנעליים בלונות.

נזכרתי מה נהגנו פעם לעשות כשנעליים הלכו והתמרטו. לא, לא זרקנו אותן וקנינו חדשות. אלא צחצחנו אותן במשחת נעליים. רעיון נהדר.

אבל, אפוא קונים משחת נעליים?

בסופר השכונתי לא מצאתי מצרך כזה. פשוט ביזרוני העלה תמונת חנות מסוימת. שמתי פעמי לאותה חנות, לשאלתי, הקופאית הפנתה אותי למדף המתאים. ואכן מצאתי שם מספר סוגים של משחת נעליים שחורה, וזה הגיוני, כי כנראה זה מה שגברים עושים לנעליים השחורות שלהם. אבל הצבע הנוסף היחיד היה אדום. כזכור הנעלים שלי בצבע אפור סולידי. עכשיו המשימה כבר הפכה לאתגר. שאלתי, חקרתי, בדקתי ומצאתי משחה אפורה ונעליי זכו לטיפול הולם. (אם מישהו צריך את כתובת החנות אפשר לקבל אותה ממני ללא תמורה כשרות לציבור).

האם אנשים הפסיקו לצחצח נעליים? אז מה הם עושים, נועלים וזורקים? האם גם נעליים נכנסו לקטגוריה של החד פעמי? האם לא נסחפנו אחרי גל האופנה שמכתיב כי גוון הנעלים אמור להתאים לפרח שעל העליונית?

ואיך תפיסת 'השתמש וזרוק' משפיעה על ערכי נצח? לא בטוחה אם אתם רוצים לשמוע איך בילדותי קנו נעלים גדולות במידה אחת, שרק אחרי שנה התאימו, ושנה נוספת לחצו, ואז הנעלים נלקחו לסנדלר והוא פתח פתח קדמי שאפשר לבהונות המעונות להשתלח החוצה, ובשנה אחר כך הן הועברו לילד הבא. ויתכן ואתם גם עיפיים מסיפורים על הטלאת מכנסים שנקרעו באזור הברכיים.

אז אתייחס לעניין מכיוון אחר.

אנחנו הופכים את כדור הארץ שלנו להר זבל.

בגלל הנוחות וקצב החיים המהיר אין לנו עניין להשקיע בשימור הקיים, אין שום ערך לדברים שיישאר איתנו לאורך זמן. כשהקריטריון המכריע הוא זמינות ונוחות, התוצאה היא מאות מיליוני טונות של אשפה. אנחנו משליכים, פועלים אוספים, והזבל נעלם.

האומנם?

בישראל 90% מהאשפה נדחס ומועבר להטמנה. הבעיה היא שכמויות הזבל גדלות בקצב מסחרר. בשנת 1955 נפרקו בחייריה 300 טון אשפה מדי יום. כיום מגיעה כמות האשפה ל-3.000 (!) טון ליום.

למה זה אמור להטריד אותנו?

כדי לא להלאות את הקוראים אענה בראשי פרקים בלבד:

בקבוקי פלסטיק מתכלים לאחר 500 שנה בערך. בתהליך התפרקות האשפה נפלט לאוויר גז מסוכן. פסולת אלקטרונית מזהמת את הסביבה ברעלים שחודרים למי התהום.

אוי, אתם חושבים, שוב היא מדברת על אקולוגיה, התרגלנו לנוחות הזאת, וחוף מזה, מה כבר אדם אחד יכול לעשות. והכי חשוב, הקב"ה מנהל את העולם, ואפשר לסמוך עליו.

התירוצים מוכרים. בטבע אין אשפה. שרידי חי וצומח נרקבים והופכים לדשן. האדם הוא היצור היחיד על פני כדור הארץ שמייצר אשפה שאינה מתכלה. מחזור אינו משימה מתאימה רק ל'ירוקים' אלא השקעה אסטרטגית, בארץ מצליחים למחזר כמות קטנה מדי של הפסולת. לשם השוואה הבלגים, וההולנדים ממחזרים כמעט 80% מהאשפה. כבר בבית מחלקים את הפסולת לפי סיווג: פלסטיק, זכוכית, נייר, מתכת, נורות ניאון שנשרפו, בגדים בלויים, מכשירי חשמל ישנים, סוללות ריקות, מתכת, תרסיסים ריקים.

קשה ומעמיס על סדר היום? תלוי בנקודת המבט. למי שמפנים את חשיבות שמירת סביבתנו, למי שמבין מה המחיר הנוראי שצאצאנו ישלמו, המטלה הופכת לחלק בלתי נפרד משגרה מתבקשת.

ומעניין לעניין באתו ענין

בואו נדבר על בזבז אוכל: הידעתם כי כ-2.3 מיליון טון מזון, בשווי של כ-19.5 מיליארד שקל, מושלכים לזבל? מדובר בכ-33% מהיקף ייצור המזון בישראל. במחדל אשמים מספר כוחות שוק: היצרנים, רשתות השיווק ועד למוצרים שנשכחים ונקברים אצלנו במעמקי המקרר ואז כמוכר נזרקים או הופכים לשאריות בצלחת הביתית. מזון המושלך לפח יוצר בזבז משולש: 1. המשאבים שנוצלו לגידולו; מים, קרקע, דשנים, אנרגיה וכוח אדם. 2. השינוע לנקודות המכירה ואלינו הביתה. 3. מזון שאינו נאכל יוצר 'פסולת' עליה דיברנו כבר. כ-45% מבזבז האוכל מתרחש אצלנו בבית.

ישראל 'זוכה' לתואר הלא מחמיא של הבזבזנית השנייה בגודלה בקרב המדינות המפותחות.

מה אפשר לעשות?

חייבים להגביר את המודעות למזון הרב שאנו משליכים. לקנות באופן יעיל וחכם יותר בסופר, לאחסן טוב יותר את המוצרים, להבין מה אומרים תאריכי התפוג הידעתם שתאריך התפוגה נקבע על ידי היצרן או בעלי הסופרמרקט, ויש לו קשר מועט לטריות המזון, ויותר לרצון לעודד קנייה נוספת. טריותו של מוצר יכול להיות בטווח של ימים או מספר שבועות לאחר התאריך המוטבע. אתם איתו? מבטיחה לחזור לנושא כי הוא בנפשי.

אור אין סוף

את הסיפור שלי אני שומר בליבי זמן רב, בעיקר בגלל הפחד מחשיפה, אך בתוך תוכי ידעתי שהוא חייב להתפרסם, גם בגלל שהוא נדיר ובלתי יאומן וגם בשל המסר האדיר שיש בו. אני גר ביישוב שנחשב בין היישובים העשירים במדינת ישראל. אני מתעסק בסחר בינלאומי ומעדיף שלא לפרט באיזה תחום. במהלך השנים נכנסתי לקשיים שלא באשמתי וכמעט פשטתי רגל. היו אלה ימים קשים מאד, כי במקום שאני גר בו אין לך קיום ללא כסף, ואני לא מדבר על אוכל וקורת גג. לא נפלתי עד כדי כך. החיים כאן הרגילים יקרים מאד. אנשים כאן חיים כאילו בעולם מקביל. ואם חגיגת יום הולדת לילד בן שלוש בכל רחבי הארץ עולה 150 שקל, כאן היא יכולה לעלות מאה אלף שקל ולא הגזמתי בכלל. אני כבר לא מדבר על בת מצווה ועל חתונה ועל מסיבה ועל ביגוד ועל נסיעות. אתה צריך לפחות שלוש מאות אלף שקל לחודש כדי שתוכל להישאר באותו חוג שנכנסת אליו. ויש גם חוגים של מיליון ויותר.

(במאמר מוסגר אני חייב לציין, שרוב בני האדם מקנאים בעשירים ואינם מעלים על דעתם שהלחץ הכלכלי של עשירים גדול פי כמה מהלחץ הכלכלי של רוב בני האדם. ככל שאדם עשיר יותר כבר נמצא מי ומה שמוציא ממנו את הכסף). בנאדם יכול למצוא עצמו מוציא על שעון סכום שיכול לפרנס משפחה ברוכת ילדים בבני ברק למשך שנתיים. לא שנה, שנתיים. על שעון. ולאחר כמה חדשים הוא יחליף אותו באחר. מסתבר שהאנשים שחיים הכי טוב אלה האברכים בבני ברק שחיים באופן מחושב. אינם מחפשים חיי פאר ובסופו של דבר דווקא הם מצליחים להיות בפלוס בבנק ואפילו לחסוך לילדיהם. איך אני יודע את זה? בהמשך תבין.

מהמקום שבו הייתי לפתע מצאתי את עצמי כמו כל אחד מתחיל לחשבן הוצאות חשמל ורכב, וחזקת נסיעות והוצאות. לאחר כמה חדשים כבר הבנו אשתי ואני שנאלץ לעבור מהמקום, לא רק בגלל הבית שהיינו חייבים למכור, אלא בגלל אותן הוצאות מוגזמות שחברים של ילדיי היו רגילים להם.

ובדיוק אז קיבלתי הצעה לעבוד אצל בן אדם צעיר עשיר מאד, שעסק אף הוא במסחר בינלאומי, אבל אם אני הייתי בדרגה של מיליונים הוא היה של מיליארדים.

מדובר באדם חרדי, שלמרות עושרו המופלג הוא מקפיד על קלה כבחמורה. הוא שמע עלי ממישהו והחליט להציע לי עבודה באחת החברות שלו.

כמובן שההצעה הזו הצילה אותי ממש. השכר החודשי שהציע לי היה אמנם פחות ממה שהייתי רגיל להרוויח, אבל היו אחוזים ובונוסים שיכלו להכפיל את השכר שהייתי רגיל אליו. ככה, רגע לפני שמכרנו את הבית ועברנו למקום אחר, כאילו ניצלנו מגורל לא ידוע ויכולנו להמשיך ברמת החיים שהיינו רגילים לה בלי לעבור ובלי לזעזע את עולמם של הילדים שלא ידעו דבר וחצי דבר ממה שעברנו.

התחלתי לעבוד אצלו. הוא היה מעסיק תובעני אך הוגן. הוא דרש נאמנות מוחלטת, יושר ושקיפות. הוא לא התערב בחיים הפרטיים שלנו אך ככל שזה נוגע לעבודה, הייתי חייב לתת את מלא התפוקה שלי (וזה היה גם האינטרס שלי, שכן ככל שהייתי טוב יותר קיבלתי אחוזים ובונוסים שהשתלמו לי).

אני חייב להוסיף כאן, שחלק גדול מהמסחר נעשה עם מדינות לא דמוקרטיות בלשון המעטה. מדינות שבראשן עמדו שליטים עריצים מאד. במדינות הללו היו סחורות שלא היו בכל העולם והבוס שלנו הצליח לקנות את אמונם של השליטים, לנהל מסחר חובק עולם ולהפוך לאיש עשיר בקנה מידה עולמי.

בחברה שלו מועסקים מאות עובדים ועשרות בכירים. מטבע הדברים שוחחנו אודותיו (אם כי נזהרנו שלא לגלות מידע עסקי אפילו זה לזה, זה היה אחד התנאים הכי חשובים: לא לדבר ולא למסור מידע. ראינו בני אדם שאיבדו משרה מאד מכניסה בגלל שטות קטנה שדברו, התגאו על איזו עיסקה שעשו או סיפרו על עיסקאות שאיכשהו נודע להם עליהן).

ברם, בחדרי חדרים עדיין הרשינו לעצמנו לשוחח, לא על סוסים, אלא על דברים גלויים לעין כמו כמה מיליארדים יש לו או על חיי הפרטיים.

מטבע הדברים מכיוון שהוא היה חרדי וכולנו חילוניים, ביקשנו לבדוק אם הוא באמת שומר מצוות כמו שהוא מציג את עצמו או שהוא רק תחפושת. (כדאי שכל חרדי יידע שחילוניים מסתכלים על הדברים הללו ויודעים את האמת).

במשך כל השנים קיבלנו כל הזמן הוכחות לכך שהוא באמת יהודי חרדי המקפיד על קלה וחמורה. ראינו אותו בכל מיני מצבים ובכל מיני ארצות, במקומות שאיש אינו יכול לראות אותו ובמצבים של אין ברירה - הוא תמיד התנהג כיהודי חרדי. לא הסתיר מעולם את הכיפה והציציות גם במקומות שכולנו חשבנו שעדיף להסתירם. כמו כן החיים שלו יחסית היו די צנועים. הוא התאים עצמו לגמרי לשכונת מגוריו בעיר חרדית, אמנם בבית

יפה ורחב ידיים, אך לא בשכונת יוקרה ולא בגינונים של עשיר בסדר גודל כמוהו. האמת שאם אתה רואה אותו הוא נראה אברך לכל דבר ועניין ואפילו בין הצנועים והביישנים בהם (ניגוד מוחלט להיותו איש קשוח וסמכותי בעסקים). זה תמיד עורר את תשומת ליבנו ואת התפעלותנו. האמת שהערצנו אותו.

ופעם אחת ישבנו כמה מנהלים ומישהו אמר משפט שציטט מהסופר ברנרד שו: לכל דבר יש מחיר. הוא ניסה לומר שכל בן אדם יעקם את העקרונות שלו בשביל סכום כסף כלשהו.

היה ביננו מנהל דתי שאמר: "זה די נכון, אבל אני אומר לכם שאדם שהוא ירא שמים לא יעבור על עיקרי מצוות הדת עבור כל כסף שבעולם".

התחלנו להתווכח. הוא טען שיש בתורה היתר לעבור עבירות במקרים של פיקוח נפש, פרט לשלושה איסורים שעליהם קיים כלל של "יהרג ועל יעבור". הוא אמר שברעיון גם בקרב הדתיים יהיו שיתפתו לעבור עבירה בעד כסף, אבל בנושא השבת למשל, גם במחיר גבוה מאד אנשים לא יחללו שבת, חוץ מאנשים חלשים מאד שאינם יראי שמים.

אנחנו לא קיבלנו את זה. "הכל טוב ויפה", אמרנו "אבל תמורת מיליון דולר יהיו שירשו לעצמם". הוא התעקש. "לא ולא".

העלנו לעשרה מיליון ולאחר מכן למאה מיליון ובסוף גם למיליארד. הוא נשאר בשלו. "מי שירא שמים לא יחלל שבת בעד שום סכום שבעולם", אמר.

"זה קל לך להגיד בתאוריה" אמרנו לו "במציאות זה לא יקרה". זה ויכוח שנחרט במוחי ולא חשבתי לרגע שיהיה אי פעם מציאותי. ובשבת אחת זה קרה.

בעוונותי הרבים קיבלתי טלפון בערב שבת מסגן שלי שליט אפריקני. אחד הגדולים שבהם שניהל מסחר של מיליארדי דולרים עם הבוס שלי. בחיים לא דיברתי אתו. רק עם הכפופים לו. "אני חייב לדבר עם הבוס שלך", הוא אמר.

חטפתי אלם. לא ידעתי איך אני מתחיל לומר לו שהבוס שלי לא מדבר בטלפון בשבת. "הוא לא כאן", אמרתי.

"אני יודע שהוא לא כאן", אמר הסגן. "ואני גם יודע שהוא לא מדבר בטלפון בשבת אבל כאן יש מקרה חירום והשליט רוצה לדבר איתו".

"התחלתי לגמגם. תראה, אני יכול להתקשר אליו. הוא לא יענה".

שמעתי קולות ואז השפופרת הועברה לשליט עצמו. "אנחנו יודעים שאתה גר ב... (הוא נקב בשם היישוב שלי) והבוס גר ב... (הוא נקב בעיר של הבוס). אנחנו לא סתם מתקשרים אליך. ניסינו להתקשר אליו. הטלפונים שלו כבויים. אנחנו יודעים שהוא לא מדבר בשבת לכן אני מתקשר אליך. אתה יוצא אליו הביתה ואומר לו לענות לטלפון בגלל מקרה חרום שמסכן הכל".

”ניסיון יפה מצדך, אמר. 'אהבתי את הקטע של התרומות. אבל צר לי, זה לא יקרה'”

”

בשלב זה הייתי בחרדה שלא נפגשתי בכמותה כל שנות חיי. "הוד מלכותו", אני אומר לו. "יש הוראה מצידו שלא להפריע לו בשבת בשום עניין...". הוא קטע אותי בזעם ואמר: "אבל כעת ההוראה ממני זה שתלך אליו ותאמר לו שאני יודע שהוא מקפיד מאד עם השבת, אבל שיבין שאם אני מתקשר אליו מדובר בסכנה גדולה. יותר מזה איני יכול לומר".

"בסדר הוד מלכותו", אמרתי. "אני אפר את הוראתו ואציית להוראתך. אני אצא אליו מיד".

וכך עשיתי.

יצאתי מביתי, נהגתי בפראות לעבר עיר מגוריו, אם זה לוקח חצי שעה ברגיל, כאן זה לקח רבע שעה בגלל הכבישים הריקים. הצלחתי להגיע למקום הכי קרוב לביתו שבו ניתן להגיע עם רכב ומשם רצתי במהירות לביתו.

השעה הייתה אחת עשרה וחצי בלילה.

נקשתי בדלת הכניסה. לאחר דקותיים פתח לי ילד בגיל 12. "אני חייב לדבר עם אבא".

הוא משך בכתפיו והלך לקרוא לאביו.

מיד שראה אותי הבין שלא סתם הגעתי. "קרה משהו?" הוא שאל.

"כן", אמרתי וסיפרתי לו על השיחה עם השליט.

הוא היה המום. כאילו ראיתי את גלגלי מוחו זזים.

"אבל הוא יודע שאני לא מדבר בשבת. למה הוא מנסה בכלל?" הוא שאל.

"הוא אמר לי למסור לך שהוא יודע שאתה לא מדבר בשבת ובכל זאת הוא מבקש ממך להתקשר אליו. הוא ציין שמדובר בסכנה".

הבוס שלי עצם שוב את עיניו למשך דקה.

"תראה", הוא אמר "אני לא יכול להתייחס לזה כאל פיקוח נפש. אני כאן וכך גם אשתי וילדיי. לא הוא ולא אף אחד יכול לסכן אותנו. זה לא מצדיק חילול שבת".

"אבל... אבל אולי זה המסחר. אולי יש שם הפיכה ואתה תפסיד את כל הכסף שלך".

פה הוא אפילו לא עצם עיניים. "אין שום היתר לחלל שבת בשביל ממון", אמר.

"זה לא רק ממון", ניסיתי לשכנע אותו. "זה כל הפרנסה שלך וגם כל התרומות שלך ושמעתי שאתה תורם מיליוני דולרים בכל חודש".

הוא הסתכל עלי וצחק צחוק מר. "ניסיון יפה מצדך", אמר. "אהבתי את הקטע של התרומות. אתה יודע איפה ללחוץ עליי, אבל צר לי, זה לא יקרה".

בשלב זה התחלתי לרעוד מפחד. לא יודע מה עבר לי בראש. בטח תחשוב שפחדתי על פרנסתי, אבל האמת שאפילו לא הייתי צריך להגיע לזה. המחשבה על שליט עוצמתי שאחראי על חלק ניכר מהונו של הבוס שלי, לא על כולו, מבקש ממנו דבר פעוט (בעיניי) והוא מתעקש, גרמה לי פחד ואימה. כאילו ראיתי מישהו

חומצה היאלורונית - זכרו את המונח!

גם אם שמות לוועזיים של רכיבים וחומרים לא מדברים אליכם, את שם החומצה הזו חשוב לכם לזכור.

מהי חומצה היאלורונית?

חומצה היאלורונית היא חומר יחיד במינו. החומצה מיוצרת באופן טבעי בגוף האדם ואצל בעלי החיים בצורת ג'ל סמיך. היא מולקולת ענק המורכבת מהמון אטומים והיא נוטה לחבור למולקולות דומות לה וכך ליצור מבנה אטומי גדול שיכול לספוח אליו כמויות עצומה של מים. בשל תכונה זאת היא ממלאת תפקיד מרכזי בשמירה על רקמת העור, העיניים והמפרקים.

תפקיד החומצה ההיאלורונית הוא להגן על העור, לרפד אותו ולמנוע ממנו להיפצע. ככל שיש ריכוז גבוה יותר של חומצה היאלורונית בין התאים, כך ייראה העור צעיר, תפוח וחלק יותר, וכן יהיה בעל לחות מאוזנת ונטייה להחלים במהירות מפציעות ומזיהומים.

החומצה ההיאלורונית הנמצאת במפרקים משמשת נוזל סיכה בין סחוסים המפרקים, ומונעת מהם להיפגע בתנועה או בשל נשיאת משקל הגוף. בנוסף, החומצה ההיאלורונית היא הרכיב העיקרי בגלגל העיניים והיא אחראית לצורתו האופיינית.

הסגולות הרפואיות של החומצה ההיאלורונית מוכרים לרפואה, ובכל שנה מתגלים עוד ועוד שימושים חדשים בה והשימוש בה נפוץ ברפואה ובקוסמטיקה. אחד השימושים הנפוצים בה היא בעיכוב תהליך ההזדקנות של העור ויש רבים הרואים בה התגלמות המונח "מעייני הנעורים". עד לסוף שנות התשעים יכלו להפיק אותה רק מן החי (מכרבות של תרנגולות), ובגלל איכותה הירודה וריבוי האלרגנים המצויים בה מיעטו להשתמש בה. מאז התחילו להפיק חומצה היאלורונית שלא מן החי (לרוב באמצעות תרביות חיידקים), הייצור שלה נעשה נקי וטהור יותר, והיא אינה מכילה שרידי חלבונים או רעלנים.

שימוש בחומצה ההיאלורונית בקוסמטיקה:

מילוי קמטים ומזותרפיה

כיום אחד השימושים הידועים והפופולריים ביותר של החומצה ההיאלורונית שייך לרפואה האסתטית: מילוי קמטים והאטת תהליכי ההזדקנות של העור. באמצעות הזרקה מקומית ונקודתית של חומצה היאלורונית אפשר למלא קמטים, לתקן סימני גיל נוספים במהירות ובצורה בטוחה יחסית. בזכות תכונות אלו הפכה החומצה ההיאלורונית לכלי יעיל ומרכזי בתחום האנטיאייג'ינג. אף טיפולי מזותרפיה עליהם הרחבנו רבות הינם החדרת חומצה זו לשכבת האפידרמיס על מנת להאט את קצב הזדקנות העור.

רכיב חשוב בתכשירים קוסמטיים

חומצה היאלורונית בעלת משקל מולקולרי קטן נעשתה לאחרונה רכיב מרכזי בתעשיית הקוסמטיקה העולמית. היא משפרת שיפור ניכר את יכולתו של העור להכיל מים, וכתוצאה מכך משפרת את מראה העור באופן ברור ונראה לעין. כיום, רבים מתכשירי הסרום הקוסמטיים, הקרמים ותחליבי הלחות המתקדמים מבוססים על שיעור גבוה של חומצה היאלורונית. בדרך ברכיבים- ככל שהחומצה מופיעה במיקום התחלתי יותר כך יובטח שהיא תופיע בריכוז משמעותי ויעיל בתכשיר. החומצה קיימת אף בתכשירי איפור ייחודיים. החומצה משמשת לטיפול בעור הקרקפת והשיער.

שאלות ופרוט בעיות ניתן לשלוח

לפקס: 1532-5703580

או לכתובת: orlyfriedman3@gmail.com

נא לציין בתחילת השאלה 'עבור מדור קוסמטיקה'.

מומלץ לצרף לפניה מספר טלפון על מנת שמוכל לענות על שאלות שלא מתפרסמות

שמתגרה בגורל שלו.

"תגיד" אמרתי. "אין איזה היתר על פי התורה על מעל מיליארד דולר? אני יודע?"

פה הוא אפילו לא ענה לי. רק צחק כדי להסביר לי שהשמעתי זה עתה בדיחה. ואז החל להעלות מחשבותיו בקול: "האמת שיש כאן רב כמה רחובות מכאן שאני יכול לשאול אותו". "יופי" אמרתי. "אם יש שאלה אז שואלים רב" (הייתי כמו טובע שנאחז ברב...).

"אבל אני אפילו לא אלך לשאול", הוא אמר.

"למה?" שאלתי, "למה?"

וכאן הוא ענה לי תשובה שלא אשכח לעולם:

"כשיהודי רוצה להתיר לעצמו משהו, הוא הולך לרב. אבל אני לא רוצה להתיר לי את העניין הזה. אני ומשפחתי בטוחים. וכעת נשארה השבת. כל השבוע אני ממתין לה בציפיה. היא שומרת עליי יותר משאני שומר עליה ואני לא מדבר על עסקים אלא על המשפחה שלי. כעת הפרעת לי לבחון את הבן שלי, אז ברשותך זה מה שאתה הולך לעשות." "אני לא מרשה לך להתקשר אבל אם הוא יתקשר ואתה תחליט לענות, אתה תגיד לו שלא הייתי בבית ושבנייתי לא ידעו איפה הלכתי. אנחנו לא נתגרה בו, אבל לדבר איתי הוא לא יוכל בשבת".

הוא הודה לי ואז קרא לי שוב: "ואני מבקש ממך בפעם הבאה שלא לחלל שבת בשום דבר הקשור אלי. זה גורם לי המון צער. אני מבטיח לך ותסמוך עליי שלא תיגרם לך שום רעה ושחלילה לא אבוא אליך בטענות אם תימנע מלבוא אלי. תמיד תוכל לשנות מפני דרכי שלום ולומר שהלכת אלי ולא הייתי בבית. שבת שלום".

חזרתי משם אפוף מחשבות. סיפרתי לאשתי ולילדיי את הקורות אותי ואמרתי להם: "אני מעריך את האיש הזה ומקנא בו קנאה גדולה. הוא יושב ובחן את הילד שלו ויש לו המון ילדים, ואני, הילד שלי צריך להתחנן אלי שאזוז מהפלאפון שלי. כאן היו לי דמעות בעיניים. אני רוצה לחשוב מה לעשות בנידון".

מוצאי שבת הגיע.

השליט התקשר לבוס שלי בחרי אף וזעם. איני יודע מה ענה לו וכיצד יצא מזה. אני רק יודע שהעסקים לא הופסקו, ואם אתה שואל אותי, התלות של השליט בבוס שלי רק הלכה וגברה מאז. אני חושב שאני במקומו הייתי מעריך בנאדם שמוכן לזרוק את כל העסקים שלו בשביל עיקרון דתי.

ואני?

הסיפור הזה חולל בי ובמשפחתי שינוי.

בהתחלה זה היה רק עניין השבת. החלטנו להקדיש את השבת לילדים, בלי פלאפונים, בלי מסכים, בלי כלום.

אבל אחר כך הבנו אני ואשתי (האמת, זה החל מצד אשתי), שזה לא באמת יחזיק מעמד אם זה לא יעוגן במשהו גדול מאיתנו. באמונה שהכל מא-לוקים, כל הטוב שיש לנו והחיים עצמם. לאט לאט התחלנו להתקרב וכיום אמנם עדיין איננו חרדים, אבל אנחנו שומרים תורה ומצוות, מתפללים וחובשים כיפה ואת ילדי העברתי לחינוך דתי בבית ספר שייסד הרב שטינגמן.

בינתיים אנחנו כאן, בישוב זה, אבל כמו שזה נראה לא נישאר כאן הרבה זמן, עוד דרך ארוכה לנו - אבל לפחות הכיוון ברור.

יש אור גדול וחזק שמכוון אותנו ומאיר לנו את הדרך. אור אין סוף. אורה של השבת.

הסוד שבגיזרה

שנים של הוראת גזרה ותפירה מקצועית, ותק ועבודה עם ציבור תלמידות מכל רחבי הארץ, הניבו את הנוסחה המבטיחה לתפירה המצליחה. ההכרות הקרובה עם ציבור הנשים הרחב שאינן מוצאות לעצמן בגד הולם לרכישה ופונות ללימוד תפירה, אחרות בעלות מבנה מיוחד, שהתפירה היא המענה היחיד למידותיהן או אחרות שמחפשות את הטופ שבטופ, כל אלו יצרו את הרקע לגזרה מושלמת והתוצר שלפנייך, הייא תוצר של נסיון עתיר ידע שנצבר לאור הכרות זו. הגזרה בנויה מ-6 שיטות, כאשר ג.ר.ש לפי שיטה א, אורך מתפר קדמי לפי שיטה y. כוללת 2 ערכות, הכנסת שרוול בקלות, כמעט ללא מדידות, והוראת לתפירת סריגים.

נתפרו עשרות דגמים עד שהגענו למוצר המצליח. הגזרה מוכיחה את עצמה כבר 17 שנה! המוטיב העובר לאורך הערכה כולה דוגל בשיטה כי הזמן והמקום לשינויים ולתיקונים הוא בגיזרה ובדיעבד לאחר התפירה ובעזרת כללים ברורים, אך עם זאת פשוטים ליישום, תוכלי אף את לתפור בהנאה מכל גזרה שתחפצי.

מי לא מכירה את סטייליש?

חנות האיפור האהובה והמובילה המציעה קונספט ייחודי של התאמת איפור וטיפוח מהמקצועניות בתחום בשירות אישי ופרטני ובמחירים הכי זולים. אז מה חדש בסטייליש?? מותג האיפור איב סן לורן הגיע בבלעדיות עם מוצרי יוקרה איכותיים וייחודיים. מותג האיפור המקצועי מקס קובר הגיע גם הוא לסניפי הרשת ומציע מוצרי איפור מקצועיים ברמה גבוהה ובמחירים נוחים במיוחד. בנוסף הגיעו בשמים ייחודיים ומארחי מתנות. כל זאת בנוסף למותגים הקיימים: קליניק לנקום, גרנטיק, מאזו אסתתיק, דרמיס, אסתי לאודר לוראל רבלון רימל לונדון עפרה מלאוויז יוסי ביטון ועוד מגוון ענק מהטובים בעולם. אשדוד: סטייליש by סגול חלפאת 2 בית שמש: נחל שורק 31. רמה א ירושלים: שמגר 12 מתחם תנובה בני ברק: סטייליש Pro סניף הדגל למאפרות בלבד.

חברת 'מיניליין' היבואנית והמשווקת הרשמית של חברת 'אלקטרוולוקס' בישראל, מגישה טיפים לרכישה מייבש כביסה

- העדיפו מייבש בעל משקל הטענה שווה למשקל הטענת מונחת הכביסה שברשותך.
- בחרו את סוג המייבש המתאים לכם מבחינת התנאים הסביבתיים, במקומות בהם אין אפשרות להוצאת צינור הפליטה החוצה, בחרו במייבש עם מעבה.
- מייבש כביסה הוא זולל חשמל ידוע, העדיפו לרכוש מייבש חסכוני בחשמל מסדרת **heat pump** הפועלת על ידי משאבת חום, חסכוני בחשמל והטכנולוגיה היחידה עם דירוג אנרגטי **A**.
- אם אתם נוהגים להשתמש במייבש באופן קבוע בכל עונות השנה, רכשו מייבש בעל חישנים לייבוש ושמירה על הבגדים

טיפ חשוב! מייבשי הכביסה של 'אלקטרוולוקס' **HEAT PUMP** צורכים עד 60% פחות אנרגיה בהשוואה למייבשי כביסה רגילים, זאת ועוד, למייבשים אלו תכנית ייבוש מיוחדת לפרטי צמר המבטיחה טיפול עדין ומוצלח ביותר שאף זכה בפרסים בינלאומיים בגין כך, תוף משי עדין, מגוון תכניות אוטומטיות ורמות ייבוש שונות ונפח ענק של עד 9 ק"ג של כבסים! כאשר המייבש מתאים אוטומטית את מנך התוכנית וצריכת החשמל למשקל הכבסים שהכנסת.

חברת 'מיניליין' הינה היבואנית הרשמית של מותג 'אלקטרוולוקס' בישראל ומתמחה ביבוא, שיווק והפצה של מותגי חשמל מובילים לבית ומציעה מייבשי כביסה חדשניים ומתקדמים המאופיינים באיכות, חדשנות וטכנולוגיות עלילת המבטיחות תוצאות נהדרות.

חפשו את הסממנה של 'מיניליין' על מייבשי הכביסה אינוונטר של 'אלקטרוולוקס' ותיהנו גם אתם מחוויית קנייה בטוחה. ניתן להשיג בחנויות החשמל המובחרות.

תמיד חיפשת את המיקאפ המושלם?

את חייבת לנסות את סדרת המיקאפים **VELVET TOUCH** מהמותג המקצועי **MAX COVER**! מיקאפ במרקם קליל ונעים בעל כיסוי גבוה ומחזירי אור למראה עור מושלם. **טיפים להנחת מיקאפ מושלם באדיבות MAX COVER:** לפני הנחת המיקאפ הקפידו להזין את הפנים בלחות או בסרום מזין. הניחי מעט מהמיקאפ בטפיחות על עור הפנים ולאחר מכן פתחי אותו כלפי חוץ בעזרת מברשת מקצועית על מנת לתת נקודות אור, הניחי קונסילר מסדרת היילטר באיזורים הגבוהים. את מוצרי האיפור של **MAXCOVER** ניתן להשיג בחנויות המקצועיות בלבד.

אמת או חובה

מ. קינן • פרק 8

תקציר: פנחס ושאל, שני משגיחי כשרות שנשלחו מישראל להודו, עוזבים בחיפזון את המפעל בו עבדו, לאחר שהם מגלים כי חותמות הכשרות זויפו. בדרכם חזרה למומביי הם מוצאים תינוקת בת יומה מונחת בין השיחים. ג'ארנייל, בן הלווייה של שני המשגיחים, מחווה את דעתו שהתינוקת ננטשה על ידי הוריה, שחשים כי אין להם את הכסף הדרוש כדי לגדל אותה ולחתן אותה בכבוד. כיוון שתחנת המשטרה הקרובה רחוקה מהם מרחק עצום, והתסבוכת במפעל השמן גורמת להם לחשוש מפני המשטרה המקומית, מחליטים השלושה לנסוע אל הכפר הסמוך כדי להשיג חלב להאכיל את התינוקת.

ולאחר שהם מקרבים את המכונית אל גדר הבוץ המקושטת בסמלים הינדיים מוזרים, הגורמים לשני משגיחי הכשרות להרגשה בלתי נעימה, מחלף הסיקי את הגזיה ממקומה, ומציב אותה במרכז החצר. ובעוד הכל בזהים בשאל הטורח מסביב לגזיה וממתין להתחממותו של החלב, משמיע ג'ארנייל נאום באוזני מעגל האנשים הבוחנים בסקרנות את שני הזרים והתינוקת שאיתם, ובו הוא מספר להם על הצורך החיוני בסינון מי השתיה דרך שבע שכבות כותנה, הרתחת חלב לפני השתיה ורחיצת ידיים לפני הסעודה. אבל מפניהם המשועשעות של העומדים סביבם ניכר כי הם אינם לוקחים את דבריו ברצינות רבה מדי. הסיפורים האלה, שאוהבות האימהות מחוץ להודו לספר לילדיהן לפני השינה, לא מפחידים אותם בכלל.

כדי לפסטר חלב אין צורך להרתיח אותו, אבל לשאול אין כל רעיון כיצד יידע שהחלב הגיע לטמפרטורה של שבעים ושלוש מעלות, כנדרש, והוא ממתין עד שיתפחו בו בועות המבשרות כי הנוזל הלבן הגיע לטמפרטורת הרתיחה. ולאחר שהחלב רתח, סוף כל סוף, הוא מוהל אותו בחמישים אחוז מים מינרליים רק כדי לגלות כי הוא עדיין חם מדי.

כשילדיו של שאול מעוניינים לקרר את כוס השוקו שלהם - הם מכניסים אותה למקפאי, אבל סבתא שלו הייתה מעבירה את הדייסה שהכינה לו מכלי אל כלי, בזרם יציב ודק, והדייסה הייתה מתקררת בסופו של דבר... וכך בעוד התינוקת נושאת את קולה ברמה, ומתקשה להתאזר בסבלנות ולהמתין להתקררותו של החלב שלה, הוא מעביר את החלב החם מכוס חד פעמית אחת לשנייה, פעם ועוד פעם, לעיני כל הקהל הנותן בו מבטים שקטים ומתפעלים, כאילו ביצע עתה פעולת קסום ובלתי מובן.

"כמה זמן זה עוד ייקח?" פנחס מניע את התינוקת הנה והנה בחוסר אונים, "הרבה זמן לדעתך?"
"אין לי מושג". היום היה ארוך ומתיש, מכל בחינה, ושאל חש כי ההתמודדות הנוכחית גדולה מעט ממידותיו, "אני אגיד לך כשאדע".

התינוקת צורחת, וג'ארנייל מביט בשניהם במבט שכבר אינו משועשע, "אני לא יודע מה הגישה שלך לגבי תינוקות שתחת אחרייתך", הוא אומר בעייפות, "אבל אולי פשוט אחפש כאן איזושהי אמה שתסכים לקחת את התינוקת הזו ללילה אחד תחת אחרייתה?"

הקטנה, הרכה, לידי של שותפו למסע. "יד מתחת לעורף", הוא מזכיר, ונשמע לעצמו כהעתק גברי של ריקי אישתו, "היא עוד לא יכולה להחזיק את הראש בעצמה".
ג'ארנייל שולח לעברם מבט מן המראה. "בואו נזדרז", הוא אומר, "לא יפה לעכב את הקהל. וחוף מזה, שאתם רוצים להתפלל מנחה".
הטיעון האחרון, יש לציין, משכנע למדי.

מעגל הגברים מקבל אותם בדממה עמוקה ושוקת, ומאזין בכובד ראש ובפנים חסרות הבעה לנאומו הקצר של ג'ארנייל, שמסתיים בתנועת יד לעברם של פנחס החיור קימעא, המאמץ אל ליבו את התינוקת.
"תהנהן", מציע לו שאול חרש, "אתה יודע, כמו שההודים עושים".

ההנהון מקים לתחיה את קבוצת הגברים העומדים מולם, הופך אותם מבובות שעווה דוממות לאנשים חמים ומלאי רגש, הטופחים על גבו וזרועותיו של פנחס, בניסיון להביע את תנחומיהם ואהדתם.
"הם שואלים איזו עזרה אתם צריכים", אומר ג'ארנייל, "ומשתתפים מאוד בצערך, פנחס. אני מבקש מהם חלב לתינוקת ומקום לישון, יותר מזה אני לא חושב שאנחנו צריכים, לעת עתה".

"אני רוצה לראות את החליבה", ממחר שאול לומר, "זה עניין דתי, תמצא איך להסביר להם את זה, בבקשה".
"אתה רוצה לראות את החליבה בשביל הילדה?" תוהה פנחס חרש, "מה העניין?"
"העניין הוא הסיר שלנו", משיב שאול בלחשישה משלו, "נצטרך לפסטר עבורה את החלב".

הבקשות שמשמיע ג'ארנייל מתקבלות בהנהוני ראש נמרצים, המביעים את נכונותם הרבה של תושבי הכפר להגיש להם עזרה, וגבר הודי במיטב ימיו, אווז בזרועו של שאול בהבעת בעלות ולוקח אותו לחפש אחר פרה.

סכום הכסף המכובד שמציע ג'ארנייל תמורת קורת גג, משכנע יותר מאדם אחד לפנות עבורם את ביתו. והזמן שנדרש כדי למלא את בקבוק המים המינרליים שלהם בחלב, נדרש כדי להגיע לפשרה, והקבוצה כולה, מאה וחמישים איש בערך, מלווה את ג'ארנייל בדרכו לראות את שלושת הבתים המוצעים, ולבחור את הנקי והמאוורר שמכולם.

כל כך! פנחס אינו מקבל את המצב באותה השלמה כמוהו: "למה להגיד דברים רעים?" הוא פוקק, "למה לפתוח פה לשטן? למה שאני אסכים לשחק את התפקיד הזה, אי אפשר היה פשוט לספר את האמת ולבקש עזרה?"

השור פוסע לאיטו בין שדות הדוחן, שגובה שיבוליהם כגובה קומתו של אדם, והמכונית משרכת את דרכה אחריו.
"אף פעם אי אפשר לדעת כלום על בני אדם", ג'ארנייל משלב את ידיו מאחורי עורפו ומחזיק את ההגה בעזרת ברכיו, "אם למשל הסבאליה הזו החליט שהנכד או הבן שלו לא צריך עוד בת, יהיה טיפשי להפוך אותו לאויב שלנו תכף ומיד על ההתחלה. אבל אם זו התינוקת שלכם, אתם לא מאיימים על אף אחד. אתם גם לא מכריזים על אף אחד כאכזרי או רשע. מקסימום, אם מישהו שם יתחרט, הוא תמיד יוכל להציע לכם לקחת מכם את התינוקת ולגדל אותה כאילו הייתה בתו הקטנה".

הם שותקים, וג'ארנייל אינו מתרגש משתיקתם הארוכה. כשהוא מזמזם לעצמו שיר הודי רגוע, הוא מנווט את הרכב על פי קצבו המתון והמהורהר של השור שלפניו. קצב נינוח עד כדי כך שהאנשים העובדים בשדות הדוחן ומבחינים במכונית העושה את דרכה אל הכפר ממהרים ורצים לפנייהם לבשר לכל את החדשה המרעישה.

הכפר מורכב מרחוב אחד, ובו בקתות עגולות עשויות בוץ חום ומעוטרות בחלונות עגולים שגגותיהם נראים כגבעות קטנות של עשב צהוב. וכל תושביו, ואולי גם כמה תושבים מכפרים סמוכים, מתאספים בו כעת כדי להקביל את פני הזרים.

"הגענו", ג'ארנייל מדומם את המנוע ומכריז את המובן מאליו, "מי האבא, חברים?"

פנחס לא אבא. מעולם לא היה. ולא נראה לשאול הוגן להעניק לו לראשונה בחייו את התואר הזה כשהוא כרוך בסיפור כזבים ובתינוקת הודית קטנה. "אני מוכן", הוא אומר, "כלומר - לא הייתי נכנס לשקר הזה מלכתחילה..." פנחס מרים אליו את עיניו: "זה בסדר", הוא אומר, "אני מצאתי אותה, ואני נוטל עלי את האחריות המלאה. תביא אותה".
שאול אינו שלם עם עצמו כאשר הוא מעביר את החבילה

תאו ענק, בעל קרניים מעוקלות, הוא הסימן הראשון לכך שהם נמצאים בדרך הנכונה. שכן לגופו של השור רתומה עגלה גבוהה, שצורתה כצורת סלסלה, ועל מוט המונח על צווארה של הבהמה, יושב איש קטן, בעל שיער שיבה ופנים מקומטות כאגוז, שאינו מתרגש כלל מהופעתה של המכונית הירוקה וגם לא מן הצפופים שמשמיע ג'ארנייל המנסה לגרום לו להזיז את השור והעגלה אל שולי הדרך.

"הוא מעשן", אומר לבסוף ג'ארנייל ומניח לצפצפה, "יזוז כנראה כשיגמור את הסיגריה. ואין לי עניין להתווכח איתו ולעשות לו מצב רוח רע". הוא משחרר את חגורת הבטיחות שלו, ומסתובב אליהם, "אני יוצא לדבר איתו רגע, תישארו כאן".

ג'ארנייל, עם כל גובה קומתו, מגיע רק לגובהם של גלגלי העגלה, והזקן הקטן בעל פני האגוז מביט בו מלמעלה למטה, ומשוחח איתו מתוך עליונות שוודאי חש קיסר הודו כאשר פגש את אחרון נתיניו. רגע או שניים של שיחה חולפים, וג'ארנייל משתחל חזרה למושב הנהג, "אמרתי לו שאשתך מתה", הוא מבשר מבלי להביט בהם, "וישיש לך תינוקת בת יום ואתה צריך עזרה".

"אמרתי לו מה?" שואלים שניהם במקלה.
"תבחרו אשתו של מי", ג'ארנייל מתניע את הרכב, ומתחיל להתנהל באיטיות אחר השור והעגלה, "אבל אשתו של אחד מכם מתה -"
"חס ושלום".

"חס ושלום", מסכים ג'ארנייל, "והשאירה אותו עם תינוקת בת יום, ככה שאתם צריכים עזרה".
שאול מביט בפנחס, וזה האחרון מושך בכתפיו ומנענע את ראשו בחוסר אמון והשלמה. "למה... היית צריך להגיע לזה?" הוא שואל, מביט בעורפו של ג'ארנייל, ובזנבו המתנופף של השור הפוסע כמורה דרך לפניו.

"למה, באמת, לדעתך?" מתעניין ג'ארנייל, "יכול להיות שבגלל שיש לנו כאן ברכב תינוקת בת יום, שאתם מנסים להתנהג כמו אבא ואמא שלה, ואנחנו ב-א-מ-ת צריכים עזרה?"

שאול נאנח, את הראש ההודי, כבר הבין מזמן שלא יצליח להבין לעולם. אבל ג'ארנייל היה - באחוז ניכר מן הזמן מערבי

תקציר: הקבלן הערבי מגיע לאיים על יוסי וינשטיין שיחזיר את החוב. ביילי לוריא נמצאת בחופשה בירושלים כדי להתאושש מהשוד שבעקבותיו נפצעה והתאלמנה.

14

ליבי קליין כי אבי ואימי

לפני שמפזרים את הקקאו". סבתא לוקחת גם לעצמה פרוסת עוגה. "את זוכרת את אמא שלך, ביילא?"

"לא כל כך. לא מספיק". היא מצטערת. "כמה זמן היא הייתה חולה?"
"כמה חודשים. זה מה שידענו, בכל אופן. אחר כך אבא שלך סיפר לנו שהיא כבר שנתיים ידעה שמשוהו קורה לה ולא רצתה להדאיג אף אחד."
"אני הייתי בת חמש. אני לא זוכרת כל כך הרבה, אני רק זוכרת שהביאו לי הרבה מתנות, ושהשכנות הכינו הרבה אוכל טעים, בכל מיני טעמים שלא הכרתי קודם, עם תבלינים". ביילי עוצמת עיניים בלי לשים לב. "ואני זוכרת שדיברו על 'בית החיים', ולא הבנתי מה אמא עושה שם, אם היא מתה בכלל. בעיקר אני זוכרת שאבא בכה. בכה הרבה, עם דמעות. וגם הבנים, חזקי ומנחם בכו. וסבא ועקיבא. בתיא לא כל כך בכתה. רק במיטה, בלילה". ביילי פוקחת את העיניים, סבתא שלה מחייכת. "מה? זה רק עצוב. מה יש לחיך?"

"מעניין לשמוע את זה מנקודת המבט שלך. אני הייתי כל כך המומה והלומת צער שבכלל לא שמתי לב שהיה אוכל. ולא ראיתי מי בכה וכמה, כי העיניים שלי היו מלאות דמעות כל הזמן, עד שחשבת שאני כל החיים אראה ככה מטושטש". סבתא צוחקת ודומעת. "אבל בסוף הדמעות התייבשו. לא הייתה להן ברירה. אבא שלכם היה איתכם כאן, ארבעה יתומים חמודים ומבולבלים, והייתם צריכים הרבה שמחה מסביבכם, לא דמעות."
"את התקופה הזו אני דווקא זוכרת מצויין. את האוכל שלך, והעוגות. והפיצוחים שסבא היה קולה בתנור. היה לי טוב אצלך". ביילי מתרפקת על הזיכרונות.

"ולי היה טוב איתכם. מילאתם את הבית ברעש ובשמחה, והעסקתם אותי עד מעל לראש. אם לא הכתפיים השמוטות והמבט העצוב של אבא שלך, הייתי יכולה לחשוב שאמא שלכם בבית החלמה". היא נאנחת. "אז התחלתי להכין את העוגה עם הריבה, כמו שאמא שלכם הכינה. שתרגישו בבית".
"הרגשנו". ביילי מלטפת לסבתא שלה את היד. "ואני עדיין מרגישה כאן בבית. יש כאן משהו שאין בשום מקום אחר". היא מודה.
"יש כאן לב, ביילא. וכשיש לב, מרגישים". היא קמה מהכסא החורק, ניגשת לקומקום שסיים לרתוח. "את שותה תה, ביילא?"
"אם את מכינה, אני שותה". ביילי מנגבת את הפה במפית.
סבתא מבחינה שביילי מקמטת את המפית ביד ימין שלה. "אני רואה שפחות כואב לך כבר, נכון?" היא מניחה על השולחן שתי כוסות תה מתוקות.

"כן. הרופאה אמרה שכלל שהזמן יעבור זה יהיה יותר טוב, אבל לא האמנתי לה. כי בהתחלה זה בכלל לא השתפר, רק נהיה יותר גרוע. אבל עכשיו אני ממש מרגישה שיפור. תראי". היא מקפלת קצת את המרפק, למרות שכואב לה. ואז מיישרת, סוגרת את היד לאגרוף. "בשבוע שעבר לא יכולתי לסגור את היד".

"חסדי השם, ביילא. הוא רצה להרוג גם אותך, המנוול. הוא לקח לך את הבעל הצדיק שלך, וגם את היד שלך הוא רצה לקחת. אבל את תשקמי את כל מה שהוא רצה להרוס. את תראי לו מה זה. יהיה לך בעל צדיק ומתוק, ואת תהיי כזאת אמא טובה, וכזאת בלבוסטע לתפארת, שאף אחד לא יוכל לנחש שקליע של שייגעץ מרושע ריסק לך את היד".
"אמן". ביילי משפילה את המבט.
"למה את עונה כזה אמן מסכן, ביילא? מה קרה?" היא מרימה לה את הסנטר.

"מי ירצה אלמנה נכה, סבתא?" לצערה היא מודעת למציאות.
"מי שיש לו קצת שכל בראש, ועיניים בריאות שיראו מי את באמת, מעבר לכל התארים שהדבקת לעצמך". סבתא גוערת בה בחיך.
"יהיה מישוהו כזה?" ביילי תוהה.

"יהיה. בטח שיהיה". סבתא יודעת שיהיה, ברור לה. היא מנסה לחשוב על רעיון, אפילו רק כדי להוכיח לעצמה שהיא צודקת. וכשרעיון מבריק לה, היא כמעט קופצת מהמקום. לא מבינה איך המחשבה הזו לא עלתה לה בראש לפני כן.

"כן. הגיע אתמול בשתיים וחצי בלילה, הבהיל את אשתי פחד מוות, ואחרי כמה נזיפות וצעקות הוא גם עיקם לי את היד ככה רציני". גל של כאב מזכיר לו כמה שזה רציני.
"פושע מרושע!" מוישי מתרגז. במפתיע, בפעם הראשונה מתחילת השיחה. "התקשרת למשטרה, כן?"
"לא". יוסי מניד בראש.
"למה?" מוישי לא מצליח להבין.
"לא יודע למה".
"אז תתקשר. אני אשמח לדעת שמישהו שניסה לגנוב ממני כזה סכום, יקבל את העונש שמגיע לו".

"ואני? מה איתי?"
מוישי חושב. יוסי רימה אותו, נכון. ומצד שני, הוא באמת לא יכול להבין מה זה להיות לחוץ בכסף, יוסי צודק. "אני פשוט לא אוכל להלוות לך יותר כסף, חבל".
"צודק". יוסי מבין את מוישי לגמרי. גם הוא לא היה רוצה להלוות כסף למישהו שמעל לו באמון. "אני באמת מבקש סליחה, מוישי".
"אני סולח". הוא לא רוצה להמשיך לכעוס על יוסי. "אבל כשאני חושב על זה, הייתי מעדיף לא לדעת שזה אתה. חבל שסיפרת לי".
הוא לא רוצה שישקרו לו. אבל האמת לפעמים כל כך כואבת, שאולי עדיף לא לדעת אותה.

"שלום, סבתא". ביילי פותחת את הדלת, סבתא מסיימת פרק תהילים, נושקת לספר וקמה מהכורסא.
"ביילא, איזו הפתעה נחמדה ומשמחת". סבתא מנשקת אותה.
"אני עדיין מפתיעה?" ביילי נהנית מהמחמאה.
"בטח. כל כך הרבה שנים לא היית כאן, ופתאום לזכות לראות אותך כל יום?"
"בהתחלה בכלל לא רציתי לבוא. פחדתי מהטיסה, ואיך יהיה להיות רחוק מהבית. אבל אני כל כך שמחה שבאת". היא מחבקת את סבתא שלה.

"גם אני שמחה שבאת". פעמון התנור מצלצל. "ואיך ידעת בדיוק מתי לבוא?"
"לפי הריח". ביילי צוחקת. הולכת אחרי סבתא למטבח.
"אני מקווה שהפעם לא התבלבלת בדרך". סבתא מוציאה תבנית של עוגת שמרים ריחנית ומניחה על הכיריים הישנות.
"בתיה התקשרה לעקיבא לפני שיצאתי, שיחכה לי על הרחוב ויראה לי את הדרך". ביילי מגישה לסבתא סכין.
"עקיבא ליווה אותך ולא עלה לאכול חתיכת עוגה? איך יכול להיות?" סבתא מתפלאה.

"לא יודעת". ביילי מושכת בכתפיים. "אולי התבייש ממני".
"מי שמתבייש מתייבש. הפסד שלו". סבתא מניחה לפני ביילי צלחת עם פרוסת עוגה חמות ונוטפות שוקולד. "תעשי ברכה, מיידעלע".
ביילי לוקחת חתיכת עוגה עם מפית, מברכת ונוגסת. השוקולד מתוק וחס, עם טעם עדין של ריבה, ואפילו קצת קפה היא מזהה שם. "אני מכירה את העוגה הזאת".
"מאיפה?" סבתא מחכה לשמוע. היא יודעת מאיפה.
"לא יודעת". היא נוגסת עוד טעימה, מגלגלת על הלשון. "אני כן יודעת". היא בולעת.
"כן?"

"אמא שלי הייתה מכינה אותה. נכון?" ביילי מסתכלת לסבתא בעיניים. הן מקומטות, עייפות. ראו הרבה ובכו הרבה בשבעים וקצת השנים מאז נפקחו לראשונה.
"נכון. היא למדה ממני להכין את העוגה הזאת, אבל בסוף הכינה אותה עוד יותר טעים ממני. היא לימדה אותי למרוח ריבה על הבצק

"יוסי, מה קורה?" מוישי יושב מול הגמרא הפתוחה כבר יותר מחצי שעה. יוסי התחיל להגזים עם האיחורים שלו.
"אני מגיע. חצי דקה אני שם". הוא מנתק, מכניס את הנייד לכיס. רק בחמש בבוקר הוא חזר הביתה מ"טרם", והיה חייב לישון קצת ולנסות להירגע.
הוא חוצה את הכביש, ונכנס לכולל. ניגש למקום שלהם. "בוקר טוב". הוא נעמד מאחורי מוישי.
מוישי מסתובב אליו. "מה קרה לך ביד?" גבס לבן וטרי עוטף את יד ימין שלו.
"שבר". הוא מתיישב, מניח את הכובע על השולחן.

"מה? איך?"
"סתם, נפלתי". נפלתי חזק, שיקרתי לחבר, הסתבכתי עם ערבי. באמת נפילה רצינית.
"כואב?" מוישי מתעניין.
"האמת שכן, וזה גם כבד ומציק, ועוד בחום הזה".
"מסכן". מוישי חושב על החום יותר מאשר על הכאב. "אבל איך זה קרה? החלקת?"

יוסי מדפדף בגמרא הלוך ושוב. לא עונה. בסוף הוא מרים את העיניים אל מוישי. "אתה יכול לצאת איתי רגע החוצה?"
"אתה צריך עזרה במשהו?" אולי הוא לא הצליח להניח תפילין ככה?
"אני רוצה לדבר איתך רגע". הוא מרגיש שהוא כבר לא מסוגל יותר לשבת מול מוישי וללמוד גמרא כמו איזה צדיק תמים בעוד שהוא בעצם שקרן, רמאי וגנוב.

מוישי קם, ויוסי יוצא אחריו. הוא הולך לשביל שמאחורי הכולל, מסתכל לראות שאין אף אחד ושהחלון מעליהם סגור. "מוישי, אני מוכרח להגיד לך משהו. אני חושב שאיך שלא תגיב, זה יהיה מוצדק. אבל אני רוצה שתדע שלרגע לא הייתה לי כוונה רעה. הדברים התגלגלו בלי שאני אשים לב, ובסוף משמיים קרה מה שקרה". אחרי כל ההקדמה ברור ליוסי שמוישי מבין כמה מדובר.
"אתה מתכוון למה שקרה עם הצ'יק?" מוישי מתחיל להבין.
"כן". יוסי נבון.

מוישי לא רוצה לכעוס. אבל הוא מתפלא. מאוד מתפלא. "אבל למה לא ביקשת ממני?"
"למה לא ביקשתי מה?"
"אם היית צריך מאה עשרים וחמישה אלף, למה ביקשת רק עשרים וחמש?" לא שהוא היה יכול להרשות לעצמו לתת ליוסי כזה סכום, אבל הוא לפחות היה מנסה לתת לו יותר.
"נראה לך שזה מה שעשיתי?" יוסי לא מאמין שזה מה שמוישי חושב ועוד מגיב בכזה קור רוח.
"לא?"

"לא!" הוא ממחר להבהיר. "הקבלן הערבי הנאלח הזה שכנע אותי לשנות את הצ'יק למזומן תמורת הנחה של כמה אלפים בשיפוץ".
"והסכמת?"

"אתה רואה שכן". יוסי נבון. "כל כך לחוץ לי הכסף, מוישי. זה משהו שבחיים לא תוכל להבין. נכנסנו לשיפוץ הזה אחרי שחסכנו מהזימוים שלנו כדי לממן אותו. אין לי חסכונות או רזרבות, וגם אין לי מאיפה לחסוך. כל מה שייכנס לנו מהקרן השתלמות של אשתי ילך לשיפוץ או למינוס, לא יישאר ממנו כלום. התעוררתי, אני מודה. לא חשבתי לפני שעשיתי מה שעשיתי, לא התכוונתי לגנוב ממך או לרמות אותך, אני מבטיח". יוסי מנסה לנחש מהמבט של מוישי את דעתו על העניין, אבל לא ממש מצליח. "כשסיפרת לי מה קרה עם הצ'יק והסכום שלו, הבנתי שיש לי עסק עם גנב ופושע. אבל כבר היה מאוחר מדי. אחרי שהצ'יק חזר, נשארתי בעל חוב אליו, וזה בכלל לא מצא חן בעיניו".
יוסי מרים את היד המגובסת.
"מה? זה הוא עשה לך?!" מוישי המום.

ולמקומו

תחילתו

אכזבה [36]

תקציר:

יהודית וליקי צוחקות בצאתן מהמפגש עם העובדת הסוציאלית כשהן נוכחות לדעת שהזיוף גרע במקום להוסיף. בשובן לביתה של ליקי הן מוצאות שם את אמן. היא מספרת להן שהיא ואביהן יטוסו לוינה לראש השנה, האב יתקע שם בשופר. לליקי זה קשה.

טענות.

אני אמרתי לך את שלי, השיבה אחותי. היתר כבר שלך.

החלטתי לא להגיד להוריי כלום. לא רציתי לקלקל להם את התוכניות, וגם לא הרגשתי שיהיה לי טעם אם הם ישארו כי ביקשתי. אני אסדר, אמרתי לעצמי. לסעודות בטח זימנו אותנו. ואפילו אם לא, אני---

ואז התקשר אליהו אחיך. הוא היה נרגש. קודם כל, כך אמר, יש לי ממש בשורה טובה. אני מנסה למצוא דרך להעביר אותה גם ללוי. מה? לרגע חשבתי אולי הוא מתארס, אבל לא. לא הרגשתי שזאת בשורה מן הסוג הזה.

השיר שהלחנתי לבר מצווה של מנשה, 'ומשפיע מצוות תפילין' - התחילו לשיר אותו כבר מצוות! השבוע שמעתי על ארבעה בר מצוות ששרו בהן את זה, ויכול להיות שיש יותר ואני לא יודע. באחד החיידרים עשו מסיבה כללית לילדי הבר מצווה, והשיר היה במקלה עם תזמורת.

התרגשתי, באמת שהתרגשתי. אחיך מחכה לפריצת הדרך הזו כבר שנים. איזה יופי! כל כך משמח! הילדים שלנו יהיו מאושרים לשמוע! - אמרתי לו.

וגם... הוא התגמגם קצת. גם רציתי לומר שאבי פגש את אבא שלך והוא מצא אותו מאוכזב.

אבא שלי?

כן. כי הוא חשב שאת תרצי שהם ישארו בארץ לראש השנה, שתעדיפי להיות אצלם בחג. הוא מוכן להשאיר בארץ אם זה חשוב לך, והיתה בו אכזבה על זה שלא אמרת לאמך שום דבר.

אתה בטוח???

כן. כך אמר לי אבי.

אבל בליבי התפלאתי. אמא שלי הציבה לי את זה כעובדה גמורה, לא כמשהו שאני נקראת לחוות את דעתי עליו.

מצאתי את עצמי שואלת את אליהו שבענו.

ואמא שלי? גם היתה מאוכזבת?

הוא שתק רגע ארוך לפני שענה. זה אני כבר לא יודע, הוא אמר. אבא שלי לא אמר לי על זה שום דבר. אביך אמר לאבא שלי על עצמו שהוא היה רוצה שתבקשי והוא ישאר כדי לשמח אותך וגם את לוי שמאד דואג לך.

מאד דואג?

מאד. אליהו ענה זאת בכל כך הרבה הדגשה, שלרגע קט התפתיתי להאמין שאתה באמת דואג לי, לוי.

אחת מהן. כבשתי פניי בקרקע.

זאת פעם שניה שאת מזייפת היום, העירה לי יהודית. תזהרי. פעם שלישית, תיקנתי אותה. ההומור הקל הרגיע קצת את אי הנעימות.

נכון, אני יודעת, היא הגיבה. המילים התחברו לה פחות מהרגיל, אולי כי היא דיברה לאט; הנושא היה רגיש. גם האכילה האטה את הקצב.

איך את יודעת? הרי לא אמרתי לה עד כמה קשה לי הטיסה של אבא ואמא לחג.

אני יודעת, ולכן סיפרתי לך את כל הסיפור הזה. באתי הביתה מהחתונה מעוצבת, אלקנה שמע ממני מה היה ואמר לי: לא טוב להגיד דבר ולהתכוון להיפוכו. זאת מניפולציה, ומניפולציות עלולות מאד לאכזב כשהן לא עובדות, ולגרום נזקים גם כשהן עובדות. אם את רוצה לבוא וקשה לך, תגידי לאחיות שלך בדיוק את זה, שאת רוצה לבוא וקשה לך, ואולי אפילו תעזי לומר שאת מחכה לשמוע שהן זקוקות לך. הרי יכול מאד להיות, הסביר לי אלקנה, שנחמה ענתה כך בשבילי, ובעצם היא כן רוצה שאני אבוא. אמרת לה ככה? שאת מחכה לשמוע שזקוקים לך? - הבטתי בה בהערצה.

לא ממש ככה, ענתה לי יהודית, אבל אמרתי משהו שממנו השתמע שאני בעצם רוצה להיות חלק מהמשפחה, גם כשהו מכאיב לי. בקיצור, למדתי משהו חשוב. אם זקוקים למישהו, אם רוצים שהוא ייתן את עצמו, כדאי להגיד לו את זה. למה לא אמרת לאמא מילה על זה שיהיה לך קשה אם הם יטוסו לחג? למה לא אמרת שאת מעדיפה שהם ישארו כאן בארץ?

כי אמא צריכה להבין את זה מעצמה, עניתי.

נכון, אבל היא לא. היתה השלמה עצובה בנימה של יהודית.

אז אם היא לא, אין לי טעם להגיד לה. אני רוצה שהם ירצו להשאיר כאן, הבהרתי ליהודית. לא שהם יעשו לי חסד גדול וישארו.

רצונות לא מתמלאים בשלמות, ענתה לי אחותי. מי כמוה יודע, מי כמוני. ואם ההורים שלנו לא מבינים את זה מעצמם, כדאי שתגידי להם שאת זקוקה להם.

זה עלוב, המהמתי.

זה לא. ויכול גם להיות שאמא חיכתה לזה. אולי היא רצתה שתאמרי שאת צריכה אותם.

נו, באמת, יהודית. כאילו אנחנו מכירות את אמא מהיום.

הכל יכול תמיד להיות. אי אפשר לדעת, התעקשה יהודית.

אני לא יודעת אם יעזור לי זה שהם ישארו, אחרי שביקשתי,

ולנחמה. הסברתי שלא בטוח שיהיה לי נוח לי להיות במפגש עם כל הילדים של כולכם.

א...כן. האמת? לא זכרתי. מה שהיה ליהודית חשוב וקריטי, לא נתפס בעיני ככזה. אולי לא שמת לב שהיא אמרה, ואולי שכחתי. את לא הגבת, אמרה יהודית כשהגישה לי את החביתה שלי, ונחמה אמרה לי: זה בסדר גמור, יהודית. ממש בסדר. את לא צריכה להכריח את עצמך. תרגישי נוח. שאלתי שוב: את בטוחה? ונחמה אמרה: כן, מאה אחוז. עלי.

יפה, אמרתי. יהודית נטלה ידיים, אני לא. מספיקה לי חביתה. אחרי שברכה המוציא וטעמה מהפיתה - שאלה אותי יהודית: מה יפה בזה?

יפה שהיא נתנה לך הרגשה טובה.

היא נגסה בפיתה היבשה, ואני תהיתי אם להזכיר לה שיש על השולחן גבינות, או אולי להכניס לה את החביתה לפיתה. לא עשיתי את זה וגם לא את זה. החביתה טעימה, אמרתי לה. תודה. אני כמעט אף פעם לא אוכלת חביתה. לוי אוהב ביצים קשות, ולכן אני מכינה לשנינו ביצים קשות. את מזכירה לי טעם של ארוחות ערב בבית שלנו, כשאמא טיגנה לנו שבוע חביתות עין ושבוע מקושקות, לסרוגין.

יהודית לא נשבתה בקסם הזכרונות. היא נעשתה רצינית מאד. בינתים סיימה לאכול פיתה אחת, ולשניה - הכניסה את החביתה שהכינה. מי אומר לך שנחמה נתנה לי הרגשה טובה בתשובה שלה? - היא שאלה אותי.

ידיי נעו, מחפשות מילים שתסברנה את המובן מאליו. אם קשה לך לבוא, ואת שואלת אותה אם זה בסדר, אז עושה לך הרגשה טובה לשמוע שכן. פשוט, לא?

לא. ממש לא, אמרה לי אחותי. עיניה התחילו לנצוץ. אולי אני רוצה שייבקשו ממני לבוא? אולי אני רוצה לשמוע שצריכים אותי, שאהיה חסרה אם לא אבוא? שגם הילדים שמחים לפגוש אותי? שלא רוצים, ממש לא רוצים, לוותר עלי במפגש משפחתי? אואו.

כמה רחוק ממני פתאום הצחוק המתגלגל של כמה שעות קודם. ברור שהיית חסרה לנו, אמרתי. מה הספק בכלל. זכרנו היטב שאת לא שם.

את שקרנית גרועה, ליקי, חייכה יהודית. גם החיוך היה עדיין רחוק מן הצחוק של חדר המדרגות.

למה? איך שהוא הסמקתי.

כי כן הייתי במפגש, כך שלא יכולתי להיות חסרה.

הוי, סליחה. יש טעויות שכמעט אין דרך לתקן אותן, וזו היתה

ליקי

אמא נפרדה לשלום. לפני שהיא יצאה דיברנו כולנו בשטף, מנסות לחפות על אי הנעימות במילים מקשקות. סימנים, עוגות דבש, בגדי חג, כלי לקילוף רימונים, חום, קור, הכל. מתוך שטף הכלום הזה יצאה אמא מהבית. אני צנחתי על כסא חיוורת. הרגשתי את החיורון שלי, ממש כאילו ראיתי אותו. את לא רוצה שהם יסעו, אמרה לי יהודית. לא שאלה, אמרה. 'לא'.

'אניימבינה אותך'.

'את לא, עניתי בספונטניות. 'אולי אף אחד לא באמת מבין אף אחד. חושבים שמבינים ומנסים ומתאמצים להרגיש ולשאת בעול ואמפתיים והכל, אמרתי בשטף. 'בסופו של דבר אולי אף אחד לא יכול להבין את זולתו, למרות כל הקרבה שיש בין שניים'.

'זה נכון', אמרה יהודית בכאב. הבנתי מיד על מה היא חושבת, והצטערתי שהכאבתי לה.

'יכול להיות שגם אדם את עצמו לא יותר מדי מבין', הוסיף אלקנה. 'ואם את עצמו לא, איך יבין את זולתו?'

לגמרי, חשבתי. אני, בכל אופן, הראשונה שלא מבינה גם את עצמי. הכל מתערבב בי וזורם לכל הכיוונים, ואין לי יכולת לעצור ולבחון את השטף הזה.

יהודית קראה לי למטבח. אני אכין לשתינו חביתות, הציעה, ואספר לך משהו. הסכמתי. לא הייתי רעבה, אבל הבנתי שיהודית רעבה. היא רגילה לאכול הרבה יותר ממני. יש פיתות במקרר, אמרתי לה, תחממי אותן חצי דקה במיקרוגל. יש גם גבינות טובות וזיתים.

היא הוציאה מהמקרר מה שאמרתי, נהייתי מהעדינות שלה - במקרר היו גם מעדנים, מלפפונים חמוצים, טחינה ורצועות חתוכות של פלפל צהוב. היא לא נגעה בהם, על אף שוודאי ראתה אותם. אין סודות במקרר. בעדינותה הוציאה אחותי רק מה שמניתי, על אף שאמרתי פשוט כל מה שזכרתי ולא היה אכפת לי שהארוחה תתעשר.

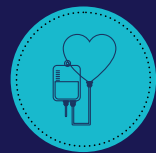
את זוכרת את המפגש בחנוכה שעבר?

כן, זכרתי אותו. הילדים נהנו, אתה נהנית, אני פחות. ארועים חגיגיים מרובי משתתפים אהובים עליך ועל ילדינו הרבה יותר ממה שעלי.

אמרתי לכם קודם שאני לא יודעת אם אני רוצה לבוא. שלא נוח לי.

לנו?

כן, בחתונה של הבן של דודה אסתר'לה, אמרתי את זה לך

בשביל החיים

שבי כהן*

REC ●

פלאש על השביל

לתת, להעניק ללא תנאים.
זה ממלא ברגשות שגואים.
אך אם תרשי לעצמך
גם לקבל מאחרים,
תתני את להם
את אותו רגש נעים.

הלו, תקלטי!

נקלם בעדשה של שבי נהן, בשדרה השלוש עשרה, בורו פארק.

14. "ומשביע לכל חי" ... וצאן

מותר לכתוב שאני רעבה?

לכאורה אין סיבה, כי יש לחם וגם אבוקדו ויש גם תפוחים... אמורה להגיע לנו ארוחת ערב, אבל היא מתעכבת בגלל השלג. ונראה שכולם סומכים על כולם... וכפור ורוחות שנושבות על עיסוקים וטרדות. אבל אני מתביישת לבקש. גם בני משפחת איזון המתאכסנים בחלק השני של הבייסמנט, נראים קצת מורעבים וממתינים לארוחה. ושאלו אחד לא יזדקק לשולחנם של אחרים, ו... בעצם אין לי חשק לאכול כלום. אולי תפוח אדמה מבושל, אולי מרק חם, ירגיעו את תחושת הרעב הפנימית.

זה לא רעב רגיל, זה צורך בארוחה חמה ונורמלית שלא פגשתי כבר כמה שבועות. צורך בצלחת של הבית, בכף אורז או שתיים. לא ל"דיפים" גדושי מיונו לצד שניצלים ברוטב שמן. ואחרי שכבר אוכלים אותם, מתהפכים לילה שלם. כי "מה שאדם אוכל זה בסוף מה שמתבשל...". אז מה יהיה? אני יושבת לבדוק מבחנים שהבאתי איתי, אבל לא מצליחה להתרכז. אז פשוט לקחתי דף ועט כדי להירגע (וקצת להתלונן...). אם זילברשטיין היו פה, בטוח שהייתה לנו ארוחת ערב (צהריים בישראלית מדוברת).

אבל כרגע הם מכינים ארוחות ערב בארץ אחרת. וזילבר מאוד טרודים בלייבוויץ' החולה במחלה קשה, ומתאמצים להשיג למענו טיסה רפואית דחופה לארץ. "אנחנו מנסים להחזיק אותו בחיים בכל דרך אפשרית", אמר לי הרב זילבר בכאב. "להחזיר אותו הביתה, לאשתו וילדיו שישאבו יחד עוד קצת כוח" ... על מה אני מתלוננת? בסך הכל על רעב מציק? צלצול הטלפון הקפיץ אותי באחת תוך לחיצה אקראית על פיוץ נחוץ במערכת העצבים המרכזית שלי. לפעמים יש כאן קליטה ולפעמים אין. עכשיו יש. כי בָּתִּי אלטמן על הקו, נשמעת מוטרדת עד דכא: "שבי, כמה פעמים אני וכל העולם (פש... הגלובוס הצטמצם לכדי ST. 57 דבורו פארק...) מחפשים אותך כבר שעות... רצייתי רק שתדעי שברוך ד' נפתרה הבעיה!"

"מה אמרת? נפטרה? (מחקרים מוכיחים שכך מתנהל פיוץ בפעולה). מי? ממה? מתי? היא מהארץ או מכאן?"

"שבי, תגידי (כאן מתברר לחוקרים סופית, שבָּתִּי מנסה להתמודד עם אותו מצב הפעל), רצייתי רק לשאול את הגרפולוגית שאלה מקצועיות. כשאת למשל מאבחנת אנשים, איך היית מגדירה אישה שהחברה התמימה שלה מתקשרת אליה בדאגה כנה למצב הסוציו-אקונומי הנמוך עד משעמם של פירמידת המזון שלה? וזה היא? כבר עורכת 'קפיצה חפוזה למסקנות' ומתחילה להספיד את הבעייה שינפתרה? בשיבה טובה לחיים ולשלום. נו, יש לך אבחון שיצליח להגדיר את התופעה הזאת?"

"בָּתִּי (גם גרפולוגים מתנשאים לעיתים מתנסים באבחון אישי), אם הפעם את רצינית, אז ככה הייתי מגדירה את האישה, זאת שמשוחחת איתך עכשיו:

א. יהודייה, בת לעם הנבחר (ושלא על מנת לקבל שכר או ארוחות ערב בתזמון מאוחר).

ב. ישראלית גאה!! (וכבר אמרו חכמים מה דינה של גאוה, ואם היא מוציאה מן העולם, קל וחומר מהדעת).

ג. גוועת ברעב (זו תוצאה של הסעיף הקודם).
ד. לאכול אצל אנשים (ונשים צדקניות) זה לא ההובי שלה.
ה. היא עכשיו פוגעת בלי כוונה ביהודיות מסורות שמזמינות אותה לארוחה חמה במטבח הפרטי שלהן.
ו. היא תמיד סברה שבעלות הבית בבורו פארק בשלניות (בעלות) בחדר עליון!
ז. אחרי שהיא הפנימה (הכוונה אני) שמשוהו במוחה (ובמטבחה) של בָּתִּי מתבשל.

היא מסכמת את מצב הפיוץ שהתפשל, בסעיף אחרון, מעודד ומחשל: ח. הנני מאשרת בזאת, שהבעיה הנפתרת הולידה רעיון לתפארת, מתוך ליבה של בָּתִּי הטובה (והתמימה...) ומכאן ואילך בכל ימות השלגים אנוכי בבית נותרת ועל נקישות משרות לא מוותרת, כי יתכן והן נושאות במגשיהן 'אחר (כניעה) כבוד' את הארוחה המדוברת (ונא לא לגלות שהיא כבר... מיוותרת)."

"טוב", מנסה בָּתִּי להיכנס לדבריי ולשכתב בין סעיפי ההיסטוריה סעיף שפוי נוסף. "שבי, אם תירגעי, תפסיקי לאבחן, ותאפשרי לי להתחיל לדבר, תוכלי לשמוע שבארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות, יש גם אפשרות לגשת לכל מיני בתי תמחוי מכובדים שמשלמים בהם תשלום מלא כדי לאכול משהו. ואם באיזשהו שלב תחליטי לברר כיצד מגיעים לבתי התמחוי האלו, תשאלי איפה יש סטיקר שכתוב עלי: מסעדה... ומי יתרגם לך מאנגלית את המילה האקדמית והמסובכת הזאת? סומכת עלייך!"

"תודה בָּתִּי, את חברה נאמנה (ומאוד תמימה) והנה... דופקים בדלת, מבעד לשקית מובהלת מנה אפופת ניחוח מרגש של נתינה".

תבינו, זה לא שאני לא מחפשת מדי פעם להשקיט את רעבונני בחנויות המציעות כחלק מהתפריט הסודי שלהן (מוגן בחוק הפטנטים) גם אוכל "איכותי - ביתי", כשר למהדרין. ועומדת בפקקי תנועה אנושיים מבלי להניד עפעף, כי הוא עלול חלילה להתקל בגבה של הרבנית שעומדת בתור לפניי. והה לא שאני לא מנסה להסביר מדוע עלי להתנור מרוב המאכלים המגוונים והמעניינים (מעניין מי מביניהם ראוי למאכל אדם) שמדיפים ניחוחות מתובלים ומנפחים אנשים שבשבילם מלחים זוהי "גזירה" (לא שווה) לצבירת נוזלים מיותרים. וגם אני מסוג האנשים שלא מורגלים להתמודדות מול מאכלים שבמסעדות מבושלים. ולא דיברנו על המוצקים (שנקראו פעם בצקים) ועל פיצה עטורת קישוא מטוגן (כזה שנשאר לו, לגנן בגן) מטויחת בכדורי פלאפל ובתפוחי עץ מאודים. פעם הזמנתי מרק חם "של הבית", צמחוני כמוכן, מלא ירקות ובגווי הירוק, על גבול האורגני. כן, כן, דומה לדשן, לא מובן? הוא דווקא כן היה מוגדר, כלומר: מצד "בל תשחית" ו"בל תעליב". במקרים כאלו, כשמתעורר ספק מי מהם ראוי למאכל, הרי "שאינו מהדיר קודם"...

ואתם הקוראים שבבית, אם יש לכם מרק חם בסיר שמבעבע על הכיריים וחביתה מקושקשת או סתם "ביצת עין" וסנדוויץ' בבוקר וארוחת צהריים. תעריכו מכל הלב וגם תזכרו להודות ולהתלהב. כי זה הדבר הכי טעים ומרגש שיש... אוכל אמיתי, חמים, בדיוק כמו שאתם אוהבים, בלי להתבייש ולבקש, "בחן וחסד וברחמים"...

שבי כהן

*הכתבת הינה מורה, מחנכת ומרצה, פסיכו-גרפולוגית מוסמכת ומומחית במדעי הפסיכולוגיה לשפת הגוף.

מזון

הציידים
באים

ספגטי משדורג ברוטב הציידים

מינסטרונה
ובתאבון

מרק מינסטרונה שהוא ארוחה

ספגטי ברוטב הציידים

שילוב של פטריות ובשר איטלקי

רכיבים:

חבילה ספגטי או פסטה רחבה
שמן זית
סלסילה פטריות פורטבלו פרוסות גס
250 גרם אנטריקוט בקר נקי, חתוך לקוביות גסות
1 כוסות ציר בקר מרוכז
1/4 כוס יין לבן איכותי
רבע כפית חרדל
מלפפון חמוץ, פרוס לפרוסות דקיקות

אופן ההכנה:

- 1 מחממים מחבת כ-5 דקות ללא שמן. מוסיפים למחבת את האנטריקוט, מבשלים עוד מספר שניות עד שהבשר נצרב. מוציאים ושומרים בצד במקום חמים.
- 2 מחממים מחבת כבדה כ-5 דקות ללא שמן. יוצקים מעט שמן ומזהיבים את הפטריות שמפיניון ופורטבלו. מוסיפים את היין ומאדים. מוסיפים את הציר ומבשלים עד שנשארת חצי מכמות הנוזל.
- 3 מחזירים את נתחוני האנטריקוט והמלפפון החמוץ ומבשלים עם הרוטב כמה דקות. מוסיפים את הפסטה ומקפצים הכל יחד, כדאי לשמור כרבע ממי הבישול של הפסטה, במידה והרוטב סמיך מדי ניתן לדללו עם מעט ממי הבישול. מוסיפים מלח ופלפל מגישים חם, ישר מהמחבת.

עיקרית | בשרי | כ-40 דקות

מרק מינסטרונה

זה לא באמת מרק, זאת ארוחה שלמה. מרק ירקות איטלקי מלא בכל טוב, ליום חורפי, שיעשה לכם חם ונעים. יש כאן הרבה ירקות, ויטמינים ואטריות, טעים ומשביע, הדבר היחיד שצריך זה אולי לקחת מנה נוספת...

אופן ההכנה:

- 1 מחממים את שמן הזית בסיר עמוק ורחב. מוסיפים את הבצל, הסלרי והגזר ומטגנים תוך ערבוב כשלוש-ארבע דקות, עד שהירקות מתחילים להתרכך.
 - 2 מוסיפים את השום ומטגנים דקה נוספת תוך ערבוב. מוסיפים את הכרוב וממשיכים לטגן כמה דקות, עד שהוא מתחיל להתרכך מעט. מוסיפים את השעועית, האפונה והזוקיני ומערבבים דקה נוספת.
 - 3 מוסיפים את הטימין, עלי הדפנה והעגבניות המרוסקות, יוצקים מים כמעט כדי כיסוי מוחלט של הירקות, ממליחים ומפלפלים ומביאים לרתיחה. מקטינים להבה, מכסים את הסיר ומבשלים על סף רתיחה כשעה.
 - 4 מוסיפים לסיר את הפסטה וממשיכים לבשל עד שהיא מתרככת. טועמים ומתקנים תיבול.
- *ניתן להוסיף ירקות נוספים לפי הטעם והמזווה

הרכיבים:

1/4 כוס שמן זית
1 בצל קצוץ
1 גזר קלוף וחתוך לחצאי עיגולים דקים
2 גבעולי סלרי חתוכים דק
2 שיני שום קצוצות
1/8 כרוב קטן, חתוך לרצועות דקות
חצי כוס שעועית ירוקה חתוכה למקטעים באורך 3 ס"מ
חצי כוס אפונה, טרייה או קפואה
חצי זוקיני (קישוא ירוק כהה), חתוך לרבעים
1/2 כפית טימין יבש או 2 ענפי טימין טריים עלי דפנה
1 קופסה 400 גרם עגבניות מרוסקות
600 סמ"ק מים או ציר ירקות
1/4 כוס פסטה קצרה
מלח ופלפל שחור

מרק | פרווה | כ-25 דקות

המטבחון

מימי ברלין מתארחת במטבחון של: הדס קדמי - סוג: צבעוני

כמה מילים עליה:

הדס היא מנחת הסדנאות 'משחק חזק' - סדנאות משחק לפיתוח הכישורים החברתיים ולהעצמה אישית, ומחברת הספר 'החיים משחק ילדים' - ספר משחקים וסיפורים עם תובנות לחיים. הדס מומחית בהעברת סדנאות מלמדות להורים, במהלכן נלמדים כלים למשחק בונה המפתח כישורים חברתיים אצל הילדים. לצד כישורונות המשחק, הדס מורה בבית ספר ומקדמת תלמידות מתוך העצמתן האישית. 'כל המשחקים שהמצאתי ומובאים בספר הומצאו במטבחון, מגלה הדס סודות מן החדר, סליחה, המטבח, אני אוהבת להיות בו. זמן הבישול והאפייה מהווה בשבילי זמן הרפיה. ההתעסקות עם הבישול והניקוי שאחריו מאפשרים למוח לעסוק בדבר אחר, לפעול ולהמציא דברים חדשים.'

אוהבת בעבודות המטבח:

את היצירתיות. אני אוהבת להמציא מתכונים. ספרי בישול הם דבר טוב אבל אני אוהבת לקחת מהם השראה בלבד ולהפעיל את הראש עבור כל היתר. אם חסר לי מצרך מן המתכון, אעדיף לוותר על ההלוואה מן השכנים לטובת חיפוש מצרך אחר שנראה לי מתאים. אגב, אני גם אוהבת ללכת הפוך; לחפש את הירקות איתם נתקעתי ולא לתר מהם משהו טעים לארוחת הצהריים. אני זוכרת שפעם מצאתי מתכון מיוחד לפשטידת ירקות ופטריות, דא עקא שלא היו לי פטריות. כהרגלי חיפשתי תחליף והמרתי אותן בבטטה. יצא מושלם. מאז אנחנו משתמשים רק במתכון החדש. מה יקרה כשלא יהיו לי בטטות? אני מאמינה שאחליף אותן בפטריות...

פחות אוהבת:

לראות את הבלגן. אה, וגם לסדר אותו. אין לי בעיה לסדר אחר שבישלתי אבל לסדר קודם שנכנסתי אל המטבח זה יותר מדי בשבילי...

זמן במטבחון:

לאורך היום. בצהריים אנחנו אוכלים, בערב אנחנו שוב אוכלים ואחר כך מבשלים את האוכל למחר ובים שיש אני מתחילה דבר ראשון בבישולים ורק אחר כך מתקדמת אל שאר עבודות הבית. חייבת לומר שטוב לי במטבח, לא פלא שאני נמצאת ליד השישישים זמן כה רב.

מהמטבחון של אמא:

את הגיוון, ההשקעה והתיבול. אמא שלי משקיעה באוכל את כל כולה. אם צריך לטגן את הבצל חצי שעה היא תטגן אותו חצי שעה ולא תקצר תהליכים באש גבוהה, היא תקנה את התבלינים הכי איכותיים במבחר הכי גדול ותטעם את המאכל עשר פעמים כדי לוודא שהוא יצא בדיוק כמו שצריך (והיא גם תמיד תמצא מה לתקן...).

אני משתדלת להשקיע באוכל. בעלי היה שמח מאוד לו הייתי משקיעה ממש כמו אמא אבל אין לי את הזמן ברוך ד'. בכל אופן את הגיוון וההשקעה ירשתי ממנה.

שבת בשבילך:

זמן לקרוא תהילים וספרי מוסר להגיע אל הנפש. אני אוהבת לנצל את שבתות החורף כדי להישאר ערה עד השעות הקטנות של הלילה ולחשוב עם עצמי מחשבות עלי ועל החיים. את לילות השבת אני מנצלת גם לקריאת ספר או עלון טוב עם כוס קפה ועוגה. כן, פעמים רבות אני עדיין ערה כאשר מותר לי כבר לשתות כוס קפה ובפעמים אחרות אני נהנית מקפה ללא חלב. וזה בסדר, הוא לא מפריע לי להירדם.

מה במטבחון שלך את הכי אוהבת?

את מחבת החצילים, מחבת ענקית-ענקית שמשמשת אותי בעיקר לטיגון חצילים. אני יכולה להכניס בה שלושה חצילים בבת אחת ולגמור את הכנת הסלט בצייק.

מה לעולם לא יקרה במטבחון שלך?

אני חושבת שבמטבח שלי הכל יכול לקרות. אולי רק - - - לעולם לא תמצאו אותי במטבח אחרי השעה שתיים בלילה, זהו גבול אדום שהצבתי לעצמי.

מה יכול לקרות רק במטבחון שלך?

ילדות בנות חמש ושלוש רבות מי תקלף את תפוחי האדמה... ויש עוד, לפני כמה שבועות דפקה אצלי שכנה מבוהלת. זורקים אבנים, היא דיווחה. אולי זה אירוע חבלה? ניסיתי להבין מה קרה ושמעתי שמישהו זורק למרפסת שלה מטר אבני טוף. חשד קל התעורר בי. לו הייתה זו זריקת אבנים חבלנית, למה הסתפק הזורק באבני טוף ולא באבנים משמעותיות יותר? הצצתי על החלון ומצאתי אותו. את מושא האשמה. הקטנה שלי ישבה שם ורוקנה להנאתה את אבני הטוף שבעציץ בזריקה ישירה אל המרפסות מסביב...

אני חושבת שגם רק במטבח שלי בת החמש יכולה להפתיע את אמא הנחה בסלט שהיא חותכת למענה בעצמה. הוא הכיל, אגב, תפוזים, מלפפונים, עגבניות ותפוחים. די מגוון. כאשר נשקתי לראשה, אמרתי תודה ולקחתי 'ביס' מן הסלט, הרגשתי אמא מושלמת.

טיפ:

תתייעצו עם הילדים לגבי האוכל שאתן מכינות להם. 'מה אתם אומרים, להכין תפוחי אדמה עם בטטה או בלי? עוף בסיר או בתנור?' עצם ההתייעצות נותנת לילדים משנה חשיבות. אגב, כאשר אתן שואלות לדעתם תנו להם לבחור מתוך שתי אופציות - בסיר או בתנור, למשל, אחרת עלולים לבחור לכן מנגל...

מתכון עד 50 ש"ח:

פשטידת הפטריות שהפכה לבטטה

הרכיבים:

- שלוש בטטה
- שני גזרים
- קוביית דלעת קטנה
- כוס קמח
- 2 כפיות מלח
- כפית גדושה אבקת מרק עוף
- ביצה
- חצי כוס שמן
- בצל מטוגן
- חצי כפית אבקת אפייה

ההכנה:

קוצצים את כל הירקות דק. מוסיפים את יתר החומרים ומערבבים היטב. שופכים לתבנית אינגליש קייק, מכסים ואופים שעה בחום של מאה שמונים מעלות. מסירים את הכיסוי ואופים עשר-עשרים דקות נוספות. למראה מיוחד יותר ניתן לפזר על הפשטידה לפני האפייה שומשום.

מתכון עד-5 מוצרים:

עוגת ביסקוויטים פרווה

הרכיבים:

- ביסקוויטים
- חלב סויה
- גביע קצפת צמחית
- פודינג וניל או ריבת חלב

אופן ההכנה:

טובלים את הביסקוויטים בחלב הסויה ושוחים על תבנית חד פעמית גדולה. מקציפים את הקצפת הצמחית יחד עם שתי כפות פודינג וניל או חבילת פודינג ריבת חלב. מורחים שליש משכבת הקצפת על הביסקוויטים וממשיכים להרכיב את העוגה בקומות. מעל שכבת הקרם האחרונה מפזרים גרידת שוקולד מריר.

מתכון לאורחים ב-5 דקות:

חומס קלוי

הרכיבים:

- קופסת שימורי חומס
- שמן, מלח, כמון, כורכום ופלפל שחור

ההכנה:

מסננים את החומס מן הנוזלים. קולים את החומס על מחבת עם אש חזקה. מערבבים עם כל התבלינים יחד, שופכים לתוך החומס, מערבבים היטב, קולים עוד מעט ומכבים.

אנצ'ו שבג קוק

עוף ברוטב אדום

רכיבים:

- בצל קצוץ
- 3 שיני שום כתושות
- פלפל אדום חתוך לרצועות
- חופן עלי כוסברה קצוצים דק
- חבילת עוף מחולק או כרעיים
- לרוטב: מלח, כמון, פפריקה, כורכום, בהרט
- כף אבקת מרק עוף
- שתי כפות רסק עגבניות
- חצי כוס מיץ ענבים
- רבע כוס יין

ההכנה:

מטגנים בצל היטב (לפחות חצי שעה על להבה נמוכה). מוסיפים את השום הכתוש, הפלפל והכוסברה. מערבבים הכל ומטגנים מעט. מניחים את העוף מעל הירקות. מערבבים היטב את כל חומרים הרוטב בקופסא אטומה ושופכים מעל העוף. מרתיחים את תכולת הסיר, מכסים, מנמיכים ומבשלים שעה.

דברים מסגרים באמצע הדרך

נבחנים על ידי גדולי הדור. רצינו שתבואי לספר על כוח תפילת האם... ואז הוסיף פרט קריטי: "לפי מה שאשתי נותנת לי לקרוא בעיתון 'קטיפה' נראה לי שזה יהיה בסדר..." כמה אהבה לתורה ולילדי ישראל... התפעלתי והבטחתי לבוא. אך רצתה ההשגחה ולמחרת אמר הרופא להורים של יוסף שלמה אזרי שבמונחים רפואיים מדובר ביממה של חיים... כך קיבלנו טלפון בהול שמסיבת בת המצווה מוקדמת ליום חמישי חורפי וסוער במיוחד. דיברתי עם המנהלת היקרה אחרי חצות הלילה: "מה אעשה? איך אודיע לרב שאין לו מרצה שתשתדל להחזיק אימהות חילוניות בזמן שבניהם נבחנים על גמרא? איך אתקע אותו?". המנהלת שתקה ואמרה "השם יעזור, נדבר בבוקר. האמא של הילד אמרה שאם נחגוג מחר היא תבוא עם הילדה למסיבה וזה מה שעומד מול עיני ולכי כרגע...". לא יכולתי להירדם באותו לילה. איך אני עושה את זה לשיבה הנדירה מפתח תקווה? הלוואי שהיה לי רעיון יצירתי בשבילם. למחרת ניתנו הזמנות בידי התלמידות לבוא מהיום להיום למסיבה שהובהלנו אליה (כי מי יודע מה ילד רגע... שרק שונאי ישראל ילכו עם הילדים שלהם למסיבות בלב כבד כל כך). ואז הגיעו הרגעים שליבי הוצף במה שרציני לספר: הרב מפ"ת אמר: "בוודאי שבנינו על ההופעה, אבל אני מבין את הסיטואציה. הכל משמיים לטובה. אנחנו נסדר. העיקר שתהיינה בשורות טובות..." צעדתי עם בתי לאולם שמחות. שם פגשנו במה שהסתדרה תוך יום כי בית ספר אחר ויתר עליה... גם הכנרית הגיעה אחרי שהזיזה תלמידות והזמנות שהיו לה, התלבשו, הכיבוד - כל הפרטים היו יפים במיוחד כי הייתה בהם התארגנות של עם ישראל שנרתם להקדים מסיבה, כי יש בבית הספר עם אלפיים תלמידות ילדה אחת שאח שלה מאד חולה... המנהלת אמרה לי כמה פעמים באירוע: "את לא יודעת כמה עם ישראל הוא נפלא". הלכנו הביתה כדי להישאר ערות בליל חמישי וחשבת שחייבים לסגור עלינו. יש על מה. אנחנו מתוקים, צדיקים וראויים אבל חייבים ללמוד לעשות את זה בלי שיוסף שלמה אזרי (אלוף בשחייה...) יטבע פתאומית באופן שחייב לנער כל נפש יהודית... וכאילו כדי לחזק את המסר שהתחדד אצלי (ומקווה שגם אצלכן) הזמנתי לביתה של אסתר קליין. שנות חינוך ועשייה אדירה נקטעו אצלה על ידי גיוון שרירים. אין איבר אחד שפועל בגופה. הלב היהודי פועם. העיניים הפתוחות למחצה אומרות שנפשה איתנו. זכיתי לחיוכים. אמרתי לה שהיא עושה מצווה כשהיא מיישירה אלי מבט מחייך והעזתי להמשיך ולומר לה שמי שמת כבר לא יכול לעשות את המצווה הזו. מאותו רגע המשיכה אסתר הקדושה להביט אלי. היא מסביבה כמו תמיד קבוצת חברות. בחלקן נשים מבוגרות. יצאנו מהבית במזג אויר קשה! כשנפרדנו מאסתר היה ברור שזאת סיבה נוספת לסגור על עם ישראל.

אז בואו נקבל על עצמנו (חובה! זה יעבוד...! מדובר באלפי קוראים...!!) שבכל יום נעצור לפחות פעם אחת ונלמד סגוריה על עם ישראל. נהיה עם נפלא. בלי צרות... וכך יסגרו עלינו משמיים. נגיד טוב על אחרים ויאמרו טוב עלינו ויהיה רק טוב (והלא כל מה שד' עושה הכל לטובה) נבקש שגם ירגיש מתוק...

ניגשה אלי צעירות שופעת לב וחתן ואמרה באנגריה: "יש לי סיפור בשבילך. את תאהבי אותו כי הוא מספר על שתי דמויות שאת מזכירה הרבה... בדברך ובכתיבתך..." הסתקרנתי והיא המשיכה: "הייתי בחורה רווקה בת 25 (עוד לא "טראגי ממש" אבל כבר מתחיל "להרשים"...). הגעתי לרבנית קניבסקי ע"ה לקבל ברכה. הרבנית אמרה לי שאתארש בקרוב ושאלך לקנות שמלת כלה. שבוע אח"כ השידוך בו עסקתי ירד וכך הצורך הבהול בקניית שמלת כלה... חודש אח"כ נפטרה הרבנית קניבסקי. ליבי בכה עם כל העם. תקופה אח"כ ניגשתי עם הוריי לביתו של הגאון הגדול רבי יעקב אדלשטיין זצוק"ל ברמת השרון. ביקשנו ברכה שזה יקרה בקרוב וכדי להוסיף דרמה לתיאור הדגשתי שהרבנית קניבסקי אמרה לקנות שמלת כלה ובסוף השידוך התפוצץ...". רבי יעקב הביט לעברנו ובמנגינה של לא מאמין למשמע אוזניו הוא זעק: "הרבנית קניבסקי הורתה לך לקנות שמלת כלה ועדיין לא קנית? אז עכשיו תלכו לקנות..." פנינו לסלון כלות בטבורו של רח' ר"עק "מה התאריך של החתונה?" שאלה המוכרת בטון ענייני ונחנקה מצחוק כשאמרתי: "הלוואי שהייתי יודעת? קודם נראה עם מי...". סיפרתי לה על הרבנית קניבסקי והדחיפה שקיבלתי מהגאון הגדול ר"י אדלשטיין. "אז בואי נקרא לגלימה הזאת השמלה של הרבנית קניבסקי". חייכתי בהסכמה. שבוע וחצי אח"כ בכיתי וחייכתי בוורט שלי... השמלה הזאת הצהיבה מרוב שימוש. היה ביקוש לא טבעי ל"שמלה של הרבנית קניבסקי"... הסוף המהיר והטוב של סיפורה העלה בליבי את הזיכרון מביקורימהקנייה הבלתי נשכחת שעשיתי בחנות לתשמישי קדושה. ביקשתי טלית לחתן... "צריך להאמין בקיום הברכה, צריך להראות שאנחנו בוטחים בישועה הקרובה ולקנות דברים לבית או לחתן..." אמרה לי אשה מתוקה אחת. היא צדקה. תוך שש שנים (או יותר...) זה עבד באופן "ממש מידי..." החתן שלי קיבל טלית שהייתה כבר צהובה. מה שלא הצהיב זה הרגש החם שהעניקה הרבנית קניבסקי לכל פונה. מה שלא התיישב זה הדמעה החמה שרואים בעיניהם של מי שזכו לשמוע עצה או ברכה מההגאון הגדול ר"י אדלשטיין זצוק"ל. כולם יספרו שחשו שראו בהם את הטוב וסגרו עליהם. מי שרואה טוב בכל יהודי זוכה שמילותיו עושות רושם בשמיים!

בהמשך השבוע נודע לנו על הילד היקר של משפ' אזרי שטבע בבריכה. צילומי המוח של הנער היקר היו מפחידים ומדכאים. רב שכונת סנהדרייה הורה לציבור להתפלל לישועת הילד. נאחזנו באמונה שאפילו חרב חדה מונחת - לא מתייאשים. אחות הילד (לאוי"ט) לומדת עם בתי בכיתה ו'. כמו כל בני המשפחה האצילה - המשיכה לבוא לבי"הם ולהתאמן למסיבת בת המצווה, שאמורה הייתה להתקיים במוצ"ש.

ביום רביעי של אותו שבוע התקשר אלי יהודי וסיפר: "יש לנו ישיבה בפתח תקווה. הבנים באים ממשפחות חילוניות. מאור שבתורה מקרבם לאביהם שבשמיים. מגיעים רבנים לדבר ולבחון בלימוד ואומרים לי שאם הם יעצמו עיניים (ולא יראו את הבגדים הצבעוניים) ניתן לחשוב שאתה נמצא בוולוז'ין... האימהות מוזמנות לסיום. הן תשבנה באולם נפרד ותראינה במעגל סגור את הבנים

